

İNÖED - İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ

YABANCI DİL EĞİTİMİ 8. KURULTAYI

TAM METİNLER KİTAPÇIĞI

İNÖED
İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ
EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ

HBM
ANKARA
HACI BAYRAM VELİ
ÜNİVERSİTESİ

YABANCI DİL EĞİTİMİ 8. KURULTAYI

12 EKİM 2023

Yabancı Dil Eğitiminde Dijital Dönem

Prof. Dr. Dinçay Köksal
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Rektör Yardımcısı
1.Panel Moderatörü

Prof. Dr. Oya Tunaboşlu
Süleyman Demirel Üniversitesi
2.Panel Moderatörü

1.Panel Konuşmacıları / Saat 14:00

Prof. Dr. Mehmet Demirezen
Kapadokya Üniversitesi

Prof. Dr. Abdülvahit Çakır
Ufuk Üniversitesi

Prof. Dr. Hacer Hande Uysal
Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Gonca Ekşi
Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Cemal Çakır
Gazi Üniversitesi

2.Panel Konuşmacıları / Saat 15:30

Prof. Dr. Güven Mengü
Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Ayhan Kahraman
Dumlupınar Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Başal
Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu
Uşak Üniversitesi

İNÖED – İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ

YABANCI DİL EĞİTİMİ 8. KURULTAYI

TAM METİNLER KİTAPÇIĞI

Editörler:

Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN

Doç. Dr. Aydan IRGATOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Cihan YAZGI

Şubat 2025

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN:
978-605-73434-6-8

İÇİNDEKİLER

Önsöz	<i>iii</i>
Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı: Değişim ve Dönüşüm <i>Başal, Ahmet</i>	1
Açık Erişimli Dijital Kaynakların İngilizce Öğretiminde Kullanımı <i>Çakır, Cemal</i>	13
Öğretmen Eğitimi ve Video: Öğretmen Eğitiminde Eğitici Video Kullanımı <i>Demirezen, Mehmet</i>	19
Yabancı Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Sohbet Robotlarının Kullanımı <i>Hişmanoğlu, Murat</i>	30
Yabancı Dil Yazma Eğitiminde Yapay Zekâ <i>Ekşi, Gonca</i>	46
Türkiye'de Yabancı Dil Öğretiminde Dijital Çağ: EBA ve YEĞİTEK <i>Kahraman, Ayhan</i>	54

ÖNSÖZ

Her şey akar, hiç bir şey olduğu gibi kalmaz diyerek değişimin değişmezliğine işaret eden ilk düşünürlerden biri Heraklitos'tu. Ölçülü olmanın gerekliliğinden ve erdeminden bahsedenlerden biri de yine Heraklitos olmuştu. İlginçtir ki, bu toprakların, yani Anadolu'nun bir düşünürü olan Heraklitos'un bu iki sözü de, elinizde tuttuğunuz kitaba katkı veren yazarların, yine aynı coğrafyada ama ondan binlerce yıl sonra yaptıkları insana ve onun eğitime dair tartışmalarının özünü anlamada bizlere rehber oluyor. Bilim çağı, bilgi çağı, uzay çağı gibi ufukta açılan ve her şeyi değiştireceğini düşündüğümüz her yeni çağ neredeyse aynı hızla kapanıp yerini bir yenisine bırakıyor. Ve biz insanlar her yeni çağ ile gelen değişimleri sorgusuz kabul etmede belki bazen aceleci davranıyoruz.

Şüphesiz ki eğitim, bu değişimlerden en çok etkilenen kurumlardan biridir. Eğitim anlayışı sürekli olarak dönüşmekte ve gelişmekte, ve müfredat, ölçme, öğretim gibi eğitimin herhangi bir ögesinde yapılan ufak değişikliklerin bile getireceği sonuçların ancak bir iki nesil sonra tamamıyla anlaşılabilceği düşünüldüğünde, bu dönüşüm ve gelişimlerin titizlikle irdelenmesi önem arz etmektedir.

Özellikle yabancı dil eğitiminin, yenilikleri en hızlı gören ve benimseyen alanlardan biri olduğunun söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda, İngilizce Öğretmeni Eğitimcileri Derneği (INÖED) ve Ankara Hac1 Bayram Veli Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu iş birliği ile gerçekleştirilen "Yabancı Dil Eğitimi 8. Kurultayı," İngilizce öğretimi ve öğreniminde günümüzün en güncel meselesi olan dijitalleşme ve yapay zeka konusunu tartışmak üzere akademisyenleri, öğretmenleri ve araştırmacıları bir araya getiren önemli bir platform olmuştur. Elinizdeki kitap, bu değerli kurultayda sunulan akademik çalışmalarını bir araya getirerek alana katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

INÖED, yabancı dil öğretmeni yetiştirme ve geliştirme konusunda önemli çalışmalar yürüten öncü bir kuruluştur. Derneğin düzenlediği bu gibi etkinlikler, eğitimcilerin ve akademisyenlerin bir araya gelerek bilgi ve deneyimlerini paylaşmasını sağlamakta, yabancı dil eğitimi alanında yeni perspektifler geliştirilmesine imkan tanımaktadır.

Geleneksel eğitim anlayışının ötesine geçerek dijitalleşen dünyaya uyum sağlamak, yabancı dil eğitiminde kritik bir gerekliliktir. Bu kurultayda, yapay zekâ, dijital eğitim kaynakları, video teknolojileri, sohbet robotları gibi konular ele alınarak geleceğin dil eğitimine dair yol haritaları belirlenmiştir. Öğretmen eğitiminde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi ve eğitimin dijital dönüşümüne uyarlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

"Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı: Değişim ve Dönüşüm" adlı çalışmasında Prof. Dr. Ahmet Başal yapay zekânın yabancı dil öğretimindeki yeri, bireyselleştirilmiş öğrenme imkanları, çeviri eğitimi ve adaptif geri bildirim süreçleri gibi konular incelenmektedir. Prof. Dr. Gonca Ekşi ise "Yabancı Dil Yazma Eğitiminde Yapay Zekâ" başlıklı makalesinde yapay zekâ destekli yazma uygulamalarına odaklanmakta, otomatik yazı düzeltme sistemleri ve yapay zekânın

akademik yazı becerilerine etkisi tartışılmaktadır. Yapay zekâ meselesi çerçevesinde Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu da “Yabancı Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Sohbet Robotlarının Kullanımı” makalesinde özellikle sohbet robotlarının dil öğrenme sürecine etkisini, öğrenci-robot etkileşimini ve otomatik geri bildirim mekanizmalarını değerlendirmektedir.

Daha geniş bir çerçevede dijitalleşme konusunu ele alan diğer çalışmalarda ise Prof. Dr. Cemal Çakır’ın “Açık Erişimli Dijital Kaynakların İngilizce Öğretiminde Kullanımı” makalesinde dijital eğitim kaynaklarının avantajları, zorlukları ve öğretmenlerin bu kaynakları etkin kullanma yolları ele alınmakta; benzer bir şekilde Prof. Dr. Ayhan Kahraman’ın “Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Dijital Çağ: EBA ve YEĞİTEK” makalesinde de Türkiye’deki dijital eğitim platformlarının yabancı dil eğitimindeki yeri ve kullanım potansiyelleri iki ana örnek ekseninde değerlendirilmektedir. Prof. Dr. Mehmet Demirezen’in “Öğretmen Eğitimi ve Video: Öğretmen Eğitiminde Eğitici Video Kullanımı” makalesi ise video tabanlı öğretmen eğitimi uygulamaları özelinde bir tartışma yürütmekte, ve etkileşimli içeriklerin dil eğitimine katkısı ile çoklu ortam kullanımının etkilerini tartışmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmalar, yabancı dil eğitiminde yenilikleri takip etmek ve bu yenilikleri ders pratiğine yansıtmak isteyen akademisyenler ve öğretmenler için önemli bir başvuru kaynağı olacaktır. Kurultaya katılan tüm akademisyenlere ve eğitimcilere teşekkür ediyor ve bu çalışmanın yabancı dil eğitimine katkı sağlamasını diliyoruz.

Tüm editörler adına saygılarımızla,

Dr. Öğr. Üyesi Cihan YAZGI

Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı: Değişim ve Dönüşüm

Prof. Dr. Ahmet Başal
ORCID: 0000-0003-4295-4577
ahmetbasal@gmail.com

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye

Giriş

Dil öğrenimi ve öğretimi, hem Türkiye, hem de dünya genelinde, baskın olarak teknolojiyle evrilmekte olan bir alandır. Teknolojinin gelişmesi, öğrenci ve öğretmenlerin gereksinimlerini karşılayarak, doğru kullanıldığında, dil eğitimini daha etkin ve verimli hale getirme potansiyelini artırmaktadır. Yabancı dil eğitimi, diğer eğitim alanlarına göre teknolojik yenilikleri daha çabuk benimseyen son derece adaptif bir yapıya sahiptir. Bunun nedeni, dil öğrenim ve öğretiminin, diğer alanlara göre, göreceli daha dinamik ve etkileşimli yapısıdır. Üretken yapay zekâ teknolojisinin de, bu bağlamda, dil eğitiminde benimsenme düzeyi hızlı olmaktadır.

Yapay zekâ, insan benzeri düşünme, algılama ve dil kullanma yeteneklerini taklit eden makinelerin yeteneğini ifade eder. Yapay zekâ sistemleri, belirlenen görevleri yerine getirmek üzere özel olarak geliştirilmiş algoritmalar ve modeller ile donatılmıştır. Bu sistemler, makine öğrenimi sayesinde büyük veri kümelerini analiz eder ve bu analizlerle kendilerini sürekli iyileştirirler. Özellikle son dönemlerde teknolojiye yaşanan hızlı gelişmelerle birlikte, yapay zekâ birçok sektörde geniş bir kullanım sahası bulmuştur. 1950'lerden itibaren gelişim gösteren yapay zekâ teknolojileri, özellikle 2022 Kasım'ında OpenAI tarafından geliştirilen ChatGPT gibi üretken yapay zekâ modelleriyle büyük bir evrime uğramıştır. Bu evrimsel süreç, bilimsel araştırmalar ve teknolojik gelişmelerle desteklenmiştir. Dil öğretimi alanında da yapay zekâ, giderek artan bir rol oynamaktadır. Aslında, yapay zekânın yabancı dil eğitiminde kullanımını zorunlu bir istikamet olarak görüyorum. Kurultayda konuşma yapan değerli hocalarımızın ele aldığı dijital kaynakların kullanımı, ters yüz sınıf modeli, EBA ve YEĞİTEK platformları, dil eğitiminde video kullanımı, yabancı dil öğretmenlerinin yeterlikleri, öğretmen dijital yeterlikleri ve sözcük bilgisi ve anlama konularının şu anda ve orta vadeli gelecekte yapay zekâ araçlarından bağımsız olarak ele alınamayacağını öngörmekteyim.

Yapay zekâ modelleri ve bu modelleri kullanan araçlar, veri analizi ve bu analiz üzerinden bilgi üretme yetenekleri (Sabzalieva & Emma, 2023) ve göreceli geniş erişme sahip olma özellikleriyle (Yu, 2023) eğitimde giderek artan bir yaygınlık kazanmaktadır (Rudolph vd., 2023). Bu bağlamda, yapay zekânın yabancı dil eğitiminde olası kullanım alanları üzerinde düşünmek ve doğru teknoloji entegrasyonuna dair stratejiler ortaya koymak önemlidir. Konuşmamın ana hedeflerinden biri, üretken yapay zekâ modellerinden olan ChatGPT aracılığıyla İngilizce öğretiminde yapay zekânın nasıl kullanılabileceğine dair çeşitli bakış açıları sunmak ve öğretmenlerin yapay zekâ konusundaki dijital yeterliliklerini geliştirmelerinin önemini vurgulamaktır. Aşağıda sıralayacağım kullanım alanlarında, çıktılar üzerinde **insan-öğretmen dokunuşuna, tasdikine ve kontrolüne daima yer vermek önemlidir**. Yapay zekâyı etkili kullanma da, **alan uzmanı olmak**, çıktılarının doğruluk açısından kontrol edilmesinde son derece elzem hale gelmiştir. Alan uzmanlığımızı işe koşmadan yapay zekânın çıktılarının kullanımı istenmeyen sonuçlar doğurabilir. Bu önemli uyarı ve hatırlatmayı yaptıktan sonra yapay zekâ kullanım alanlarını (burada gündeme getirdiklerimle sınırlı olmamakla birlikte) irdelemeye çalışalım.

ChatGPT'nin Öğrenci Ödevleri ve Kompozisyonlarının Değerlendirilmesinde Kullanımı

ChatGPT, yapay zekâ temelli bir dil modeli olarak, öğrenci ödevlerinin ve kompozisyonlarının otomatik değerlendirilmesinde önemli bir role sahiptir. Öğrenci yazılarını hızlı bir şekilde analiz edebilen bu model, dil bilgisi, yazım, yapı ve içerik kalitesi gibi kriterlere göre geri bildirim sağlar. Ayrıca, ChatGPT'nin rubrik oluşturma (bkz. Şekil 1) yeteneği sayesinde, öğretmenler özel değerlendirme kriterleri belirleyebilir ve bu kriterlere göre otomatik geri bildirim alabilirler. Geleneksel elle yapılan değerlendirmelerin aksine, ChatGPT bu noktada öğretmenlerin değerlendirme sürecini daha verimli hale getirmelerine yardımcı olurken, öğrencilere de yazılı becerilerini geliştirmek için anında ve spesifik geri bildirim sunar. Söz konusu geri bildirimlerin öğretmen tarafından kontrolü kesinlikle gereklidir.

Category	Level 4	Level 3	Level 2	Level 1
Content	The writing is exceptionally clear, focused, and engaging, with a strong thesis statement and well-supported ideas.	The writing is clear and focused, with a strong thesis statement and generally well-supported ideas.	The writing is somewhat unclear or unfocused, with a thesis statement that needs improvement and ideas that may be underdeveloped or irrelevant.	The writing is unclear, unfocused, or confusing, with a weak or nonexistent thesis statement and ideas that are not supported.
Organization	The writing is well-organized, with a clear introduction, body, and conclusion that effectively guide the reader through the ideas presented.	The writing is mostly well-organized, with an introduction, body, and conclusion that generally guide the reader through the ideas presented.	The writing is somewhat disorganized, with an introduction, body, and conclusion that may be unclear or confusing in guiding the reader through the ideas presented.	The writing is poorly organized, with an introduction, body, and conclusion that do not guide the reader through the ideas presented.
Style	The writing demonstrates a strong command of language, with varied sentence structure, precise vocabulary, and appropriate tone and voice.	The writing is generally clear and effective in its use of language, with some variation in sentence structure and appropriate tone and voice.	The writing is somewhat unclear or ineffective in its use of language, with limited variation in sentence structure and inconsistent tone and voice.	The writing is unclear or ineffective in its use of language, with repetitive or awkward sentence structure and inappropriate tone and voice.
Mechanics	The writing is free of errors in grammar, punctuation, spelling, and usage.	The writing has only minor errors in grammar, punctuation, spelling, and usage that do not detract from its clarity and effectiveness.	The writing has some errors in grammar, punctuation, spelling, and usage that may occasionally detract from its clarity and effectiveness.	The writing has numerous errors in grammar, punctuation, spelling, and usage that significantly detract from its clarity and effectiveness.

Şekil 1. ChatGPT'nin hazırladığı örnek bir rubrik

Adaptif Öğrenme ve Bireyselleştirilmiş Geri Bildirim

ChatGPT'nin derin öğrenme yetenekleri, her öğrencinin öğrenme ihtiyacını, zorluklarını ve ilerlemesini analiz edebilir. Böylece, her bireye özel, kişiselleştirilmiş geri bildirimler sunar. Bu, öğrencinin eksikliklerini ve güçlü yönlerini belirleyerek daha hedef odaklı bir öğrenme deneyimi yaşamasını sağlar. Aslında yapay zekânın yabancı dil eğitimi açısından en önemli potansiyelinin bireyselleştirilmiş öğretim olduğunu düşünmekteyim. Her öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını temel alarak, öğrenciye özgü çözümler üretmek, öğretmenlerin genel olarak zaman darlığı ve iş yükü açısından yapmaya imkân bulamadığı ancak son derece önemli bir

yaklaşımıdır. Yapay zekâ, bu noktada, öğretmenlere önemli fırsat pencereleri açma potansiyeline sahiptir.

Gerçek Zamanlı Dil Düzeltme ve Önerileri

ChatGPT, öğrencilerin yazdığı metinleri gerçek zamanlı olarak analiz edebilir ve dil bilgisi, kelime seçimi veya cümle yapısıyla ilgili önerilerde bulunabilir (Bkz. Şekil 2). Bu, öğrencilere yazılı İngilizce becerilerini geliştirirken anında geri bildirim sağlar. Yapay zekânın bu gücünü sadece yazılı metinler özelinde düşünmemek gerekir. Farklı dil becerileri içinde bu potansiyel uyarlanabilir durumdadır.

"Yesterday, **me**[I] went to the big shopping **malls**[mall] with my friend John. We **was**[were] looking **for buy**[to buy] some clothes for summer and maybe some **shoe**[shoes]. There **was**[were] many **peoples**[people] in the mall, and it was very **crowd**[crowded]. We **seen**[saw] a store which had a big sale sign, so we decided to **goes**[go] inside. John **finded**[found] a nice t-shirt but it was too much **big**[large] for him. I tried **to looked**[looking] for a dress but they **didn't had**[didn't have] my size. At the end, we **didn't bought**[didn't buy] anything. We **was**[were] a bit sad, but then we went to a restaurant and **eated**[ate] some delicious foods. It was a fun day, even if shopping wasn't so successful."

Şekil 2. Metne ChatGPT'nin verdiği geri bildirim

Kapsamlı Dil Pratiği ve Simülasyonlar

Öğrencilere, gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri konuşma senaryoları (Bkz. Şekil 3) sunarak pratiğini artırabilir. ChatGPT, öğrencilere farklı temalar ve konular üzerinden simülasyonlar ve rol oyunları sunabilir. Bu, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmeleri için güvenli ve etkili bir ortam sağlar.

Ella: Hey Jake, I read about the connection between diet and mood recently. Did you know certain foods can impact how we feel?

Jake: Oh, definitely! I've heard that too. Things like processed foods and excessive sugar can negatively influence our mood, right?

Ella: Exactly! And on the flip side, foods rich in omega-3s, like fish, and those with probiotics, like yogurt, can help boost our mood and mental well-being.

Jake: That's so interesting. It makes me rethink my diet choices for sure!

Şekil 3. ChatGPT'nin hazırladığı sağlık üzerine bir diyalog

ChatGPT'nin Çeviri Eğitimindeki Önemi

ChatGPT, geniş dil modeli kapasitesi ile hem öğrencilere hem de öğretmenlere İngilizce öğrenme ve öğretme sürecinde çeviri konusunda devrimsel avantajlar sunar. Öğrencilere gerçek zamanlı çeviri desteği sağlarken, öğretmenlere de çeviri üzerine ders materyallerini çeşitlendirme ve özelleştirme imkânı sunar. Öğretmenler, ChatGPT'nin sunduğu hızlı çeviri ve dil analizi yeteneklerini kullanarak, öğrencilere ana dillerinde metinler sunabilir ve İngilizce ile karşılaştırmalı analizler (Bkz. Şekil 4) yapabilirler. Bu, öğrencilere kendi dillerini referans alarak İngilizceyi daha etkili bir şekilde anlamaları için geniş bir perspektif sunar. Aynı zamanda, öğretmenlerin ders hazırlığı sürecini kolaylaştırır ve öğrencilere dil yeterliliğini artırıcı çeşitli aktiviteler sunma potansiyeli sağlar.

Türkçe	İngilizce
Rüya, antik medeniyetler hakkında ders veriyordu.	Rüya was lecturing about ancient civilizations.
Bu konuda bilgisi o kadar derindi ki herkes hayran kalıyordu.	Her knowledge on the subject was so profound that everyone was in awe.
Ancak, çoğu kişi bu karmaşık tarihi kavramları ilk kez duyuyordu.	However, most people were encountering these intricate historical concepts for the first time.
Bu nedenle, Rüya onlara konuyu basit ve anlaşılır bir şekilde sunmaya çalıştı.	Therefore, Rüya tried to present the topic in a simple and comprehensible manner.

Açıklamalar:

- antik medeniyetler (Türkçe):** Eski uygarlıkları tanımlar. İngilizcesi "ancient civilizations" olarak geçmektedir.
- derin (Türkçe):** Burada "bilgisi derin" şeklinde kullanılmıştır ve birinin bir konuda geniş ve detaylı bilgisi olduğunu ifade eder. İngilizcede "profound" kelimesi kullanılmıştır.
- karmaşık (Türkçe):** Bir şeyin ya da bir konunun zor ve detaylı olduğunu belirtir. İngilizcesi "intricate" olarak geçer.
- kavram (Türkçe):** Bir düşünceyi, fikri ya da prensibi temsil eden soyut bir fikirdir. İngilizcesi "concept"tur.

Şekil 4. ChatGPT'nin hazırladığı Türkçe İngilizce paralel metinler ve kelimelere dair açıklamalar

ChatGPT ile İngilizce Öğretmenleri için İçerik Geliştirme

ChatGPT'nin gelişmiş dil modeli, İngilizce öğretmenlerine içerik geliştirme konusunda benzersiz avantajlar sunar. Öğretmenler, ChatGPT'nin geniş bilgi tabanını kullanarak öğrencilere uygun, özelleştirilmiş materyaller çeşitli konular ve bağlamlar hakkında otantik ve zengin materyaller (ders amaç ve içeriklerine uygun metinler, kelime listeleri, oyunlar)

oluşturabilirler (Bkz. Şekil 5, 6, 7, 8) böylece öğrenme sürecini daha çekici ve etkili hale getirebilirler.

Here's the table with the academic words used in context from the text, along with additional example sentences:

Academic Word	Word in Context	Example Sentence
significant	Before we highlight why homework is significant...	The discovery of a new species in the rainforest has a significant impact on our understanding of biodiversity.
factor	The first and foremost factor is the quantity of homework...	Nutrition and exercise are two important factors in maintaining a healthy lifestyle.
academically	Kids struggle academically when they do not have opportunities...	She was not only an exceptional athlete but also performed well academically.
area	Another area of complaint is due to a humongous amount...	The research team focused on a specific area of interest within the broader topic.
impact	There is no doubt that these factors impact their behavioral...	The new policies will have a considerable impact on the way we approach environmental issues.
overall	Affects their overall development by inducing stress...	The overall success of the project was due to the hard work and dedication of the team.
disadvantages	Keeping in mind the disadvantages of homework...	Despite the many advantages, there are some disadvantages to online learning as well.

Şekil 5. ChatGPT'nin verilen metne göre hazırladığı bir kelime listesi

Title: A Day at the Hospital

Tom was a young boy who was feeling sick. His mom decided to take him to the hospital to see a doctor. The doctor asked Tom what was wrong, and Tom told him about his stomachache. The doctor thought Tom might need some medicine to feel better.

The doctor gave Tom some hospital medicine in the form of pills. The pills were small and easy to swallow. Tom's mom reminded him to take the pills every day after breakfast.

At the hospital, Tom also saw other doctors helping people. Some patients needed injections, which were small shots given with a needle. Injections can help people feel better quickly.

Tom also learned about surgery, which is when doctors perform special procedures to fix problems inside the body. Some people needed surgery to remove something that was making them sick, while others needed it to repair an injury.

Tom was thankful he only needed medicine to feel better. After a few days of taking his pills, he was back to his normal, healthy self. The doctor's help and the hospital medicine had worked wonders!

Şekil 6. ChatGPT'nin derste öğretimi hedeflenen kelimelerle sağlık üzerine hazırladığı bir metin

Role Play Card 1

Situation: Your roommate has been consistently leaving dirty dishes in the sink, despite your repeated requests for them to clean up after themselves.

Task: Confront your roommate and discuss the issue.

Role Play Card 2

Situation: You are a customer who has received a damaged product from an online retailer. You need to return the item and receive a refund.

Task: Contact the retailer and request a refund.

Role Play Card 3

Situation: You are a manager who needs to give feedback to an employee who has been consistently underperforming.

Task: Discuss the employee's performance and suggest ways for improvement.

Role Play Card 4

Situation: You are a teacher who needs to speak with a parent about their child's disruptive behavior in class.

Task: Communicate the behavior issues and work with the parent to create a plan for improvement.

Role Play Card 5

Situation: You are a customer service representative who needs to handle a complaint from a dissatisfied customer.

Task: Listen to the customer's complaint, apologize for the inconvenience, and offer a solution to resolve the issue.

Şekil 7. ChatGPT'nin hazırladığı rol biçme kartları

No.	Speaking Prompt	Details	Sample Speaking
1	Introduce yourself	Say your name, where you are from, and your age.	Hello, my name is Ana, I am from Madrid, Spain, and I am 12 years old. I am in the sixth grade and I love playing soccer with my friends after school. In my spare time, I also enjoy reading adventure novels and exploring the local parks with my family. My favorite color is blue, and my favorite animal is a dolphin because they are intelligent and friendly.
2	Describe your family	Talk about your parents, siblings, and any pets you have.	In my family, there are five members: my mom, who is a nurse, my dad, who is a teacher, my older brother Carlos, who is 15 and loves playing the guitar, my younger sister Maria, who is 8 and enjoys dancing, and me. We also have a pet dog named Luna who loves to play with us in the park. Our family loves spending time together, whether it's watching movies, playing board games, or going on vacations to the beach.
3	Talk about your hobbies	Share what you like to do in your free time.	In my free time, I enjoy playing soccer with my friends at the local park. I have been playing for 3 years and I am part of a local team that competes in tournaments. I also love reading mystery books because they keep me engaged and I enjoy trying to solve the puzzles. Painting is another hobby of mine, as it allows me to express my creativity and relax. On weekends, I sometimes go for bike rides with my friends or spend time with my family playing board games and cooking together.
4	Discuss your favorite food	Describe the taste, why you like it, and when you usually eat it.	My favorite food is my mom's homemade pizza. It has a delicious, crispy crust and is topped with cheese, tomatoes, olives, and sometimes even grilled vegetables. I love the combination of flavors, especially the tanginess of the tomato sauce and the richness of the cheese. We usually enjoy this homemade pizza on Friday nights as a family, gathering around the table and sharing stories from our week while we eat. Sometimes we even make our own personal pizzas, each choosing our favorite toppings.
5	Describe your daily routine	Explain what you do on a typical day, from morning to night.	I usually wake up at 7 am, brush my teeth, and have breakfast with my family. My mom makes delicious breakfasts, like scrambled eggs or oatmeal with fruits. After that, I go to school where I attend classes, learn new things, and play with my friends during recess. In the afternoon, I come home, have a snack, and do my homework. Once I finish my homework, I practice soccer, read a book, or paint for a while. Around 8 pm, we have dinner together as a family, and then I watch some TV or chat with my friends online. I go to bed around 9:30 pm, after brushing my teeth and reading a few pages of a book.

Şekil 8. ChatGPT'nin hazırladığı örnek konuşma konuları ve bunlara yönelik örnek konuşmalar

ChatGPT'nin Dört Beceri Açısından İngilizce Ölçme ve Değerlendirme Yetenekleri

ChatGPT, dil eğitimindeki temel dört beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma açısından İngilizce ölçme ve değerlendirmede öğretmenlere kapsamlı avantajlar sunar. Öğrencilerin dinlediği ses kayıtları üzerine oluşturulan sorulara verilen yanıtları değerlendirerek hızlı geri bildirim sağlar. Konuşma becerilerini dolaylı olarak, yazılı yanıtların analizi yoluyla değerlendirebilir. Ayrıca, metinler üzerinde okuma anlama testleri oluşturabilir ve öğrencilerin cevaplarına göre anlama becerilerini analiz edebilir. Yazma yeteneği için, öğrencinin sunduğu kompozisyonları veya metinleri gramer, kelime kullanımı ve dil yapıları açısından değerlendirerek (Bkz. Şekil 9) eksiklikleri ve hataları belirleyebilir. Ayrıca dil becerilerinin tamamı üzerine rubrikler ve dijital rozetler gibi alternatif değerlendirme araçları (Bkz. Şekil 10) hazırlayabilir. Bu geniş yelpazede, ChatGPT, farklı soru tipleri ve gerçek zamanlı değerlendirme ile dil öğretiminde etkili bir araç haline gelir.

Score: 75/100

Reasons for the score:

1. **Lexical diversity:** The text demonstrates a moderate level of lexical diversity, using a variety of words to describe the pros and cons of homework. However, it could still benefit from incorporating more synonyms and avoiding repetition. For example, the phrases "quantity of homework" and "humongous amount of homework" are used interchangeably but could be replaced with alternatives such as "volume of homework" or "workload."
2. **Organization:** The text is organized in a coherent manner, presenting the benefits of homework first, then addressing its unpopularity among children, and finally discussing the disadvantages of homework. However, the organization could be improved by adding topic sentences to each paragraph and a more comprehensive conclusion.
3. **Clarity and readability:** The text conveys the main ideas effectively but suffers from a few grammatical errors and awkward sentence structures, as mentioned in the previous response. Improving these areas would enhance the overall clarity and readability of the text.
4. **Balance and depth:** The text provides a balanced view of the advantages and disadvantages of homework, exploring both sides of the argument. However, it could delve deeper into the topic by providing more specific examples, statistics, or expert opinions to support the points made.
5. **Conclusion and recommendations:** The conclusion reiterates the main points, but it could be strengthened by offering clearer recommendations on how to address the issues related to homework. Suggestions for educators, parents, or policymakers could be included to create a more actionable conclusion.

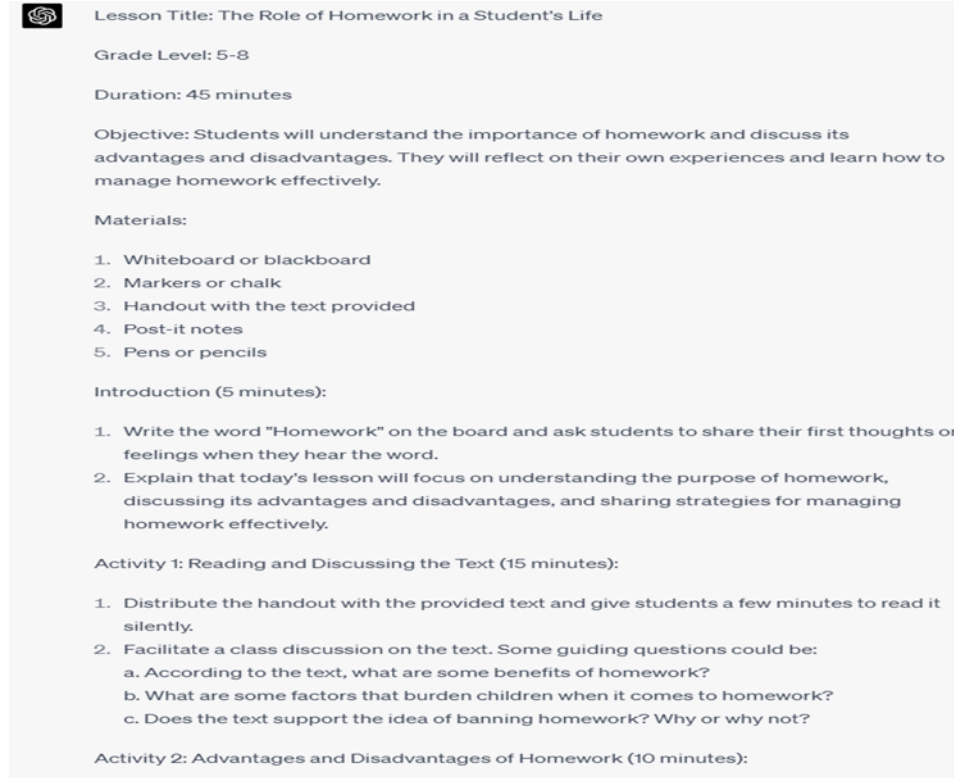
Şekil 9. ChatGPT'nin öğrenci kompozisyonunu verilen rubrik üzerine değerlendirmesi

Badge Name	Description
1. Vocabulary Master	You deserve this badge for using many different English words and learning new words quickly. Thank you for your hard work!
2. Grammar Guru	You earned this badge for being really good at English grammar and using it well in class. Keep up the great work!
3. Listening Legend	You deserve this badge for your amazing listening skills and understanding everything you hear in English. Well done!
4. Reading Rockstar	You earned this badge for being great at reading and understanding English texts. Thank you for your dedication!
5. Writing Wizard	You deserve this badge for your excellent writing skills in English assignments. Keep up the fantastic work!
6. Speaking Sensation	You earned this badge for speaking English clearly and taking part in class discussions. We appreciate your effort!
7. Pronunciation Pro	You deserve this badge for your great pronunciation and clear speaking in English. Thank you for your hard work!
8. Teamwork Titan	You earned this badge for working well with your classmates on group projects. Keep being an amazing team player!
9. Creativity Champion	You deserve this badge for your creative ideas and ways of learning English. We love your unique approach!
10. Motivation Mentor	You earned this badge for motivating and encouraging your classmates in their English studies. Thank you for your support!

Şekil 10. ChatGPT'nin hazırladığı dijital rozet

Öğretmen İş Yükünü Azaltmada Yapay Zekâ Kullanımı

Türkiye'de İngilizce öğretmenlerinin sorumlulukları sadece ders vermekle sınırlı değildir. Haftalık olarak maksimum 30 saat ders yüküne ek olarak, zümre öğretmenler toplantıları, veli toplantıları, nöbet görevleri ve idari yükümlülükler gibi birçok ek görevleri bulunmaktadır. Ayrıca öğretmen tükenmişliğinin başlıca sebeplerinden biri de öğretmenlerin ders planlama yükleridir (Hashem vd., 2024). Bu yoğun tempo, öğretmenlerin asıl görevi olan eğitime odaklanmalarını zorlaştırabilir. Yapay zekâ teknolojileri, bu tür idari ve rutin görevlerin ve ders planlamalarının (Bkz. Şekil 11, 12, 13) otomatikleştirilmesiyle öğretmenlere büyük kolaylık sağlar.

Lesson Title: The Role of Homework in a Student's Life

Grade Level: 5-8

Duration: 45 minutes

Objective: Students will understand the importance of homework and discuss its advantages and disadvantages. They will reflect on their own experiences and learn how to manage homework effectively.

Materials:

1. Whiteboard or blackboard
2. Markers or chalk
3. Handout with the text provided
4. Post-it notes
5. Pens or pencils

Introduction (5 minutes):

1. Write the word "Homework" on the board and ask students to share their first thoughts or feelings when they hear the word.
2. Explain that today's lesson will focus on understanding the purpose of homework, discussing its advantages and disadvantages, and sharing strategies for managing homework effectively.

Activity 1: Reading and Discussing the Text (15 minutes):

1. Distribute the handout with the provided text and give students a few minutes to read it silently.
2. Facilitate a class discussion on the text. Some guiding questions could be:
 - a. According to the text, what are some benefits of homework?
 - b. What are some factors that burden children when it comes to homework?
 - c. Does the text support the idea of banning homework? Why or why not?

Activity 2: Advantages and Disadvantages of Homework (10 minutes):

Şekil 11. ChatGPT'nin ders konusu ve hedeflerine yönelik hazırladığı örnek bir ders planı.

No.	Name	Surname	Grammar	Vocabulary	Listening	Reading	Writing	Speaking	Overall
1	Ayşe	Kaya	80	75	78	82	76	79	78.3
2	Mehmet	Yılmaz	88	90	95	92	87	91	90.5
3	Zeynep	Öztürk	79	83	85	88	81	84	83.3
4	Ali	Demir	70	75	72	74	68	71	71.6
5	Elif	Çelik	92	95	91	93	90	92	92.1
6	Hasan	Arslan	75	78	80	76	72	77	76.3
7	Esra	İnan	83	86	89	85	82	87	85.3
8	Onur	Aksoy	77	74	73	78	75	76	75.5
9	Seda	Polat	82	88	84	86	80	81	83.5
10	Emre	Şahin	68	72	70	71	66	69	69.3

Şekil 12. ChatGPT'nin hazırladığı öğrenci not çizelgesi

Öğrenci İsmi	Tarih	Ders	Durum
Ali	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Aktif. İlerleme: İyi. Sınıf içi davranış: Saygılı. Yapması gerekenler: Sözlü pratik artırılmalı.
Berk	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Orta. İlerleme: Yavaş. Sınıf içi davranış: Dikkat dağınıklığı var. Yapması gerekenler: Ders dışı çalışma süresini artırmalı.
Ayşe	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Aktif. İlerleme: İyi. Sınıf içi davranış: Mükemmel. Yapması gerekenler: Yazılı ifade becerisini geliştirmeli.
Yiğit	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Az. İlerleme: Yavaş. Sınıf içi davranış: Pasif. Yapması gerekenler: Derslere daha aktif katılmalı.
Metin	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Aktif. İlerleme: İyi. Sınıf içi davranış: İyi. Yapması gerekenler: Kelime bilgisini genişletmeli.
Tuğba	10.10.2023	İngilizce	Seviye: B2. Ders katılımı: Aktif. İlerleme: İyi. Sınıf içi davranış: Olumlu. Yapması gerekenler: Dinleme becerisini geliştirmeli.

Şekil 13. ChatGPT'nin veli toplantısına yönelik öğrencilerle ilgili hazırladığı performans ve durum notları

İngilizce Öğretmeni Yetiştirmede Yapay Zekâ

Yapay zekâ, İngilizce öğretmeni yetiştirme sürecini daha etkili, özelleştirilmiş ve yenilikçi hale getirebilme potansiyeline sahiptir. Öğretmen adaylarının, yapay zekâ teknolojilerini etkili bir şekilde kullanabilmeleri için dijital yetkinliklerini geliştirmeleri gerekmektedir. İngilizce öğretmeni yetiştirmede yapay zekâ kullanımına yönelik bazı öneriler şunlardır:

- i. **Dijital Yetkinlik Eğitimi:** Öğretmen adaylarına yapay zekâ modellerinin ve bu modelleri temel alan dijital yapay zekâ araçlarının eğitimde nasıl kullanılacağına dair eğitimler sunulmalıdır.
- ii. **Kişiselleştirilmiş Öğrenme Planları:** Yapay zekâ, öğretmen adaylarının ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş öğrenme planları oluşturabilir.
- iii. **Gerçek Zamanlı Geri Bildirim:** Öğretmen adaylarının ders anlatımı ve sınıf yönetimi becerileri hakkında gerçek zamanlı geri bildirim sağlanabilir.
- iv. **Kültürel Farkındalık Eğitimi:** Yapay zekâ, öğretmen adaylarına farklı kültürler hakkında bilgi sunarak kültürel farkındalıklarını artırabilir.
- v. **Öğretim Stratejileri Simülasyonları:** Farklı öğretim yöntemleri ve stratejileri hakkında deneyimler sunabilir.
- vi. **Sürekli Profesyonel Gelişim:** Yapay zekâ, öğretmen adaylarının kariyerlerinin her aşamasında onlara sürekli öğrenme ve gelişim fırsatları sunabilir.

Eğitim dünyasında, yapay zekâ teknolojilerinin öneminin artması, İngilizce öğretmenlerinin söz konusu alandaki yetkinliklerini geliştirmelerini zorunlu hale getirecektir/miştir. Öğretmen eğitimi veren bölümler, öğretmen adaylarını, yeni çağın gereksinimlerine hazırlamak için yapay zekâ eğitimlerini müfredatlarına dahil etmelidir. Bu bağlamda, İngilizce öğretmenliği programlarına, öğretmen adaylarının yapay zekâyâ dair bilgi ve becerilerini tesis etmek için ders/ler eklenebilir (EK A, olası/örnek bir ders izlencesini içermektedir). Ancak, programa, yapay zekâyâ dair ders ve dersler dahil edilmesi, öğretmenlere katkı sunacak potansiyele sahip olmasına rağmen tek başına yeterli değildir. İngilizce öğretmenliğinde mevcut teknoloji odaklı derslerin, öğretmen adaylarının teknoloji okuryazarı mezunlar olmalarına katkısının tek başına göreceli sınırlı olduğunu düşünüyorum. Öğretmen eğitimcilerinin de, teknoloji odaklı derslerin dışındaki derslerde de, kimi teknolojileri (yapay zekâ dahil) derslerinin doğal bir parçası olarak kullanmaları ve öğretmen adaylarına bu yönleriyle model olmaları gerektiği kanaatindeyim. Gerçekten etkili bir değişim, İngilizce öğretmen eğitimi programlarına sadece içerik eklemekle kalmayıp, bu içeriğin öğrencilerin günlük öğrenme pratiğine nasıl entegre edileceğini kapsamlı bir şekilde ele almasını gerektirir. Bu nedenle, yapay zekâ gibi teknolojilerle donatılmış bir öğretim ekosistemi yaratmak için, öğretmen adaylarını yalnızca bilgiyle değil, uygulama kapasitesiyle de donatmanın önemini daima ön planda tutmak gerekir. Özetle, yapay zekâ, İngilizce öğretmeni yetiştirme sürecini daha etkili, yenilikçi ve kapsamlı hale getirebilir ve öğretmen adaylarının dijital çağın gereksinimlerine uyum sağlamalarına yardımcı olabilir ancak böyle bir etkinin yaratılabilmesi öğretmen eğitimcileri ile de doğrudan ilişkilidir.

Kaynakça

- Hashem, R., Ali, N., El Zein, F., Fidalgo, P., & Abu Khurma, O. (2024). AI to the rescue: Exploring the potential of ChatGPT as a teacher ally for workload relief and burnout prevention. *Research and Practice in Technology Enhanced Learning*, 19, 023. <https://doi.org/10.58459/rptel.2024.19023>
- Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023). ChatGPT: Bullshit spewer or the end of traditional assessments in higher education? *Journal of Applied Learning & Teaching*, 6(1), 342-363. <https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.9>
- Sabzalieva, E., & Valentini, A. (2023). *ChatGPT and artificial intelligence in higher education: quick start guide*. Unesco.
- Yu, H. (2023). Reflection on whether Chat GPT should be banned by academia from the perspective of education and teaching. *Frontiers in Psychology*, 14, 1181712. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1181712>

EK A - İngilizce öğretmenlerinin yapay zekâ kullanımı bilgi ve becerilerinin oluşturulmasına yönelik bir ders izlenesi*

	Topic	Sub-Topics	Description (Relevance to English Teaching)	Course Objectives
1	Introduction to AI in Education	Overview of Artificial Intelligence; The role of AI in modern (language) education; History of AI; Emergence of AI concepts	Introduction to the relevance of AI in modern English language education and its evolution.	Familiarize students with the foundation and evolution of AI in the context of education.
2	Basics of AI	Algorithms, data science, machine learning; AI platforms/tools for language education	Dive into core AI concepts and tools, highlighting those pertinent to language teaching.	Develop a strong foundational knowledge of AI tools and applications.
3	AI in Language Learning Skills: Listening & Pronunciation	AI-powered listening tools; Accent reduction and pronunciation correction with AI	Enhancing listening comprehension and pronunciation accuracy using AI tools.	Utilize AI-driven solutions to improve listening comprehension and pronunciation in English teaching.
4	AI in Language Learning Skills: Reading	AI tools for reading comprehension; Vocabulary expansion with AI	Using AI to enhance reading comprehension skills.	Employing AI tools to enrich reading experiences.
5	AI in Language Learning Skills: Writing	Automated feedback tools for writing; AI-driven grammar and style checks	Implementing AI to enhance and evaluate writing skills in English teaching.	Integrate AI-driven tools to refine and evaluate writing skills.
6	AI in Language	Conversational bots for speaking practice;	Using AI tools for improving spoken	Foster better spoken English abilities

	Learning Skills: Speaking	AI tools for real-time speaking feedback	English and conversation skills.	through interactive AI platforms.
7	Skills-focused Application & Assessment	Creating interactive content using AI; AI-supported assessment in language courses	Employing AI for creating interactive English teaching content and effective assessment techniques.	Explore and integrate AI-driven content and assessment methods into the curriculum.
8	Classroom Management with AI	Enhancing student engagement; Monitoring student performance and feedback with AI	Using AI tools to enhance student engagement and monitor performance in English lessons.	Incorporate AI tools for a more interactive and feedback-rich classroom environment.
9	Collaborative Learning with AI	Enhancing group activities using AI-driven tools; AI tools for collaborative projects	Supporting group activities and collaboration in English lessons with AI support.	Enhance group interactions and collaborative projects through AI functionalities.
10	Cultural Awareness in AI-driven English Teaching	AI's role in bridging cultural gaps; Recognizing and addressing cultural nuances	Using AI to bridge cultural nuances in language teaching and ensure inclusive education.	Cultivate an inclusive learning environment recognizing global cultural nuances via AI.
11	AI in Curriculum Design	Tailoring English curriculum based on AI insights; Predictive analysis for course improvements	Adapting and refining the English curriculum based on insights from AI analytics.	Employ AI insights to craft a more effective and responsive English curriculum.
12	Practical Workshops	Hands-on exploration of AI tools tailored for English teaching	Experience and understand AI tools tailored for English teaching through practical engagements.	Get hands-on experience with AI tools and explore their real-time applications in teaching.
13	Ethical Considerations	Understanding biases in AI; Ensuring data privacy and security in AI tools	Exploring potential biases in AI tools and ensuring ethical use in the English classroom.	Recognize and address ethical considerations associated with employing AI in education.
14	Course Wrap-up and Reflection	Review of key learnings; Discussion on real-world applications	Reflecting on key takeaways from the course and discussing their application in real-world English classrooms.	Consolidate learning, reflect on AI's potential in English teaching, and plan for future applications.

***Bu izlençe yapay zekâ yardımı ile oluşturulmuştur.**

Açık Erişimli Dijital Kaynakların İngilizce Öğretiminde Kullanımı

Prof. Dr. Cemal Çakır

Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Abstract

Before the era of digitalization, the dichotomy that dominated teaching English to speakers of other languages for a long time was teaching English as a foreign language and teaching English as a second language. New approaches to teaching English to speakers of other languages have been introduced. Traditional technology used before the digitalization era included cassette tape recorders, language laboratories, video machines, and the like; On the contrary, in the phase after the internet revolution, digitized online and satellite facilities have been developed that offer open access resources for teaching and learning English. The use of open access digital resources in teaching English has become widespread. In addition to the benefits of open educational resources that are widely used today, issues that need to be taken into consideration when using them have also emerged. When evaluated in general, it can be said that the benefits of open educational resources, which have the ability to support traditional educational materials and methods, outweigh their negative aspects.

Keywords: teaching English; open education resources; opportunities; challenges

Öz

Dijitalleşme döneminden önceki zaman diliminde başka dilleri konuşanlara İngilizce öğretiminde uzunca bir süre egemen olan ikili bakış yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ve ikinci dil olarak İngilizce öğretimi biçimindeydi. Başka dilleri konuşanlara İngilizce öğretimi konusunda yeni yaklaşımlar ortaya koyuldu. Dijitalleşme döneminden önce kullanılan geleneksel teknoloji, kasetçalarını, dil laboratuvarlarını, video makinelerini ve benzerlerini içeriyordu; tam tersine, internet devriminden sonraki evrede, İngilizce öğretmek ve öğrenmek için açık erişimli kaynaklar sunan dijitalleştirilmiş çevrimiçi ve uydu olanakları geliştirildi Açık erişimli dijital kaynakların İngilizce öğretiminde kullanımı yaygınlaştı. Günümüzde yaygın biçimde kullanılan açık eğitim kaynaklarının sağladığı yararların yanında, kullanırken dikkat edilmesi gereken hususlar da ortaya çıktı. Genel olarak değerlendirildiğinde, geleneksel eğitim malzemeleri ve yöntemlerini destekleme özelliği olan açık eğitim kaynaklarının yararlarının olumsuz yönlerinden daha fazla olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: İngilizce öğretimi; açık eğitim kaynakları; fırsatlar; sınamalar

1. Giriş

Teknoloji yirminci yüzyılın sonlarında başlayan bir ivmeyle yirmi birinci yüzyılda hızla gelişti ve hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de çarpıcı değişikliklere yol açtı. İnternetin yaygınlaşmaya başlamasını izleyen yıllarda, bilgi, resim, görüntü ve ileti paylaşımı için geleneksel yöntemlerin ötesine geçildi. Dijital araçlar eğitimdeki kuramların, yaklaşımların ve uygulamaların sürekli olarak yeniden tasarlanması sonucunu doğurdu; eğitimde yeni müfredatlar, malzemeler ve öğretim teknikleri geliştirildi. Dijitalleşme dönemi öncesindeki Başka Dilleri Konuşanlara İngilizce Öğretiminde uzunca bir süre egemen olan ikili bakış

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi ve İkinci Dil Olarak İngilizce Öğretimi biçimindeydi. Dijitalleşme dönemiyle birlikte, İngilizcenin Ek Dil Olarak Öğretilmesi konusunda yeni yaklaşımlar ortaya koyuldu; örneğin, Dünya İngilizceleri (Kachru 1992), Uluslararası Dil Olarak İngilizce (Matsuda 2012), Translingualizm (Canagarajah 2013) ve İngilizcenin Açık Kaynak Dili Olarak Öğretimi (Cakir 2016). Bilgisayar Destekli Dil Öğreniminden Mobil Destekli Dil Kullanımına geçiş gözlemlendi (Jarvis ve Achilleos 2013). Pickering'in (2015: 14) aşağıda sıraladığı gibi, dil eğitimi için yeni teknolojik kaynaklar geliştirildi: "öğretmen eğitiminde mobil öğrenme, çevrimiçi öğretmen eğitimi, teknolojik ve geleneksel kaynakların arayüzü, dijital ders tasarımı ve sunumu, kapsayıcı ve özel eğitim teknolojisi [ve] teknolojiyle sağlanan hizmet içi öğretmen eğitimi (INSETT)". İnternet Devrimi veya İkinci Makine Çağı'ndan (Brynjolfsson & McAfee 2014) önce Başka Dilleri Konuşanlara İngilizce Öğretiminde kullanılan geleneksel teknoloji, kasetçaları, dil laboratuvarlarını, video makinelerini ve benzerlerini içeriyordu; tam tersine, İnternet devriminden sonraki dönemde, İngilizce öğretmek ve öğrenmek için açık erişimli kaynaklar sunan dijitalleştirilmiş çevrimiçi ve uydu olanakları geliştirildi (Cakir 2016).

2. Açık eğitim kaynakları (AEK)

UNESCO, "Açık Eğitim Kaynakları" terimini ilk kez 2002 yılında şu şekilde tanımlamıştır: "kamusal alanda olan veya ücretsiz kullanıma, uyarlamaya ve dağıtımına izin veren bir fikri mülkiyet lisansı ile yayımlanan öğretim, öğrenme veya araştırma malzemeleridir" (UNESCO 2002, s. 24). Günümüzde yaygın biçimde kullanılan Açık Eğitim Kaynakları (AEK), "serbestçe kullanılabilen, uyarlanabilen ve paylaşılabilen öğretme ve öğrenme malzemeleridir. Bu kaynaklar ders kitaplarından, ders planlarından, sınavlardan, videolardan veya eğitimi desteklemek için kullanılacak diğer öğrenme materyallerinden herhangi biri olabilir. "Açık" sıfatı, malzemelerin herhangi bir kısıtlama veya maliyet olmaksızın herkesin kullanımına açık olduğu anlamına gelir. AEK, genellikle eğitimcilerin kaynakları yasal olarak kullanmasına, değiştirmesine ve yeniden dağıtmasına olanak tanır. AEK, erişim ve maliyet sorununa çözüm sunduğu için eğitimde popüler bir konu haline geldi. AEK, eğitim kaynaklarına ücretsiz erişim sağlayarak eğitimi demokratikleştirme ve dünya çapındaki öğrencilere eşit fırsatlar sunma potansiyeline sahiptir" (elearningindustry.com 2023).

"Öğrenme maliyetlerini azaltmanın yanı sıra öğrenme kalitesini artırma ve bilgi paylaşımını kolaylaştırma açısından çekici görünen" (Tlili, Zhang, Papamitsiou, Manske, Huang, & Hoppe, 2021, s. 515) AEK, kullanıcılar için şu olumlu özelliklere sahiptir:

- Herkesin erişebileceği, kullanabileceği ve değiştirebileceği ücretsiz öğretme ve öğrenme malzemeleridir.
- Öğrenmeyi destekleyen ders kitapları, testler, videolar ve diğer eğitim kaynaklarını içerirler.
- Maliyet uygunluğu, eğitimi demokratikleştirme yeteneği ve dünya çapındaki öğrencilere eşit fırsatlar sunma potansiyeline sahiptir.
- Eğitimciler arasındaki işbirliğini teşvik ederek, kaynakların oluşturulması ve paylaşılması için işbirliği yapmalarına olanak tanır. Bu, yenilikçiliğin, yaratıcılığın ve eğitimdeki en iyi uygulamaların paylaşılmasının artmasına yol açabilir.

- Eğitimsicilere bilgi ve uzmanlıklarını paylaşabilecekleri, başkalarının benimseyebileceği ve geliştirebileceği yüksek kaliteli, öğrenilen konuyla ilgili öğrenme kaynakları yaratabilecekleri bir platform sunar. Bu, öğrenme malzemelerinin güncel, öğrenilen konuyla ilgili ve öğrenciler için ilgi çekici olmasını sağlar (elearningindustry.com 2023).

AEK kullanırken dikkat edilmesi gereken hususlar ise şunlardır:

- Dikkatli planlamayı, kaynakları tanımlamayı, özelleştirmeyi ve yönergeler geliştirmeyi gerektirir.
- Kalite kontrolü, destek eksikliği ve telif hakkı sorunları gibi dezavantajları vardır (elearningindustry.com 2023).

Lin (2019) AEK kullanımının avantajları olarak aşağıdaki noktaları belirtir:

1. Maliyet Tasarrufu: Öğrencilerin mali yükünü hafifletmeye yardımcı olur; alternatif ders kitabı çözümlerini teşvik eder.
2. Dinamik ve Bol Malzeme: Çoklu öğrenme biçimlerinin kullanımını motive eder; basılmış ders kitabının sınırlı alanında mümkün olmayan potansiyel olarak sınırsız kaynakları içerir.
3. Mobil Öğrenmeyi Etkinleştirme: Ders kitaplarını taşımaya gerek kalmaz; dijital çağda mobil öğrenmeyi teşvik eder.
4. AEK Değerlendirme Becerilerinin Desteklenmesi ve Telif Haklarını Anlama: Güvenilir çevrimiçi malzemelerini değerlendirme ve seçme becerilerini geliştirir; öğrencilerin daha fazla telif hakkı bilincine sahip olmasına yardımcı olur (s. 10).

Lin (2009), AEK kullanımındaki meydan okumaları ise şu şekilde sıralar:

1. Dokunma Duyusunun Eksikliği: AEK somut değildir ve fiziksel olarak yönetilemez; kısa sınavlara hazırlanmak için elde okunacak hiçbir şey yoktur.
2. Yavaş İnternet Bağlantısı: Bazı öğrenciler evde ders çalışamaz, çünkü kampüs-dışı yüksek hızlı internet bağlantısına sahip olmazlar.
3. Açık Olmayan Yönergeler ve Rehberlik: Ödevler hakkında daha açık ve/veya ek yönergelere ihtiyaç vardır; AEK kullanırken ilave rehberliğe ihtiyaç duyulur.
4. Kendini Yönetme Becerilerinde Yetersizlik: Kişi, gerekli açık erişimli kaynaktan kolaylıkla sapabilir ve diğer sitelere göz atabilir; göreve devam etmek için, zaman yönetimine ve kendi kendini izleme becerilerine ihtiyaç duyabilir (s. 12).

Hegarty (2015) başarılı AEK entegrasyonunu yönlendirecek sekiz özelliği şöyle sıralamaktadır:

1. Katılımcı teknolojiler
2. İnsanlar, açıklık ve güven
3. Yenilik ve yaratıcılık
4. Fikirleri ve kaynakları paylaşmak
5. Bağ kurmuş topluluk
6. Öğrenci merkezli ortam
7. Yansıtıcı uygulama
8. Akran değerlendirmesi (Akt. Lin 2019)

3. İngilizcenin açık kaynak dili olarak öğretimi

Basılı ders kitapları ve malzemeleri öğretim içeriğinin temelini oluşturmayı sürdürmektedir, ancak günümüzde hem yabancı dil olarak İngilizce öğretmeni hem de yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi, açık erişimli kaynaklarda sunulan İngilizce malzemelerden seçim yapma özgürlüğüne sahiptir. Bu kaynaklar YouTube videolarını, Facebook'u, çevrimiçi gazeteleri, dergileri, Twitter'ı ve benzerlerini içerir. Uzun zamandır beklenen çok ortamlı ve çok boyutlu destek ile dil öğrenme bağlamları zenginlik kazanmıştır. Çevrimiçi dil öğretim/öğrenim araçları, Son (2011) tarafından şu şekilde sınıflandırılmıştır: öğrenme/içerik yönetimi sistemleri (ör. Moodle), iletişim araçları (ör. Skype), canlı toplantılar ve sanal iletişim sağlamak için kullanılan canlı ve sanal dünyalar topluluklar (ör. Livestream), sosyal ağ ve yer imi siteleri (ör. MySpace), bloglar ve wiki'ler (ör. Blogger), sunum araçları (ör. 280 Slayt), kaynak paylaşım araçları (ör. Google Dokümanlar), web sitesi oluşturma siteleri (ör. Google Sites), web egzersizi oluşturma araçları (ör. Hot Potatoes), bilgi aramak için tasarlanmış web arama motorları (ör. Google) ve sözlükler ve düzenleyiciler (ör. Merriam Webster Online).

4. İngilizcenin açık kaynak dili olarak öğretiminden önceki ve sonraki durumlar

Kecskes (2000), geleneksel olarak, yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin İngilizcenin hedeflenen kültürüyle çok az doğrudan etkileşime sahip olduklarını, sosyo-kültürel bilgiye az maruz kaldıklarını ve İngilizceyi ağırlıklı olarak cümle odaklı öğrendiklerini belirtir. İngilizcenin Açık Kaynak Dili Olarak Öğretiminden önce, geleneksel ses ve video teknolojisi yaygın bir şekilde kullanılıyordu. Ancak İngilizcenin Açık Kaynak Dili Olarak Öğretiminden sonra dijitalleştirilmiş teknolojiler ivme kazandı ve Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde kullanılmaya başlandı. İngilizcenin Açık Kaynak Dili Olarak Öğretiminden önce nispeten eksik kalan pragmatik yön zenginleşti ve bağlamsal destekler sağlandı. Sentaks-Semantik-Pragmatik bütünlüğü daha öğrenilir duruma geldi. Cümle-odaklı etkinliklerin yanına sözce-odaklı çalışmalar da eklendi.

5. Sınamalar, fırsatlar ve öneriler

Bu yeni dijitalleşen çağ, fırsatları ve sorunları beraberinde getirebilir. Yabancı dil olarak İngilizce öğretmeni ve yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi arasındaki ilişkiler dijital okuryazarlık bakımından olumsuz yönde etkilenebilir; geleneksel öğretmen-öğrenci rolleri ve konumlanmaları bozulabilir. Dijital okuryazarlığı yeterli düzeyde olmayan öğretmenler, sürekli değişen teknolojilerden kaynaklanan hayal kırıklığı ve yorgunluk riski nedeniyle etkisiz kalabilirler. Öte yandan, dijital imkanlar her iki gruba da çok şey sunabilir. İlk olarak, öğretmen merkezlikten öğrenci merkezliğe gerçek bir geçiş sağlanabilir. Aşırı yapılandırılmış eğitim prosedürleri esneyebilir; çok boyutlu, çok ortamlı bir öğrenme iklimi oluşturulabilir. Kültürlerarası iletişim deneyimlerini zenginleştirebilir, öğrencilerin daha empatik olmalarını sağlama potansiyeli açığa çıkarılabilir ve yaratıcılık geliştirilebilir.

Açık eğitim kaynaklarının İngilizce öğretiminde etkili kullanımı için şu öneriler sıralanabilir:

- İngilizce öğretmenlerinin açık eğitim kaynakları konusunda bilgi ve becerilerini geliştirmek için hizmet-öncesi ve hizmet-içi izlenceler uygulanabilir.

- Açık eğitim kaynaklarını kullanan İngilizce öğretmenlerinin deneyimlerini ve malzemelerini paylaşabileceği bir çevrimiçi mecra oluşturulabilir.
- Basılı İngilizce öğretim malzemelerini desteklemek amacıyla açık eğitim kaynaklarının kullanımını için kılavuz geliştirilebilir.
- Ters-yüz öğretim tekniğinin etkili kullanımı için açık eğitim kaynakları sürece katılabilir.
- İngilizce öğrencilerinin geliştirdiği malzemeler açık eğitim kaynakları olarak çevrimiçi paylaşım mecrasında yayımlanabilir.
- Açık eğitim kaynakları İngilizce öğrencilerinin ölçme-değerlendirmesi için kullanılabilir.

Kaynakça

Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The second machine age: work, progress, and prosperity in a time of brilliant technologies*. W. W. Norton & Company.

Cakir, C. (2016). TESOL plus TELOS: Teaching English as a language of open sources (TELOS). *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 232, 600-603.

Canagarajah, A. S. (2013). *Translingual practice: global Englishes and cosmopolitan relations*. New York: Routledge.

Evanick, J. (2023). Unleashing the potential of OER: The advantages and challenges of open learning materials. Retrived 07 October 2023, from: <https://elearningindustry.com/unleashing-the-potential-of-oer-the-advantages-and-challenges-of-open-learning-materials>,

Kachru, B. B. (Ed.). (1992). *The other tongue: English across cultures*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.

Keckes, I. (2000). A cognitive-pragmatic approach to situation-bound utterances. *Journal of Pragmatics*, Volume 32 (5), 605-625.

Jarvis, H., & Achilleos, M. (2013). From computer assisted language learning (CALL) to mobile assisted language use (MALU). *TESL-EJ*, 16.4, March, 1-18.

Lin, H. (2019). Teaching and learning without a textbook: undergraduate student perceptions of Open Educational Resources. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 20(3).

Matsuda, A. (Ed.). (2012). *Principles and practices of teaching English as an international language*. Bristol: Multilingual Matters.

Pickering G. (2015). Preface. In G. Pickering & P. Gunashekar (Eds.), *Innovation in English language teacher education* (pp. 13-20). India: British Council.

Son, J. (2011). Online tools for language teaching. *TESL-EJ*, June, Volume 15, Number 1.

Tlili, A., Zhang, J., Papamitsiou, Z., Manske, S., Huang, R., Kinshuk, & Hoppe, H. U. (2021). Towards utilising emerging technologies to address the challenges of using Open Educational Resources: a vision of the future. *Educational Technology Research and Development*, 69, 515-532.

UNESCO. (2002). Forum on the impact of open courseware for higher education in developing countries. Retrieved 07 October 2023, from: <https://tinyurl.com/9y8hldg>.

YAZAR ÖZGEÇMİŞİ

Profesör Doktor Cemal Çakır, lisans derecesini 1989 yılında Gazi Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programından, yüksek lisans derecesini 1990 yılında Bilkent Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programından ve doktora derecesini ise 1997 yılında Gazi Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programından almıştır. 1989-1997 döneminde İngilizce okutmanı olarak ve 1999-2002 döneminde öğretim görevlisi olarak Gazi Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programında çalışmıştır. Temmuz 2002'den bu yana Gazi Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programında lisans, yüksek lisans ve doktora dersleri vermekte olup, yüksek lisans ve doktora tez danışmanlığı görevlerini yürütmektedir. Üstlendiği diğer görevlerden bazıları şunlardır: Gazi Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Programının ilk Erasmus AKTS Koordinatörlüğü, LdV Tip B ADCOESP Projesi ve Campus Europae Hook up! Projesinde ekip üyelikleri; dergi editörler kurulu üyeliği, uygulama ve araştırma merkezi müdürlüğü, üniversite, enstitü ve fakülte komisyonlarında üyelikler. Erasmus Personel Hareketliliği kapsamında Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Danimarka'daki üniversitelerde ders vermiştir. 2015 yılında Albany'deki State University of New York'ta kısa dönemli konuk akademisyen olarak çalışmıştır. Uygulamalı anlam bilimi, uygulamalı edim bilimi ve sözcük bilgisi öğretimi başlıca ilgi alanlarıdır.

Öğretmen Eğitimi ve Video: Öğretmen Eğitiminde Eğitici Video Kullanımı

Prof. Dr. Mehmet Demirezen
ORCID ID: 0000-0002-4061-4715

Hacettepe Üniversitesi

Özet

21.yüzyılda, öğretmen yetiştirmede iletişim teknolojilerinden yararlanmanın ayrı bir önemi vardır. Çağdaş eğitim sisteminin hedefinde, gelişme ve değişime açık, yaratıcı nitelikli, bilgi üreten, kullanan kullanıma sunan, sorunları çözen bireyler yetiştirmektir. Bu hedefe ulaşmanın aracı ise nitelikli öğretmen yetiştirmektir. Nitelikli öğretmen, gelişen bilim ve teknolojiyle doğru orantılı olarak daima kendini yenileyen, geliştiren bir kişiliğe ve becerilere sahiptir. Çağdaş niteliklerle donanmış öğretmenlerin ellerinde yetişecek olan yeni kuşaklar, ülkeyi her yönden ileriye götürecek bir nesil olacaktır. 1956 yılından beri, çağdaş teknolojik aygıtlardan bir tanesi de video (izleti) olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün, video hemen hemen her iletişim aygıtında işlevsel olarak kullanılabilir niteliktedir.

Anahtar sözcükler: video (izleti), Google, YouTube, Çoklu Öğrenme Kuramı

1. Giriş

Çağlar boyunca, bilgi üretimi düzenli olarak büyümüş ve çoğalmıştır. Yeni buluşların ortaya çıkması, sürekli olarak eski bilgilerin ve buluşların üzerine yenilerinin eklenmesine kaynak olmuştur. Yetiştirilecek yabancı dil öğretmenlerinin, çağın gerektirdiği bilgilerle buluşların getirdiği teknik gereçleri de kullanacak bilgilerle donatılması, çağdaş eğitim sisteminin başlıca hedefleri arasında yer almaktadır. Bireyleri yetiştirecek öğretmenler olduğuna göre, öğretmenlerin çağın gerektirdiği bilgi ve teknolojiyi uygulayabilecek, değişmeye ayak uydurabilen kişiler olması zorunluluk olmuştur.

Toplumdaki bireylerin yetişmesinde, yabancı dil öğretmenin önemi göz ardı edilemez bir gerçektir. Hedef bilgi toplumuna insan yetiştirmek, öğretmenlerin bilgi toplumu insanına örnek olabilecek nitelikte yabancı dili kullanma ve öğretme becerileriyle donatılmış olması gerekir. Günümüzde birçok buluşu yabancılar yapmaktadır. Yeni bulgulanmış aygıtların kullanımını iki dil bilen, çok dil bilen bireyler, yabancı dil öğretmenleri ve çevirmenler topluma tanıtıp sunarlar.

2. Video Aygıtının Yeni Bir Buluş Olarak Ortaya Çıkması

Video Kamera görsel bir görüntü algılayan optik bir araçtır. Kameranın yeni bir buluş olarak, 1825 yılında Niepce tarafından çekilen fotoğraf ile yaygınlık kazandığı bilinmektedir. Video kamerayı 1888 yılında icat etmeyi başaran ve günümüze kadar gelişmesini sağlayan kişinin “Louis Le Prince” olduğu bilinmektedir. (<https://www.merkezsutesisati.com/renkli-video-kamera-ne-zaman-icat-edildi/>). Sinema kamerasının buluşçusu olarak bilinen bu kişi, hareketli kamera ve film şeridi kullanarak ilk hareketli fotoğrafı çekmeyi başarmıştır. İlk video kayıt cihazı VTR (Video Tape Recorder), 1956 yılında Charles Ginsburg liderliğindeki Ampex Corporation tarafından ticari kullanım için üretilmiştir. 1983 yılında satışa sunulan “Betaxmovie”, Sony şirketine aittir. Dijital televizyona geçiş, dijital video kameralara ivme kazandırdı. 21. yüzyılın başlarında, video kameraların çoğu dijital olarak toplumun kullanımında yer almıştır.

3. Alanyazın Taraması

Video kullanılan yabancı dil sınıflarının daha öğretici olduğu birçok kez kanıtlanmıştır. Örneğin, Altay ve Ünal (2017) videolu ve videolu olmayan sınıflar arasındaki öğrenme farklarını araştırmışlar. İngilizce ve Almanca Öğretmenliği programlarının dördüncü sınıf öğretmen adaylarını üç yıl boyunca gözlemleyerek video kullanımının farklı yönleri araştırmışlardır. İlk olarak, video kullanımı olmadan sınıfları izledikten daha sonra, video kullanımında aynı sınıfları gözlemlemişler. Her iki gözlem de iki anket kullanılarak derecelendirmişlerdir. Bulgu olarak, yabancı dil öğretim sınıflarında video kullanımının önemli bir oluşum olduğunu ortaya çıkmıştır. Yabancı dil öğretiminin video ile yapıldığı sınıflarda, öğrencilerin daha güdülenmiş ve başarılı olduklarını anlaşılmıştır. Özellikle okuma, yazma, konuşma ve dilbilgisi becerilerin geliştirilmesi için video kullanımıyla pekiştirildiği bulgulanmıştır. Video kullanımı özellikle tavsiye edilmiştir

Bir araştırmada, İlkokulda yabancı dil 3. sınıf derecesinin dokuzuncu ünitesi olan “weather” (hava durumu) konusunun uygulanmasında öğrencilerin daha kalıcı bir öğrenme gerçekleştirebilmesi için öncelikle video izletilir. “Bilginin hatırlanmasında okuma %10, işitme %20, görme %30, görme ve işitme %50, söyleme %70, yapma ve söyleme %90 etkilidir.” (Demirel vd., 2011; Yalın, 2010).

Yabancı dil öğretiminde video kullanımı, Pervin (2020: 40) tarafından yazılan bir yüksek lisans tezinde, 360 öğrenciye uygulanan bir anketi yanıtlayan öğrencilerin, “%83’ü “İngilizce sınıfında İngilizce video kullanımı İngilizce öğrenmemi kolaylaştırır” görüşüne katılmaktadır. %13’ü kısmen bu görüşe katılmaktadır”. Aynı tezde, öğrencilerin %3’ü ise İngilizce sınıfında İngilizce video kullanımı İngilizce öğrenmelerini kolaylaştırmadığını belirtmiştir Pervin (2020).

5. Video Paylaşım Alanları

Video kullanımı, yabancı dil eğitimi-öğretimi ve sosyal medyanın en önemli üstünlüklerinden bir tanesidir. Bugün, Google’da yer alan YouTube 2005 yılından başlayarak video yükleme ve izleme amacıyla oluşturulmuş bir içerik paylaşım platformudur. Kullanım koşullarına aykırı video ve kullanıcı yorumları YouTube yetkilileri tarafından incelenerek silinmektedir. YouTube’a üye kullanıcılar içeriklere not verebilmekte ayrıca yorum yapabilmektedir. Özellikle son yıllarda YouTube üzerinden video paylaşımı bir akım haline gelmiş ve ortaya çıkan "YouTuber" kavramı müthiş bir sıçrayış gerçekleştirmiştir. Takipçileri milyonları bulan YouTuber'lar, kanalları üzerinde yaptıkları paylaşımlarla tüm dünyaya ulaşmaktadır (YouTube, 2019).

Dailymotion, popüler video paylaşım siteleri arasındadır. Dailymotion kullanıcıları, ilgi alanları ve hobilerine göre istedikleri videoları bu site üzerinden bulabilmekte, yükleyebilmekte, isterlerse aynı zamanda izledikleri video hakkında yorum yapabilmektedir. Türkçe dil desteğine de sahip olan Dailymotion'la, videolar herkese açık bir şekilde veya belirli kişilerle paylaşılabilen, videolar hakkında geri bildirim alınabilmekte ve buradaki videolar web siteleri, blog veya sosyal ağ profiline yollanıp WEBte yayın yapılabilmektedir.

2006 yılında "İzlesene" adıyla kurulan Türk web sitesi kullanıcılarına istenilen her alanda videoya ulaşip dünya ile paylaşma olasılığı sağlamaktadır. Kullanıcılar kişisel videolarını, sadece arkadaşlarıyla ya da herkesle paylaşabilmektedir. Oluşturulan görüntülerin geniş bir

kitle tarafından izlenmesini sağlanabilmekte, bu görüntülerle ilgili diğer kullanıcılar yorum yapabilmektedir.

Instagram, 2010 yılında kurulmuş ve 2012 yılında Facebook tarafından satın alınmıştır. Sosyal medya üzerinden ücretsiz metin, fotoğraf, video paylaşma, canlı yayın yapma ve görüntülü arama yapabilme olanağı getiren bir içerik paylaşım platformudur. Kullanıcı sayısı son bir iki yılda müthiş sayıda artmıştır. Instagram'ın kullanıcıları paylaştıkları gönderileri diğer sosyal medya ağlarıyla da paylaşabilmektedirler.

2003 yılında Photobucket platformu kurulmuş, fotoğraf, video ve grafikleri yüklemek, paylaşmak, bağlantı vermek ve aramak için oluşturulmuş ücretsiz bir içerik paylaşım sitesidir. Bu olumun en üstün gücü ise, çok fazla fotoğraf ve uzun videolar saklanabilmekte, e-mail ya da Facebook, Twitter, Myspace gibi sosyal ağlarda paylaşılabilir. Bünyesinde 15 milyondan fazla resim barındırmaktadır (Photobucket, 2019).

Tasarımı sade ve basit olan Fizy platformu, bir müzik arama motoru ve keşfetme servisidir. Kullanıcılar Fizy ile istediği müziği cebinde, tabletinde, bilgisayarında, televizyonunda vs. saklayabilmektedir. Kullanıcı, Fizy ile istediği sanatçı, şarkı, liste, video ve albüm adını arayabilmekte, video klipleri izleyebilmekte, ücretsiz olarak indirebilmektedir

Zarella'a (2010) göre, internetteki günlüklere "blog" denilmekte, bu işi yapmaya "blogging", yapanlara "Blogger" denilmektedir. Teknik bilgi ve donanım gerektirmeden orta düzey bir bilgisayar ve internet kullanıcısının kullanabileceği bloglar, sahiplerinin istedikleri konuları, gözlemleri, bilgileri ve deneyimleri yazabilmektedirler. Oluşturdukları yazılarının içine resim, video, ses, şekil ve çok daha fazlasını yerleştirilebilmelerine olasılığı sayfalarını internet ortamında tüm dünyaya ulaştırmalarını sağlamaktadır

2024 yılında Elon Musk tarafından satın alınıp, X adına alan Twitter da Twitpic uygulaması ile fotoğraf, Twitvid uygulaması ile de videonun yüklenmesi sağlanırken, kullanıcılar sayfaların şablonunu kendine göre düzenleyebilmektedir (Bat, 2012: 61). Twitter'a benzediği için eleştirilen Tumbir ile metinler, fotoğraflar, videolar, canlı videolar, ses dosyaları paylaşılabilirdiği gibi yazı tipi, sayfa düzeni kişiselleştirilebilmektedir.

Şimdi adı X olan Twitter da Twitpic uygulaması ile fotoğraf, Twitvid uygulaması ile de videonun yüklenmesi sağlanırken, kullanıcılar sayfaların şablonunu kendine göre düzenleyebilmektedir (Bat, 2012: 61). Twitter'a benzediği için eleştirilen Tumbir ile metinler, fotoğraflar, videolar, canlı videolar, ses dosyaları paylaşılabilirdiği gibi yazı tipi, sayfa düzeni kişiselleştirilebilmektedir

2008 yılında Plurk adlı bir platform hizmete girmiştir. Kısa mesajlarla ya da linklerle kullanıcıların durum güncellemelerini, duygularını, resimleri ve videoları paylaşmalarına olanak sağlamıştır. Kullanıcılar arkadaşları ile bu girişler üzerinden tartışmalar yapabilmektedir. Türkçe dil desteği de olan Plurk, birçok farklı dil kullanımını yapısında geliştirilmiştir. Kullanıcıların tüm girişleri bir zaman çizelgesi üzerinde görüntüleyerek, giriş yapanların bu çizelgeyi ileri geri hareket ettirilerek farklı bir deneyim yaşaması sağlanmaktadır (Plurk, 2019).

Bostancı'nın (2010) dediğine göre, Microsoft'un kurumsal sosyal ağı Yammer paylaşım platformu, Microsoft Stream kullanılarak tümleşik videolarla duyurular ve yayınlar yaparak çalışanlara güncel bilgiler sağlanabilmektedir.

Podcast sözcüğü (Pod) cihazının adından ve yayınlamak anlamına gelen broad(cast) kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur (Safko ve Brake, 2009: 208; Doğruluk, 2017). Podcast servisleri, ses ve videoların, internet üzerinden uyumlu cihazlar için paylaşılması mantığı ile oluşturulan bir teknolojidir (Deperlioğlu ve Köse, 2010). Podcastler, abone olan kullanıcılarına internet ortamında video ve ses dosyaları yayınlama olasılığı vermektedir.

Podcastler, bir sosyal medya platformu olarak, abone olan kullanıcılarına internet ortamında video ve ses dosyaları yayınlama olasılığı sunabilmektedir. Podcast'lerin asıl amacı, kullanıcıların kendi ses veya video dosyalarını oluşturarak internet üzerinden diğer kullanıcılara ulaştırabilmelerini sağlamaktır. Podcast'teki abonelik sayesinde indirilen ses veya video dosyalarının içeriğinde yapılan güncellemeler otomatik olarak kullanıcıya ulaşmaktadır.

2009 yılında WhatsApp Mobil teknolojilerin gelişmesi ile birlikte, anlık mesajlaşma programı olan "WhatsApp" kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Akıllı telefonlarda kullanım için geliştirilmiş olan WhatsApp; arama yapabilme, mesajlaşma, belge, konum, fotoğraf, video ya da ses kaydı gönderme, görüntülü görüşme yapabilme, grup oluşturma ve gruba istenilen kişileri ekleyip çıkarabilme özelliklerine sahiptir (WhatsApp, 2019).

Snapchat 2011 yılında kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Mobil teknolojilerin gelişmesiyle birlikte, Snapchat akıllı telefonlar için geliştirilmiş, platformlar arası çalışma özelliğine sahip bir anlık mesajlaşma uygulamasıdır. Kullanıcıların birbirlerine metin, fotoğraf, ses veya video göndermesi kolaylıkla sağlamaktadır. Çekilen video veya fotoğrafların üzerine resim çizme, yazı yazma veya Snapchat uygulamasının sunduğu emoji'leri ekleme özellikleri olmasından dolayı çok pratik kullanımı vardır.

Buraya kadar sözü edilen bu sitelerden çok dahası bugün internette yer almaktadır. Bu sitelerin yabancı dil eğitiminde girdiyi artırmıştır, ama bunun yanında eğitim dışı sorunlar getirmiştir. Yabancı dil eğitim ve öğretimini ve öğrencilerin dil öğrenme deneyimlerini keyifli ve kalıcı hâle getirmiştir, ama kullanım denetimi yapılamadığı için, öğrenci-anne-baba arasındaki kuşak farkının iyice ortaya çıkmasına neden olmuştur. Öğrencilerin bu sitelere dadanmaları, bir tutkuyu bile aşmış, onları yabancı dil öğrenme isteğinin dışında oyun oynama konumuna getirmiştir.

Yabancı Dil Eğitiminde Video Kullanımının Yararları

Hızla gelişen teknoloji ile büyüyen sosyal medyanın etkisiyle, üretimi, paylaşımı ve erişimi çok kolay hale gelen *video aygıtı*, *eğitim* yaşamımızda ve günlük yaşamımızda çok fazla yer almaktadır. Bu nedenle, kullanımının yararları şöyle sıralanabilir:

1. Mayer'in (2001) Çoklu Ortamda Öğrenme Kuramına göre, ilgi çekici bir aygıt olan video, birden fazla duyu organına hitap ederek, çoklu öğrenme ortamı sağlar "Araç-gereçler öğrenme işlemine katılan duyu sayısını artırarak kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olurlar" (Yalın, 2003: 82). "Bireyin ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğrenme o derece iyi olur (Çilenti, 1991: 57)".

Örneğin, akıllı tahta aracılığı ile öğrencilere video izletilmesi, daha sonra öğrencilerinden tekrar etmelerinin beklenmesini, bilgiyi öğrenme ve hatırlamada birden fazla duyu ile öğrenme yüzdesini artırmaya destek sağlamaktadır. Bu destekle öğrenilen bilgilerin kalıcı izli etki (long term effect) ve davranış değişikliği ortaya çıkarmasına fırsat vermektedir.

2. Videonun görüntü, renk, dekor ve ses özellikleri büyük üstünlük sağlamaktadır. Çünkü yapılan araştırmalara göre, “zaman sabit tutulmak üzere kişiler okuduklarının %10’unu, işittiklerinin %20’sini, gördüklerinin %30’unu, hem görüp hem işittiklerinin %50’sini, söylediklerinin %70’ini, yapıp söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadırlar” (Çilenti, 1991: 36).
3. Video, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılar. Öğrencilerin farklı kişilik ve öğrenme becerileri vardır Bu nedenle, bütün öğrenciler aynı öğrenme öğretme etkinliklerinden eşit derecede yararlanamazlar. Bazı öğrenciler ise bilgiler farklı araç-gereçlerle sunulduğunda, daha kolayca öğrenebilirler. Öğretimde kullanılan araç-gereç sayısı artıkça, her bir öğrencinin bireysel öğrenme gereksinimlerine uygun bir öğretim kanalının bulunması olasılığı da artar.
4. Video görsel ve işitsel bir aygıttır. Yabancı dil eğitimi, görsel-işitsel aygıtlarla sunulduğu zaman “öğrencilerin dikkatini çekecek, öğrencide duygusal tepkiler yaratarak, öğrenciyi motive edecektir (Yalın, 2003: 83).” “Özellikle A1 seviyesinde, videolarla yeni bir dili öğrenme noktasında platform motive edici oluyor.” (Çangal, 2021: 64).
5. Video kullanımı, öğrencilerin öğrenmelerinin daha kalıcı ve daha etkili olması sağlamaktadır. Video, öğrencilerin sınıfta öğrendiklerini kolayca anlamalarına ve akılda tutmalarına yardımcı olur. Öğretmen öğrenci arasında karşılıklı iletişim sağlanamazsa, bilgilerin “öğrenilenlerin beyinde tutulmaları ve sonradan hatırlanmaları da güç olacaktır” (Vester, 1997: 64-65).
- 6.Video, çoklu beceri geliştirici bir aygıttır.” Burada çocuklar herhangi bir öğrenme amacı olmaksızın videoları izlemekte, izledikleri videolar sayesinde ana dili edinimine benzer bir şekilde yabancı dil öğrenmektedir” (Çangal, 2020: 64; Pervin, 2020).
7. Video kullanımı, bireysel öğrenme becerisinin geliştirmesine büyük oranda katkıda bulunmaktadır. Öğretim videolarını tekrar isleyen öğrencilerin, “Evdeymiş gibi rahat hissediyorum” (Pervin, 2020: 54) dedikleri bilinmektedir.
8. Video, eğlence oluşturan bir aygıttır. “Eğlenceli videolarla öğrencilerin derse katılımını artırıcı özellikleri bulunmaktadır” (Çangal, 2021: 75).
9. Video kullanımı, Dinleme, Sesletim ve konuşma becerisinin birlikte geliştirilmesine çok yardımcı olur. Ayrıca, videoyu durdurarak soru sorma tekniği ile hem dinleme hem konuşma becerisi geliştirdiği bilinmektedir.
10. Özgün metin, ses ve görüntü yoluyla, sesletim ve tonlama eğitimine çok büyük oranda katkı sağlar. Başlangıç düzeyindeki öğrencilerde videoyu yavaşlatma seçeneği sayesinde öğrencilerin telâffuzlarının geliştiğini (Çangal, 2021: 75) bulgulanmıştır.
11. Ses ve görüntü yoluyla, her tür *iletişimsel yeti* (communicative competence) becerisini geliştirir.
12. Özgün metinler (authentic texts) yoluyla, bir yabancı dili ve o dilin kültürünü de öğrenilmesine doğrudan katkıda bulunur. Yabancı dilde konuşma yaparken, o davranışa uygun davranışları da gösterir.
13. Kullanılacak videolarda “alt yazı olmasının yararlı olacağını” ileri sürenler vardır (Çangal, 2021: 69). Okuma becerisinin geliştirilmesinde görsel okumadan ya da alt yazılı video içeriklerden yararlanılabileceği (Çangal, 2021: 71) bulgulanmıştır.

14. “Zaten görsel-işitsel materyal olduğu için özellikle dinleme becerisi her hâlükârda gelişecektir” (Çangal, 2021: 75). Bu nedenle, öğretim ve dijital teknolojiler yoluyla, video öğretim materyallerinin bulunması, oluşturulması çok gereklidir.

15. Video kadar tüm becerileri geliştiren aygıt yoktur. Durusoy’a (2011) göre, dijital videolar ile birlikte öğretmen yetiştirmedeki kullanımı, öğretmen adaylarının öz-yeterliliğini geliştirmede etkili bir araç olarak tespit edilmiştir. Video kullanımının öğretmen adaylarının öğretmenlik öz-yeterliliğini ve özerk-öğrenme becerisini geliştirmektedir.

16. Video gösterimi artık çoklu ortam içinde yer almaktadır. Metin, ses, grafik, animasyon, görüntü, video gibi birçok aracın bilgisayar ortamında bir araya getirilerek oluşturulduğu ortamlardır (Newby ve diğerleri, 2000; Smith, 2002).

17. Videoyu görsel bir yardımcı olarak kullanılması, öğrencilerin yabancı dil konularını kolay anlamalarına ve her bir konu arasındaki benzerlikleri ve farklılıklarının ayrımını görebilmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini kolaylaştırarak öğrenme yeteneklerini artırır. Bu öğretmenlik için önemli bir hedeftir.

18. Dijital teknolojilerdeki gelişmeler biri etkileşimli videoların kullanımınıdır. Etkileşimli videolar eğitim ortamlarında nadiren kullanılmaktadır, çünkü bu yenilikçi aracın yeterince tanınmamasıdır. Yabancı dil sınıflarında kullanılacak videolara etkileşimli unsurlar eklemenin büyük oranda yararları vardır.

Etkileşimli unsurlar eklendiğinde, videolar; biçimlendirici değerlendirme yapma, anında geri bildirimde bulunma, tersine döndürülmüş bir derste öğrencilerin evde videoları izleyip izlemediklerini takip etme, sözcükleri bağlam içerisinde öğretme ve videoları girdi olarak kullanmak suretiyle tartışma oturumları organize etme de dâhil olmak üzere, çok çeşitli işlevleri yerine getirebilirler. Buna ilaveten etkileşimli videolar; çoğu etkileşimli video aracının sunduğu analiz araçları sayesinde video içeriğine dair sorulara öğrencilerin verdiği cevapları ve öğrencilerin video izleme davranışlarını izlemede kullanılabilir (Bakla, 2017).

19. Öğrencilere iyi seçilmiş videoları, video portfolyoları bir grubu olarak verilince, onların kısa zamanda yüksek düzeyde beceri sağlamasına büyük oranda yardımcı olur.

20. Çok uluslu ortamları içeren videolar, ilgili dilin kültür öğretimini kolaylaştırmaktadır. Bu tür videolar adeta bir hata çözümlenmesi çalışma ve incelemelerine kaynak olmaktadır. Örnek olarak, Mind Your Language videoları gösterilebilir.

21. Öğretmenler, video kayıt uygulamaları yapabilirler. Örneğin, SnagIt ve Jing gibi uygulamalar çok işlevsel ve yararlıdır. SnagIt ve Jing uygulamaları yoluyla, yabancı dil öğretmeni bilgisayar ekranında görünen her bilgiyi (örneğin, power point sunumu, video, ses dosyası, internet sayfası vb.) ve ses oluşumlarını kaydedebilir. Bunların yanında, power-point sunumu yansılarını üzerinden bir konu hakkında açıklama yaparak, ilgili görüntüleri ve sesleri (Audacity programları yoluyla) de kaydedebilir. Böyle bir video kaydını, internet ortamında öğrencilere aktararak paylaşım yapabilir. Konu anlatımı, tekrarı, yapılan ödevlere geri dönüt verme gibi eylemler sınıftaki zaman darlığından bağımsız olarak öğrencilerle paylaşılabilir. En işlevsel tarafı, öğrenciler bu kayıtları istedikleri kadar, defalarca tekrar tekrar izleyebilirler ve kendi aralarında tartışabilirler.

22. Yabancı dilde eğitici video, çoklumodel yaklaşımı (multimodel approach) kültür öğrenimini (yabancı dilde davranış biçimleri, beden dili, karşılıklı konuşmada sıra durumuna dikkat etme,

tonlamalar vb.) de içinde barındıran bir öğretim biçimidir. Bu nedenle, eğitici videolar kullanmanın en büyük yararlarından bir diğeri de, öğrencilere aynı konuya başka bir bakış açısı veya öğrenim biçimini (stili) kazandırmasıdır. Böylece, öğrenci daha sınıf içinde iken, sınıf duvarlarından dışarı çıkar konuşulan yabancı dilin doğal ortamına girer ve o dilin kültürünün içinde yer aldığını duyumsar.

Video Kullanımının Üstün Olmayan Yönleri

Yabancı dil eğitiminde video kullanırken, ekranda izleme süresinin saptanması üzerine tartışmalar ve karşı görüşler de ortaya çıkmaktadır. Uygun ortamda doğru şekilde video kullanılmazlarsa, yararlı biçimde kullanılamaz ve hatta akademik başarıyı engelleyebilir. 45-50 dakikalık bir ders süresinde, video kullanımı, yanlış uygulama yapılırsa başarıya ulaşamaz.

1. Bir ders saatinde video kullanımı, 20 dakikayı geçmemelidir. Selçuk üniversitesi yönergesinde bu zaman süresi vurgulanmıştır. Yoksa, ders işleme gayreti zayıflar, çalışma sinema salonuna film izleme gibi olabilir.

2. Kullanılacak videolar, öğrencilerin dil düzeyine uygun olmalıdır.

3. Kullanılacak videolar olanaklar ölçüsünde öğrencilerin kültürüne uygun olmalıdır. Özellikle din ile konulara dikkat edilmelidir.

4. Kendi kendilerine çalışma özellikleri olan içine kapanık öğrenciler için, video kullanımı iyi bir tercih olabilir. Ama video kullanırken hatalarını gösterecek bir yabancı dil öğretmeninin yanlarında bulunmaması büyük bir eksiklik. Böylece öğrenciler yabancı dil öğrenirken sesletim ve tonlama açısından hatalı öğrenme tutum ve alışkanlıklarını çoğaltabilirler. Dört becerilerini de eşit olarak geliştiremeyebilirler.

5. Öğrenciler video gösteri sırasında renkli görüntü, beden dili ve karakterlerin hareketlerine, dekorlara, ortama (setting) dalarak, onların ağızdan çıkan sözcük ve cümlelerin sesletim ve tonlamaları daha az dikkat edebilirler. Bu nedenle sözcüklerin ve cümlelerin yeniden dinlemesinin yapılmasının zaman alacağı, böylece 45-50 dakikalık ders süresini kullanmada zamanlama sorunu oluşabilir.

6. Yabancı dil öğretmenleri, video destekli öğrenme işleminde, öğrencileri için hangi video türünün en iyi olduğunu belirlemez. Eğitimsel, kavramsal veya eğlenceli videolar, düzgün yönetilmezse öğrencilerin gelişimi için olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Öğrenciler yabancı dil öğrenmek için YouTube'taki videoları kullanmaktadır. Yapılan çalışmalar (Ayu, 2016; c; Meinawati vd., 2020) YouTube'un planlı ve amaçlı şekilde kullanıldığında dil öğretim süreçlerine katkısı olduğunu ortaya koymaktadır. Aslında, video kullanımı dinleme, konuşma ve anlama becerilerini geliştirdiği gibi, ilgili yabancı dilin davranış becerilerinin ve cümle tonlamalarının da edinilmesine temel olmaktadır.

Sonuç

Çağımızda, bilim ve teknolojinin gelişim hızı akıl almaz bir boyuta ulaşarak toplumları ve onların beklentilerini, hatta kültürünü değiştirmektedir. Ama teknoloji ne kadar gelişmiş olursa olsun sınıf ortamı öğretmensiz yürütülemez. Bu nedenle, öğretmenlere çağımızdaki eğitim ve öğretim teknolojileri ulaştırılmalı ve öğretmek yabancı dil öğretiminde kullanmaları sağlanmalıdır. Çünkü yabancı dil öğretmenleri, ulusal eğitim sisteminin şah damarıdır, bu nedenle toplumda yabancı dil bilen ve konuşabilerek nitelikli insan gücünü yetiştiren

öğretmendir. Bir Yabancı dil öğretimde araç-gereç kullanmanın öğrenme çeşitliliğini artırdığı tartışılmayacak bir gerçektir. Video kullanımı, teknolojiyi kullanma becerilerinden sadece bir tanesidir.

Önceleri bir kamera, sonraları bir film parçası ve sonra bir kaset olarak karşımıza çıkan video, VTR (Video Tape Recorder) bugün sayısız iletişim aygıtını içine girerek, işlevselleşmiş ve kullanım çeşitliliğini artırmıştır. Öğrenciler artık hem bilgisayarlarından hem de cep telefonlarından videoları kolaylıkla izlemektedirler. Videonun nasıl izletileceği, ne gibi sorular sorulabileceği ve nasıl bir ders işlenebileceğinin bilinmesi gerekir. Bu sebeple yeni nesil öğretmenlerin teknolojinin sınıfta kullanımı hakkında dersler görüp tecrübe edinmesi gerekir, bu da fakültelerdeki akademisyenlerin çağa ayak uydurma çabasıyla mümkündür.

Çağın gerektirdiği teknolojileri bilen ve öğretimde uygulayan öğretmenler yetiştirilmesi-Yabancı dil Öğretmenlik özel bir hizmet öncesi eğitimi gerektiren ve sürekliliği olan bir meslektir (Çangal, 2021: 70). Video kullanımının öğrenciler üzerinde birebir etkilendiği kanıtlanmıştır. Öğrencilere uygun videoları bulmak için zaman ve emek harcadığını herkes bilmektedir. Yabancı kültürünü yansıtan videolar ve kanallar tespit edilerek öğrencilerle paylaşılmalıdır.

Yabancı dil Öğretmeni, bir ülkenin geleceğini etki edecek kişidir. Çünkü toplumun bütün bireyleri onların ellerinde yoğrularak şekil almakta ve ülkenin eğitim felsefesi doğrultusunda yetişmektedirler. İşte bu nedenle, “Topyekün kalkınma ancak bu nitelikli insan gücüyle mümkün olabilmektedir” (Dikmen, 1998:10).

Çağın gerektirdiği teknolojileri bilen ve öğretimde uygulayan öğretmenler yetiştirilmesi-Yabancı dil Öğretmenlik özel bir hizmet öncesi eğitimi gerektiren ve sürekliliği olan bir meslektir (Çangal, 2021: 70). Video kullanımının öğrenciler üzerinde birebir etkilendiği kanıtlanmıştır. Öğrencilere uygun videoları bulmak için zaman ve emek harcadığını herkes bilmektedir. Yabancı kültürünü yansıtan videolar ve kanallar tespit edilerek öğrencilerle paylaşılmalıdır.

Milli Eğitim Akademisi 1983 yılında kabul edilen 3797 Sayılı Yasanın 55. Maddesinde Bakanlığa bağlı bir kuruluş olarak yer almıştır, ama oluşumu işler duruma getirilmemiştir. Milli Eğitim Akademisi, eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve uzmanlık alanlarında eleman yetiştirmenin yanında bakanlık personeline de eğitim verecek. Akademi, eğitim sisteminin gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla gerekli araştırma geliştirme ve incelemeleri yapmayı amaçlamıştır. Öğretmen Eğitimi Genel Müdürlüğü, öğretmenlerin kendilerini meslekte yenileyebilmeleri için yazılı-basılı kaynak sağlayacak bir fonksiyona kavuşturulmalıdır (Kaplan, 1994: 19-24).

21. yüzyıla girildiğinde, inanılmaz bir hızla gelişen teknoloji, eğitimi de etkilemiş, öğretim yöntem ve teknikleri, kullanılan materyaller yönünden eğitim ortamına zenginlik katmıştır (Akay, 2014). Hızla gelişen bilişim teknolojisi, eğitimde yeni kolaylık ve olanaklar yaratmıştır, ama öğretmenlerin de profil olarak değişmelerini, yeni teknolojilerle donanmalarını zorunlu kılmıştır. Öğretmenlerin bu teknolojilere uyum sağlamaları, bireysel ve meslekî açıdan gelişmelerden tam olarak yararlanıp eğitsel faaliyetleri şekillendirmelerini zorunlu kılmaktadır (Özmen, vd., 2012). Eğitim süreçlerinin sosyal medyadan yararlanarak desteklenmesi, öğrenciler için öğrenmeyi güdüleyici duruma getirerek kolaylaştırmakta ve eğitim süreçlerini geliştirmektedir (Sarsar, Başbay ve Başbay, 2015).

Sosyal medya iletişim platformları, temel becerilerin güçlü bir şekilde kazandırılması açısından doğru kullanıldığında önemli, ucuz, güçlü ve ekonomik bir eğitim kaynağıdır (Arkan ve Yünter, 2017). Global sosyal medya platformlarının sağladığı avantajların eğitimde kullanılması için eğitsel amaçlı sosyal medya platformları doğmuştur (Polat, 2016). Kullanımı çok kolay bir eğitim içerikli paylaşım platformu olan Beyazpano.com, dijital eğitim teknolojileri ile donatılmıştır. Türkiye'nin ilk ücretsiz öğrenme yönetim sistemidir. "Eğitmenler, Beyazpano.com aracılığı ile öğrencilerini gruplayıp dijital sınıflar yaratabilir, bu sınıflar altında ders dokümanları ve her türlü eğitim materyalini organize bir şekilde saklayabilir ve öğrencileriyle paylaşabilirler" (<https://www.linkedin.com/company/beyazpano>).

Tek yerli platform olan Beyazpano haricinde tüm eğitsel sosyal medya platformları yabancı kaynaklıdır. Bu platformlardan Busuu (<https://www.busuu.com>) yenilikçi bir uygulamadır. Birçok dilin öğretildiği Busuu'nun İngilizce kısmında başka bir uygulamada göremeyeceğiniz sesletim kuralları alıştırmaları vardır. Uygulama kelime öğretmekten çok dil bilgisi kurallarını öğretir. Öğretmen-öğrenci-veli için özel olarak hazırlanmış, öğretmenlerin öğrencilerine grup daveti yapabildiği, onlara mesajlar yazabildiği, Quizler oluşturabildiği ve ders dokümanlarını paylaşabildiği, güvenlik ayarı oldukça güçlü olan eğitim için kurgulanmış bir sınıf yönetim aracı ve sosyal ağıdır. Edmodo Türkçe dil desteği sunmamaktadır.

Tek yerli platform olan Beyazpano haricinde tüm eğitsel sosyal medya platformları yabancı kaynaklıdır. Bu platformlardan Busuu (<https://www.busuu.com>) yenilikçi bir uygulamadır. Birçok dilin öğretildiği Busuu'nun İngilizce kısmında başka bir uygulamada göremeyeceğiniz sesletim kuralları alıştırmaları vardır. Uygulama kelime öğretmekten çok dil bilgisi kurallarını öğretir. Öğretmen-öğrenci-veli için özel olarak hazırlanmış, öğretmenlerin öğrencilerine grup daveti yapabildiği, onlara mesajlar yazabildiği, Quizler oluşturabildiği ve ders dokümanlarını paylaşabildiği, güvenlik ayarı oldukça güçlü olan eğitim için kurgulanmış bir sınıf yönetim aracı ve sosyal ağıdır. Edmodo Türkçe dil desteği sunmamaktadır.

Kaynakça

Akar, E. (2010). Sosyal Medya Pazarlaması: Sosyal Web'te Pazarlama Stratejileri (2. Baskı). Ankara: Efil.

Akay, S. (2014). Sosyal Ağlarda Öğrenci-Öğretmen Etkileşimi (Facebook Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Arkan, A. ve Yünter, S. (Kasım 2018). Eğitim İçin Sosyal Ağlar. Seta Perspektif, 2018 (217), 1-6.

Ayu, L. P. (2016). YouTube videos in Teaching listening: The benefits in experts' views. *Research in English and Education (READ)*, 1(2), 152-160.

Bakla, A. (2017). Interactive Videos in Foreign Language Instruction: A New Gadget in Your Toolbox. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 124-137.

Bat, M. (2012). Dijital Platformda Sosyal Medyanın Stratejik Kurumsal İletişime Etkisi. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir

Bostancı, M. (2010). Sosyal Medyanın Gelişimi ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Çangal, Ö. (2021). Dil öğretiminde YouTube'un kullanımı: Yabancılara Türkçe öğretenlerin deneyimleri ve bakış açıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 63-80. DOI: 10.29000/rumelide.1009040.

Çilenti, K. (1991). Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Davis, N. (2003). Technology in Teacher Education in the USA: What Makes For Sustainable Good Practice. *Technology, Pedagogy and Education*, 12, 59-73.

Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi, dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Pegem Yayınları.

Demirezen, M. (1990). Video Kullanımının Yabancı Dil Öğretimine Getirdikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 289-297.

Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (10-12 Şubat 2010). Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri Ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı. Akademik Bilişim Konferansları, Muğla.

Dikmen, S. (1998). *Sınıf Öğretmeni Rehberi*. Ankara

Duman, T. (1991). *Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme (Tarihi Gelişimi)*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Durusoy, O. (2011). Öğretmen Yetiştirmede web 2.0 ve Dijital Video teknolojilerinin kullanılarak öğretmenlik öz-yeterliğinin geliştirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Güven, İ. (2001). Öğretmen Yetiştirmenin Uluslararası Boyutu (Unesco 45. Uluslararası Eğitim Kongresi). *Milli Eğitim Dergisi*, 150, 20-27.

Kaplan, H. (1994). Öğretmen Yetiştirmede Milli Eğitim Bakanlığı Nasıl Bir Öğretmen Tipi Görmek İstiyor. Nasıl Bir Öğretmen İstiyoruz Paneli, Elazığ, 9-24.

Mayer, R. E. (2001). *Multimedia learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Meinawati, E., Rahmah, N. A., Harmoko, D. D. & Dewi, N. (2020). Increasing English speaking skills through YouTube. *POLYGLOT: Jurnal Ilmiah*, 16(1), 1-13.

Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2012). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 496-506.

Polat, O. (2016). Eğitsel Sosyal Medya Platformları ve Edmodo Örnek Uygulaması. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Safko, L. ve Brake, D. K. (2009). *The Social Media Bible*. New Jersey: John Wiley ve Sons.

Sarsar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 418-431.

Vester, F. (1997). *Düşünmek, Öğrenmek, Unutmak*. (Çev. Aydın Arıtan), İstanbul: Arıtan Yayınevi.

Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Yalın, H. İ. (2010). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Pegem Yayınları.

Zarella, D. (2010). *The Social Media Marketing Book*. Sebastopol, Canada: O'Reilly.

Web Siteleri

<https://www.busuu.com>

<https://www.merkezsutesisati.com/renkli-video-kamera-ne-zaman-icat-edildi/>.

<https://www.linkedin.com/company/beyazpano>

Photobucket, <http://photobucket.com/>, Erişim Tarihi: 13.02.2019.

Plurk, <https://www.plurk.com/portal/>, Erişim Tarihi: 05.02.2019

Snapchat, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Snapchat>, Erişim Tarihi: 08.02.2019

WhatsApp, <https://www.whatsapp.com/>, Erişim Tarihi: 08.02.2019.

Yabancı Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Sohbet Robotlarının Kullanımı

Prof. Dr. Murat Hismanoğlu
ORCID: 0000-0002-1239-7389
murat.hismanoglu@usak.edu.tr

Uşak Üniversitesi

Özet

Sohbet robotu teknolojisi yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için güçlü bir araçtır. Bu çalışmada teknolojik bir araç olarak sohbet robotlarının tarihi, yabancı dil öğretiminde sohbet robotu kullanmanın avantajları ve dezavantajları, dil becerileri öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı ve yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan sohbet robotları ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

Anahtar sözcükler: sohbet robotu, yabancı dil öğrenimi, yabancı dil öğretimi, sohbet robotu destekli yabancı dil öğrenimi, sohbet robotu destekli yabancı dil öğretimi

1.Giriş

İkinci dil edinimi alanında yapılan araştırmalar dil öğreniminde etkileşimin önemini ortaya çıkarmıştır (Loewen ve Sato, 2018). Bununla birlikte, etkileşim genellikle bir öğretmenle bire bir oturumlar gerektirir ve bu durum bazı öğrenciler için pahalı veya erişilemez olabilir. Öğrenciler etkileşim sırasında dil kaygısıyla karşılaşabilir ve bu da dilsel gelişimlerini engelleyebilir (Horwitz, 2001). Bu noktada, yapay diyalog sistemleri etkileşim yoluyla dil öğrenimi için alternatif bir yol sunar. Öğrenciler, bir öğretmene ihtiyaç duymadan, hedef dilde sistemle sohbet edebilirler (Tyen, Brenchley, Caines & Buttery, 2022).

Günümüzde yabancı dil öğrenimini ve öğretimini kolaylaştırmak için çeşitli Yapay Zeka (YZ) biçimleri kullanılmaktadır (Junaidi vd., 2020; Fitria, 2021). Bu yapay zekalar arasında, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için sınıf içinde hem makro hem de mikro düzeyde kullanılan sohbet robotları özel bir öneme sahiptir (Gayed vd., 2022). Sohbet robotu, metne dayalı bir diyalog sistemi aracılığıyla insan dilini taklit etmek için doğal dil işlemeyi kullanan bir bilgisayar programını ifade eder (Zumstein ve Hundertmark, 2017). Diyalog sistemi görev tabanlı veya metin tabanlı olabilir ve konuşma, grafikler veya sanal hareketlerle yanıt verebilir (Belda-Medina & CalvoFerrer, 2022).

Bu çalışmada teknolojik bir araç olarak sohbet robotlarının tarihi, yabancı dil öğretiminde sohbet robotu kullanmanın avantajları ve dezavantajları, dil becerilerinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı ve örnekleriyle yabancı dil öğretiminde kullanılan sohbet robotları sunulmaktadır.

2. Teknolojik bir araç olarak sohbet robotlarının tarihi

Sohbet robotlarının kökeni 1950'lere, Alan Turing'in 1950'de "Computing Machinery and Intelligence" adlı makalesinin yayınlanmasına kadar uzanmaktadır. Bu makalede Turing, "Makineler düşünebilir mi?" sorusunu sorarak sohbet robotu geliştirme tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. O zamandan bu yana, Eliza (1966), Parry (1972), Jabberwacky (1988) ve A.L.I.C.E. (1995) dahil olmak üzere çok sayıda sohbet robotu geliştirilmiş olup, bunlardan

bazıları günümüzde hâlâ aktif olarak kullanılmaya devam etmektedir (Belda-Medina & Calvo-Ferrer, 2022).

2.1. ELIZA

İlk sohbet robotu ELIZA, MIT profesörü Joseph Weizenbaum tarafından 1966 yılında geliştirilmiştir. ELIZA konuşmayı taklit etmek için yapı eşleştirme ve değiştirme yöntemlerini kullanmış ve insan konuşmasını taklit edecek şekilde tasarlanmıştır. Weizenbaum'un aksi yöndeki ısrarına rağmen, birçok ilk kullanıcı, gerçek anlama yeteneğine sahip olmamasına rağmen ELIZA'nın zekasına ikna olmuştur (Law, 2022).

2.2. PARRY

1972 yılında psikiyatrist Kenneth Colby, PARRY adlı sohbet robotunu geliştirmiştir. PARRY, paranoid bir şizofrenin davranışlarını taklit etmek üzere tasarlanmıştır. PARRY bir makinenin insanlara benzer akıllı davranışlar sergileme yeteneğini değerlendirmek için tasarlanan ünlü Turing Testine tabi tutulmuştur. İki grup uzman psikiyatriste konuşma metinleri gösterilmiş ve hangilerinin hasta insan hangilerinin bilgisayar programı olduğunu belirlemeleri istenmiştir. İlginç bir şekilde, PARRY psikiyatristleri % 52 oranında kandırmayı başarmıştır (Jose, 2023).

2.3. JABBERWACKY

1988 yılında Rollo Carpenter JABBERWACKY adlı sohbet robotunu doğal insan konuşmalarını eğlenceli bir şekilde simüle etmek için tasarlamıştır. JABBERWACKY, başlangıcından bu yana diğer teknolojik gelişmelere katkıda bulunmuş ve bazı kişiler web sitesini akademik araştırma amacıyla kullanmıştır. Bu sohbet robotunun "bağlamsal örüntü eşleştirme" olarak bilinen bir yapay zeka tekniği kullandığına inanılmaktadır (Al, 2023).

2.4. Dr. SBAİTSO

1992 yılında Creative Laboratuvarları, MS-DOS tabanlı kişisel bilgisayarlar için bir yapay zeka (YZ) konuşma sentezleme programı olan Dr. Sbaitso'yu geliştirmiştir. Dr. Sbaitso'nun arayüzü, ayrıntılı bir etkileşim yerine "Neden böyle hissediyorsun?" gibi yanıtlarla bir psikoloğun konuşmasını taklit eder. Dr. Sbaitso, ELIZA, PARRY ve Jabberwacky'nin aksine Turing testini geçememiştir (Owen, 2020).

2.5. A.L.I.C.E

1995 yılında Richard Wallace, A.L.I.C.E (Artificial Linguistic Internet Computer Entity) sohbet robotu programını geliştirdi. Söz konusu sohbet robotu programı, döneminde en insan benzeri sohbet robotu olarak tanınması nedeniyle üç kez saygın Loebner ödülüne layık görülmüştür. Bununla birlikte, insanlarla karşılaştırılabilir akıllı düşünme yeteneğine sahip olmayı gerektiren Turing testinin kriterlerini başarıyla tamamlayamamıştır.

2.6. SmarterChild

2001 yılında AOL SmarterChild adlı sohbet robotunu geliştirmiştir. Bu sohbet robotu konuşma tanıma ve yapay zeka kullanan ilk sohbet robotu olmuştur. Aynı zamanda bu platformdaki en popüler sohbet robotlarından biri olmuştur; zirvede olduğu dönemde SmarterChild'ın 2 milyondan fazla kullanıcısı olmuş ve bu da onu AOL'nin şimdiye kadarki en kazançlı ürünlerinden biri haline getirmiştir. Sadece kullanıcılarla sohbet etme yeteneğine sahip olmakla kalmamış, aynı zamanda onu diğer sohbet robotlarından ayıran birkaç özelliğe daha sahip

kullanıma sunulmuştur. Google ayrıca Google Asistan'a ses eşleştirme, rutinler ve birden fazla dil desteği gibi yeni özellikler ve işlevler eklemiştir (Chandrasedkar, 2023).

2.12. WhatsApp

2018 yılında WhatsApp sohbet robotlarını kullanmaya başlamıştır. Facebook'taki sohbet robotları gibi, bu platform da işletmelerin mesajlaşma platformlarında müşterilerle konuşması için bir yol olmuştur. WhatsApp, kullanıcıların Facebook gibi bir sosyal medya hesabına sahip olmalarını gerektirmediğinden bu durum kullanımı kolaylaştırmıştır.

2.13. Google Nest Mini, Nest Hub Max

2019'da Google, Google Asistan'a restoran rezervasyonu yapmak, yemek siparişi vermek ve sinema bileti satın almak için üçüncü taraf hizmetleri kullanma yeteneği gibi bir dizi yeni güncelleme ve ekleme yapmıştır. Google ayrıca Google Nest Mini ve Nest Hub Max gibi Google Asistan ile iyi çalışacak şekilde üretilen yeni bir akıllı ev cihazları serisi de piyasaya sürmüştür. 2020 yılında Google Asistan, akıllı hoparlörler, akıllı ekranlar, akıllı telefonlar ve daha fazlası gibi dünya çapında 1 milyardan fazla cihazda kullanılabilir hale gelmiştir. Google ayrıca Google Asistan'a tek bir komutla birden fazla cihazı kontrol etme, sesle etkinleştirilen hatırlatıcılar ve kişiselleştirilmiş haber bültenleri gibi yeni özellikler ve güncellemeler eklemiştir (Chandrasedkar, 2023).

2.14. Günümüzde teknolojik araçlar

Günümüzde Siri, Google Asistan ve WhatsApp sohbet robotları gibi teknolojik araçlar, insanlara yardımcı olmaya, görevleri yerine getirmelerine veya sorulara daha hızlı yanıt bulmalarına yardımcı olmaktadır. Teknoloji daha da geliştikçe, sohbet robotları daha akıllı olmaya, uyum sağlamaya ve daha büyük ölçüde öğrenmeye ve daha zorlu sorunları çözmeye devam edecektir.

3. Yabancı Dil Öğretiminde Sohbet Robotu Kullanmanın Avantajları ve Dezavantajları

3.1. Avantajlar

Fryer ve Carpenter (2006) yabancı dil öğretiminde sohbet robotu kullanmanın avantajlarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Öğrenciler için kaygısız bir öğrenme ortamı sağlar.
- Öğrenciler için aynı içeriği sürekli tekrarlar.
- Öğrencilere metin ve sentezlenmiş konuşma yapılandırmalarıyla okuma ve dinleme becerilerini pratik etme fırsatı sunar.
- Öğrencilerin motivasyonunu artırır ve dil öğrenimine olan ilgilerini artırır.
- Öğrencilere hedef dili pratik etme fırsatları sunar.
- Anında ve etkili hata düzeltme olanağı sağlar.

Frackiewicz (2023) ise yabancı dil öğretiminde sohbet robotu kullanmanın avantajlarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Sohbet robotu teknolojisi, yanıtlarını her öğrencinin özel ihtiyaçlarına göre uyarlayarak her öğrenci için kişiselleştirilmiş bir eğitim sağlayabilir. Bu, öğrencinin ilerlemesine göre değiştirilebilen daha etkili bir öğrenme ortamının geliştirilmesine katkıda bulunur.

- Sohbet robotu teknolojisi, öğrencilerin yabancı dilde konuşma ve yazma pratiği yapabilecekleri bir ortam sağlayarak dil becerilerini geliştirmeye yardımcı olabilir.
- Sohbet robotları teknolojisi telaffuz ve sözcük dağarcığını geliştirmek için de kullanılabilir. Teknoloji, yaygın telaffuz hatalarını tespit edebilir ve öğrencilerin konuşmalarını geliştirmelerine yardımcı olmak için geri bildirim sağlayabilir.
- Sohbet robotları kullanımı, hem güvenli hem de emniyetli bir eğitim ortamı oluşturma ve böylece öğrencilerin güvenliğini sağlama potansiyeline sahiptir. Teknoloji, konuşmaların gizliliğini ve güvenliğini garanti altına almak için özel olarak geliştirilmiştir. Bu uygulama, öğrencilerin hata yapma endişesi olmadan sözlü ve yazılı iletişim kurabilecekleri güvenli bir eğitim ortamının oluşturulmasını teşvik etmektedir.

3.2. Dezavantajlar

Schmidt ve Strasser (2022) yabancı dil öğretiminde sohbet robotu kullanmanın dezavantajlarını şu şekilde sıralamaktadır:

- Veri gizliliği konusunun açıkça ele alınması gerekmektedir. Dil edinimi son derece kişisel bir süreçtir ve sunucunun konumu bilinmiyorsa veya AB Genel Veri Koruma Yönetmeliği'ne (GVKY) uygun değilse sohbet robotlarıyla paylaşılması gerekir. Hizmet şartlarında Memrise, Babbel ve Duolingo gibi şirketler öğrencinin verilerinin güvenliğini sağlar. Durumun gerçekten böyle olup olmadığı, bireysel olarak öğrenci, ebeveynleri, öğretmenleri ve/veya resmi yetkililer tarafından belirlenmelidir.
- Sohbet robotları özellikle daha karmaşık konuşmalarda, karmaşık konular ve kültürel özelliklerle ilgili anlamsal sorunlar sergileyebilir, anlamsız cevaplar veya geribildirimler verebilirler.

4. Dil becerilerinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

4.1. Dinleme becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Son yıllarda araştırmacılar dinleme becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımını incelemiştir. Örneğin, Kim (2018) sohbet robotlarının İngilizce dinleme ve okuma becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmanın örneklemini, Güney Kore'de bulunan bir üniversitede İngilizce dersine kayıtlı 46 birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Katılımcılar rastgele 24 kişiden oluşan bir deney grubu ve 22 kişiden oluşan bir kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmıştır. Deney grubu, 16 haftalık bir süre boyunca Elbot olarak bilinen bir sohbet robotu ile karşılıklı etkileşimlere katılırken, kontrol grubu bu tür etkileşimlere girmemiştir. Sohbet robotu kullanımının etkisini doğrulamak için ön ve son testler uygulanmıştır. Araştırma sonuçları her iki gruptaki bireylerin dinleme ve okuma becerilerinde önemli bir gelişme sergilediklerini ancak deney grubundaki bireylerin dinleme sonrası testte daha fazla gelişme gösterdiklerini ve bireylerin işitsel yeteneklerinin sohbet robotu ile etkileşimlerinin ardından orta seviyeden ileri seviyeye doğru ilerlediğini göstermiştir.

4.2. Konuşma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Konuşma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı birçok araştırmacının dikkatini çekmiştir (örnek: Kim, 2017; Kim, Cha ve Kim, 2021; Çakmak, 2022; Ye, Deng ve Liu, 2022; Hsu, Chen ve Yu, 2023). Örneğin, Kim (2017) ses ve metin tabanlı sohbet robotlarının konuşmayı ve öğrenci algısını nasıl etkilediğini incelemiştir. İki tür sohbet

robotunun sözlü iletişim becerilerini geliştirip geliştirmediğini belirlemek için İngilizce dersi alan 80 Koreli birinci sınıf öğrencisi üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Katılımcılar uygulamadan önce ve sonra TOEIC konuşma sınavına girmiş ve anketleri doldurmuşlardır. Araştırma sonuçları hem ses hem de metin tabanlı sohbet robotlarının konuşma yetkinliğini geliştirdiğini, her iki sohbet robotunun da İngilizce iletişim becerilerini eşit derecede geliştirdiğini, öğrencilerin ses tabanlı sohbet robotlarını metin tabanlı olanlara tercih ettiklerini ve sohbet robotu destekli dil öğrenimi hakkında olumlu görüşlere sahip olduklarını göstermiştir.

Kim, Cha ve Kim (2021) yapay zeka sohbet robotlarının öğrencilerin konuşma becerilerini nasıl etkilediğini ve yabancı dil sınıfında öğrencilerin konuşma deneyimlerini nasıl motive edip şekillendirdiklerini araştırmışlardır. Çalışmaya bir üniversitede genel İngilizce dersine kayıtlı 49 öğrenci katılmıştır. Öğrenciler iki farklı yeterlilik seviyesine ayrılmıştır. Ön ve son test tasarımı ile öğrencilerin İngilizce konuşma gelişimi seviyeler içinde ve seviyeler arasında karşılaştırılmıştır. Test sonuçları, her iki grubun da yüksek sesle okuma ve soruları yanıtlama dahil olmak üzere iki konuşma görevindeki performanslarını önemli ölçüde geliştirdiğini ortaya koymuştur. Öğrencilerin yeterlilik seviyeleri arasında telaffuz açısından belirgin bir fark bulunmamıştır. Ancak sesli okuma görevinde tonlama ve vurgu açısından kayda değer bir fark tespit edilmiştir. Ayrıca, ikinci görev olan sorulara cevap verme görevinde de istatistiksel farklılıklar bulunmuştur. Benzer şekilde, iki akıcılık seviyesi arasında da istatistiksel bir fark bulunmuştur. Buna ek olarak, öğrencilerin İngilizce derslerinde yapay zeka sohbet robotlarının kullanımına yönelik tutumlarını gösteren bir anketin sonuçları analiz edilmiştir. Çalışma, YZ sohbet robotlarının dil öğrenimine nasıl yardımcı olabileceği ve gelecekte yabancı dil olarak İngilizce ortamlarında nasıl kullanılabileceğine dair bir tartışma ile sona ermiştir.

Çakmak (2022) sohbet robotu-insan etkileşiminin, özellikle de Replika sohbet robotunun, ikinci dil konuşma becerileri ve konuşma kaygısı düzeyleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmaya Türkiye'deki bir devlet üniversitesine kayıtlı 90 yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi katılmıştır. On iki haftalık bir süre boyunca katılımcılar, sınıf sınırlarının ötesinde belirli konularda bilgi ve becerilerini geliştirmek için Replika uygulamasını kullanmışlardır. Uygulama öncesinde ve sonrasında her bir öğrenciye ikinci dil konuşma kaygısı ölçeği uygulanmıştır. Buna ek olarak, katılımcıların ikinci dil konuşma pratiği için sohbet robotlarının kullanımına ilişkin bakış açılarını öğrenmek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Kullanıcı ve sohbet robotu arasındaki etkileşimler, refah konusuna odaklanan rastgele seçilmiş bir konuşma görevi için ekrana kaydedilmiştir. Araştırma sonuçları (a) katılımcıların sohbet robotu ile etkileşime yönelik olumsuz algı ve tutumlara sahip olduklarını, (b) öğrencilerin tam olarak anlaşılmakta güçlük çektiklerini ve bu durumun ikinci dilde konuşmada daha yüksek kaygıya sebep olabildiğini, (c) Replika kullanan öğrencilerin akademik performanslarının yüz yüze etkileşimlerini önemli ölçüde aştığını, (ç) öğrencilere konuşma pratiği sunmanın bir yolu olarak sohbet robotu kullanımının yenilikçi olduğunu, ancak bu yaklaşımın ikinci dilde konuşmayla ilgili kaygıyı azaltmadaki etkinliğinin güvenilir olmayabileceğini ortaya çıkarmıştır.

Ye, Deng ve Liu (2022) geleneksel yöntemlere bağlı kalan İngilizce öğrenenlerin ders sonrası konuşma pratiği yapma ve yapıcı geri bildirim alma konusunda zorluklarla karşılaşabileceklerini vurgulamışlardır. Bu noktada, sohbet robotlarının kullanımının teknolojideki ilerlemeler sayesinde bu sorunu çözmek için potansiyel bir çözüm olarak ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Bu çalışma, Microsoft Xiaoying sohbet robotunun sözlü İngilizce pratiğine dahil edilmesinin, öğrencilerin sözlü İngilizce performanslarında, özellikle dilbilgisi ve telaffuz alanlarında olumlu sonuçlar verip vermeyeceğini belirlemeyi amaçlamıştır. Toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, bir sohbet robotu ile düzenli pratik

yapmanın, öğrencilerin sözlü İngilizce doğruluğunu artırmada olumlu bir etkisi olduğunu ve sözlü İngilizce pratiğinin bir bileşeni olarak önerilebileceğini göstermiştir.

Hsu, Chen ve Yu (2023) çalışmalarında "TOEIC Practice Chatbot" un kısaltması olan TPBOT adlı yeni bir etkileşimli sohbet robotu sistemini kullanarak yabancı dil olarak İngilizce öğrenenlerin İngilizce konuşurken yaşadıkları endişeyi, onlara çevrimiçi sohbet robotlarıyla sohbet etme fırsatı sunarak gidermeyi amaçlamışlardır. TPBOT platformu yabancı dil öğrencilerinin konuşma İngilizcesi becerilerini istedikleri zaman pratik etmelerini sağlamaktadır. TPBOT'un uygulanması, farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerle yabancı dilde sözlü iletişim kurarken öğrencilerin endişelerini hafifletmede önemli bir potansiyele sahiptir. Bu araştırmaya katılan bireyler, TOEIC sınavındaki sözlü performansları 100 puanın altında kalan Tayvanlı öğrencilerdir. Katılımcılar, dört aylık deneysel programa katıldıktan sonra sözlü İngilizce yeterliliklerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonuçları (a) öğrencilerin TPBOT'u kullanmaktan memnun olduklarını ve gerçekten de TPBOT'un İngilizce konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğuna inandıklarını, (b) TPBOT'un amaçlanan hedefe ulaşmada yüksek düzeyde etki gösterdiğini ve (c) eğitimcilerin TPBOT'un öğrenme materyalleri oluşturmada, öğrenciler için etkileşimli alıştırmaları kolaylaştırmada ve öğrenme sürecinin genel etkinliğini artırmada oldukça avantajlı olduğunu düşündüklerini ortaya çıkarmıştır.

4.3. Okuma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Son yıllarda araştırmacılar okuma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımına odaklanmıştır (örnek: Michaelis ve Mutlu, 2017; Xu, Wang, Collins, Lee ve Warschauer, 2021; Liu, Liao, Chang ve Lin, 2022). Michaelis ve Mutlu (2017) tarafından yürütülen çalışmada ailelerin okumaya ilişkin alışkanlıklarını ve görüşlerini, okuma teknolojisinin nasıl kullanılabilirliğini ve çocukların robotla okumayı nasıl algıladıklarını araştırmak için robot kullanılmıştır. Araştırma sonuçları sohbet robotu öğrenme arkadaşıyla birlikte okumanın okumayla sosyal olarak etkileşim kurmanın bir yolu olduğunu ve bunun da okuma ilgi ve yeteneğini geliştirebileceğini ortaya çıkarmıştır.

Xu, Wang, Collins, Lee ve Warschauer (2021) çalışmalarında otomatik bir konuşma aracısının, sorular sorarken ve koşullu geri bildirim sağlarken akıllı bir hoparlör aracılığıyla çocuklara nasıl hikaye okuyabileceğini incelemiştir. Üç ila altı yaşları arasındaki 90 çocuk arasında rastgele bir uygulama yapılarak bu çalışmada bu çocukların hikaye anlamaları ve hikaye kitabı okumadaki sözel katılımları bir yetişkin ile bir konuşma aracısıyla karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçları (a) konuşma aracısının rehberli konuşmasının, çocukların bir hikayeyi anlamalarını artırmada yetişkin bir dil partneri kadar etkili olduğunu, (b) bir konuşma aracısıyla etkileşime giren çocukların sözlü katılımları ile bir yetişkinle etkileşime giren çocukların sözlü katılımları arasında farklılıklar olduğunu, (c) konuşma aracısı ile okuyan çocukların sorulara daha anlaşılır yanıtlar verirken, bir yetişkinle okuyan çocukların daha üretken, sözcüksel çeşitlilik ve konuyla ilgili yanıtlar verdikleri, (ç) her iki gruptan gelen yanıtların doğruluğunun karşılaştırılabilir düzeyde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın sonuçları çocukların dil gelişimine yardımcı olacak sohbet robotu sistemlerinin geliştirilmesi ve incelenmesi için önemlidir.

Liu, Liao, Chang ve Lin (2022) çalışmalarında yapay zekâ teknikleriyle geliştirilmiş bir sohbet robotunun kitap konuşma arkadaşı olarak sunduğu imkânları anlamayı ve etkileşimin öğrencilerin okumaya katılımı ve ilgisi üzerindeki etkisini araştırmışlardır. 157 kitap, bu çalışmada yapay zeka tekniklerinden yararlanan sohbet robotu tarafından temel düzeyde kavranmıştır. Öğrenciler okumak ve sohbet robotuyla etkileşime geçmek için herhangi bir kitap seçebilirken, sohbet robotu kitap tartışmalarını kolaylaştırmak için kitap konuşması ve sosyal duygusal ipuçları sağlamıştır. 6 haftalık bir okuma programına katılan 68 öğrenciden çoklu veri

kaynakları toplanmış ve analiz edilmiştir. Araştırmada (a) öğrencilerin sohbet robotu ile güçlü bir sosyal bağ hissettikleri, (b) sohbet robotu ile kitap tartışmasına katılan öğrencilerin değer boyutunda durumsal ilgi düzeylerini korudukları ancak sohbet robotu ile kitap tartışmasına katılmayan öğrencilerin durumsal ilgi düzeylerinin önemli ölçüde azaldığı, (c) öğrencilerin sohbet robotu ile kurdukları sosyal bağa ilişkin algılarının hem tetiklenen durumsal ilgileri hem de korunan durumsal ilgileri ile ilişkili olduğu ve (ç) yapay zeka tekniklerini kullanan bir sohbet robotunun öğrencilerin öğrenmeye olan ilgisini sürdürmek için olumlu bir okuma deneyimini teşvik edebileceği bulgulanmıştır.

4.4. Yazma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Yazma becerisinin öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı birçok araştırmacı tarafından çalışılmıştır (Lin and Chang, 2020; Kılıçkaya, 2020; Guo, Wang and Chu, 2022). Lin and Chang (2020) çalışmalarında yazma öğretiminde sohbet robotu kullanımının etkililiğini incelemiştir. Araştırma sonuçları yazma öğretiminde sohbet robotu kullanımının öğrencilerin (a) performansını artırdığını, (b) tez cümlesini doğru yazmalarına yardımcı olduğunu, (c) yazma dersine katılımlarını artırdığını, (ç) ekran geribildirim kalitesinin artmasıyla daha iyi bir eleştirilen olduklarını hissettiklerini ortaya çıkarmıştır.

Kılıçkaya (2020) çalışmasında üniversite öğrencilerinin İngilizce bir sohbet robotu olan Replika'ya ilişkin bakış açılarını incelemiştir. Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin sağlık yönetimi bölümüne kayıtlı öğrenciler, 7 haftalık bir süre boyunca çeşitli yazma ödevlerini yapmak için Replika platformunu kullanmışlardır. Çalışmanın sonunda, rastgele seçilen 10 öğrenciden oluşan bir örnekleme bir dizi yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Kullanıcılar, Replika'yı kullanmaya yönelik olumlu bir eğilim ifade etmiş ve yazılımın faydasını kabul etmişlerdir. Mobil cihazlarından anında geri bildirim almanın önemini vurgulayan katılımcılar, Replika'nın mesajlarının amaçlanan anlamını kavrayamadığı durumlarda cümlelerinde düzeltmeler yaptıklarını da belirtmişlerdir.

Guo, Wang and Chu (2022) çalışmalarında öğrencilerine tartışmacı kompozisyon yazmayı öğretmek için Argumate isimli bir sohbet robotunu kullanmışlardır. Argumate sohbet robotunun öğrencilerin yazmalarına 1.fikir oluşumunu destekleme ve 2. karşı savı tamamlama açısından destek olduğunu ancak öğrencinin yazdıkları yazının kalitesini değerlendiremediğini bulgulamışlardır.

4.5. Dilbilgisi öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Dilbilgisi öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı birçok araştırmacının dikkatini çekmiştir (örnek: Kim, 2019; Ahn, 2022; Chen ve Lin, 2023). Kim (2019) yapay zekâ sohbet robotları kullanmanın Koreli üniversite öğrencilerinin İngilizce dilbilgisi yeterliliklerini artırma üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmaya toplam 70 lisans öğrencisi katılmıştır. Katılımcılar, Kore'deki bir üniversitenin Genel İngilizce dersine kayıtlıydı. Çalışma iki farklı gruptan oluşmuştur. Sohbet robotu grubu 36 öğrenciden, insan grubu ise 34 kişiden oluşmuştur. 16 haftalık bir süre boyunca, sohbet robotu grubu bir sohbet robotu ile 10 sohbet oturumuna katılırken, insan grubu bir insan sohbet partneri ile konuşmalar yapmıştır. Çalışmada katılımcıların dilbilgisi becerilerini değerlendirmek ve belirli bir süre içinde meydana gelen değişiklikleri gözlemlemek için hem ön hem de son testler uygulanmıştır. Daha sonra iki grupta gözlemlenen gelişim düzeyini değerlendirmek ve karşılaştırmak için bağımsız bir t-testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları (a) her iki gruptaki bireylerin İngilizce dilbilgisi yeterliliklerinde önemli bir gelişme sergilediklerini, (b) sohbet robotu kullanan grup ile insanlarla etkileşim kuran grup arasında kayda değer bir gelişme farklılığı görüldüğünü; bunun

da sohbet robotunun etkililiğinin insan etkileşimini aştığını gösterdiğini ve (c) sohbet robotu grubundaki katılımcıların insan grubundakilere kıyasla daha gelişmiş dilbilgisi becerilerini sergilediklerini ortaya çıkarmıştır.

Ahn (2022) yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Koreli üniversite öğrencileri arasında hedef dilbilgisi, özellikle edatlar ve tanımlıkların edinimini kolaylaştırmada bir yapay zeka sohbet robotunun etkililiğini araştırmıştır. Zorunlu İngilizce dersine kayıtlı 46 birinci sınıf öğrencisinden oluşan bir örneklem üzerinde yarı deneysel bir çalışma yürütülmüştür. Katılımcılar rastgele bir şekilde deney grubu ve kontrol grubu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Her grup 23 öğrenciden oluşmuştur. Deney grubundaki katılımcılar, altı hafta boyunca bir sohbet robotu ile altı sohbet oturumuna katılmışlardır. Çalışmada, sohbet robotunun etkililiğini değerlendirmek için bir ön test ve bir son test kullanılmıştır. Araştırmacılar, özellikle katılımcıların İngilizce kompozisyonlarındaki hedef dilbilgisine ilişkin hata sıklıklarındaki değişiklikleri analiz etmiştir. Araştırma sonuçları sohbet robotları ile etkileşimin ardından, deney grubunun edat ve tanımlıklara ilişkin ortalama atlama hatası sayısında kayda değer bir düşüş yaşadığını, (b) diğer hata kategorilerini önemli ölçüde etkilemek için sohbet robotları tarafından sağlanan geri bildirim geliştirilmesinin zorunlu olduğunu, (c) öğrenciler tarafından verilen kısa yanıtların veya yanlış ifadelerin oluşumunun en aza indirilmeye odaklanması ve aynı zamanda konuşmaya aktif katılımlarının teşvik edilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Chen ve Lin (2023) İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin İngilizce dilindeki zamanları anlamalarını ve kullanmalarını geliştirmelerine yardımcı olacak etkileşimli bir İngilizce öğrenme sistemi oluşturmak amacıyla yapay zeka sohbet robotu tabanlı bir yaklaşım geliştirmiş ve uygulamıştır. Çalışmada önerilen YZ sohbet robotu için dilbilgisi öğrenme yaklaşımının etkililiğini değerlendirmek amacıyla, deney grubu (43 erkek ve 15 kız) 58 öğrenciden oluşmuştur. Bu öğrencilere sohbet robotu destekli öğrenme yöntemini kullanarak zamanları öğrenmeleri talimatı verilmiştir. Öte yandan, kontrol grubu (22 erkek ve 36 kız) 58 öğrenciden oluşmuştur. Bu öğrenciler ise geleneksel multimedya öğrenme yaklaşımını kullanarak öğrenmiştir. Nicel istatistiksel veri analizinin sonuçları, deney grubundaki öğrencilerin dilbilgisi öğreniminde kontrol grubundakilere kıyasla önemli ölçüde daha yüksek başarı gösterdiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, yapay zeka sohbet robotu dilbilgisi öğrenme yaklaşımının uygulanması, katılımcıların İngilizce öğrenme süreciyle ilgili kaygı düzeylerinde kayda değer bir düşüşe neden olmuştur.

4.6. Sözcük öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Birçok araştırmacı sözcük öğretiminde sohbet robotlarının kullanımını incelemiştir (Kim, 2018; Jeon, 2021; Alsadoon, 2021; Qasem, Ghaleb, Mahdi, Al Khateeb and Al Fadda, 2023). Kim (2018) yapay zekaya sahip sohbet robotlarının İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Koreli öğrencilerin sözcük edinimini etkileyip etkilemediğini araştırmıştır. 47 Koreli üniversite öğrencisi sekiz hafta boyunca bu çalışmaya katılmış ve katılımcılar deney ve kontrol olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Sekiz haftalık deneysel dönem boyunca, deney grubundaki katılımcılar sohbet robotlarıyla sohbetler gerçekleştirmiştir. Uygulamadan önce ve sonra, katılımcıların İngilizce sözcük dağarcıklarının gelişip gelişmediğini belirlemek için ön ve son testler uygulanmıştır. Ayrıca, katılımcıların sohbet robotu destekli sözcük öğrenimine nasıl baktıklarını belirlemek için ön ve son anketler uygulanmıştır. Araştırmada deney grubunun sözcük dağarcığının sohbet robotu ile sohbet etmenin bir sonucu olarak geliştiği, sözcük öğrenme algılarının, İngilizce motivasyonlarının, ilgilerinin ve özgüvenlerinin arttığı bulunmuştur.

Jeon (2021) Sohbet Robotu Destekli Dinamik Değerlendirmenin (SRD-DD) sözcük öğrenimini nasıl etkilediğini ve öğrenci yeteneklerini nasıl ortaya çıkardığını incelemiştir.

Çalışmada, birden fazla öğrenciye aynı anda DD sunmak ve onlara insan benzeri etkileşim sağlamak için sohbet robotları kullanılmıştır. Bu sohbet botları Google Dialogflow ile yapılmıştır. Çalışmaya benzer sözcük dağarcığına sahip İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen elli üç Koreli ilkökul öğrencisi katılmıştır. Öğrenciler rastgele olarak SRD-DD, SRD-ND ve bir kontrol grubuna atanmıştır. Metin okuma ve altı çizili hedef sözcükleri belirleme iki uygulama seansı için belirlenmiştir. SRD-DD öğrencileri sohbet robotlarından aşamalı yardım alırken, SRD-ND öğrencileri yalnızca hedef sözcük tanımları almıştır. Kontrol grubunda sohbet robotları bulunmamıştır. Alıcı ve üretici iki son test, ikinci uygulamadan iki hafta sonra hemen uygulanmıştır. Her iki uygulama oturumundaki sohbet robotu-öğrenci etkileşimleri de kaydedilmiştir. Son test sonuçları SRD-DD'nin diğer gruplardan önemli ölçüde daha yüksek sözcük dağarcığı kazanımlarına sahip olduğunu göstermiştir. SRD-DD sohbet robotu-öğrenci etkileşimleri öğrenci gelişimi göstermiştir. Sonuçlar, SRD-DD'nin sözcük edinimini teşvik edebileceğini ve öğrenciler hakkında tanısal bilgi sağlayabileceğini göstermiştir.

Alsadoon (2021) hikayeler anlatan etkileşimli bir sohbet robotu kullanarak İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Arapların sözcük edinimini araştırmıştır. Araştırmada bir sohbet robotu tasarlanmış ve şu dört sözcük aracıyla donatılmıştır: bir sözlük, resimler, bir anadile çeviri aracı ve bir uyumlaştırıcı. Bu araçlar öğrencilere etkileşimli, anlaşılır girdi sağlamak için hedef sözcükleri geliştirmiştir. Çalışmada yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrenciler bir sohbet robotu ile İngilizce pratik yaparken en sık hangi araçların kullanıldığı ve hangi aracın sözcük edinimi ve kalıcılığı için en etkili ele alınmıştır. Araştırmada (a) sözlüğün sözcük edinimi için en popüler ve etkili araç olduğu, (b) sözcükleri akılda tutma açısından, anadile çeviri yapmanın sözlükten önemli ölçüde üstün olduğu bulgulanmıştır.

Qasem, Ghaleb, Mahdi, Al Khateeb ve Al Fadda (2023) COVID-19 pandemisi esnasında sohbet robotu kullanımının çevrim içi sınıflarda Özel Amaçlı İngilizce öğrenmeye etkisini ve Dialogflow sohbet robotunun öğrencilerin sözcük öğrenmesine nasıl faydalı ve etkileşimli çevrimi içi bir platform olabileceğini araştırmıştır. Araştırmada Dialogflow sohbet robotunun Özel Amaçlı İngilizce (ÖAİ) sözcük edinimindeki etkinliğini araştırmak için deney ve kontrol grubuna ön test ve son test uygulanmıştır. Hazırlanan sohbet robotu sözcüklerin anlamlarını açıklayan kısa açıklamaların yanı sıra sözcüklerin eş anlamlılarıyla ilgili kapsamlı sözcük bilgilerini de içermiştir. Araştırmada katılımcılar ile görüşme yapılarak sohbet robotunun nasıl ve ne şekilde faydalı olduğu hakkında onlardan geribildirim alınmıştır. Çalışmanın bulguları, (a) sohbet robotu kullanımının Özel Amaçlı İngilizce (ESP) sözcük dağarcığının geliştirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ve (b) Dialogflow sohbet robotunu kullanan deney grubundaki öğrencilerin, kontrol grubundaki meslektaşlarına kıyasla daha üstün performans gösterdiklerini ortaya koymuştur.

4.7. Telaffuz öğretiminde sohbet robotlarının kullanımı

Bazı araştırmacılar telaffuz öğretiminde sohbet robotlarının kullanımına odaklanmışlardır. (Kim, Cha ve Kim, 2021; Frackiewicz, 2023). Kim, Cha ve Kim (2021) öğrencilerin sohbet robotlarını kullandıktan sonra telaffuz becerilerinde tonlama, vurgu ve akıcılık kullanma açısından geliştiklerini göstermiştir. Araştırma sonuçları sohbet robotlarının öğrencilerin sınıf içinde ve dışında konuşma becerilerini artırdığını ortaya çıkarmıştır.

Frackiewicz (2023) sohbet robotu teknolojisinin telaffuz ve sözcük dağarcığı gelişimi için de bir araç olarak kullanılabileceğini, yaygın hataların belirlenmesine yardımcı

olabileceğini ve öğrencilerin telaffuzlarını geliştirmelerine yardımcı olmak için geri bildirim sağlayabileceğini ifade etmiştir.

5. Yabancı Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Kullanılan Sohbet Robotları

Günümüzde yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde kullanılan pek çok sohbet robotu bulunmaktadır. Bu sohbet robotlarından en yaygın olarak kullanılanlar aşağıda sunulmuştur.

5.1. Duolingo

Duolingo, dil öğrenenler arasında dil öğrenimi için en popüler sohbet robotu uygulamalarından biridir. Duolingo, başlangıç seviyesinden ileri seviyeye kadar, belirli yeterlilik seviyelerine göre uyarlanmış dersler sunar. Oyun benzeri bir arayüz kullanarak, öğrenmeyi eğlenceli ve üretken hale getirmeyi de amaçlamaktadır. Öğrenciler, seçtikleri dili hızlı bir şekilde öğrenmek için her gün konuşma, yazma, dinleme ve okuma pratiği yapabilirler. Duolingo ayrıca kullanıcılarına öğrenme hedeflerini takip etmeleri için günlük hatırlatıcılar gönderir.

5.2. Mondly

Mondly, hem Android hem de iOS ile uyumlu olan dil öğrenimi için iyi bilinen bir başka platformdur. Mondly dil öğrenme sohbet robotu kullanıcılar için 33 dili desteklemektedir. Mondly sohbet robotları bir restoranda içecek siparişi vermek gibi yaygın durumlarda kullanıcılara rehberlik ederek yeni bir dilin temellerini kolaylıkla anlamalarına yardımcı olabilir. Mondly sohbet robotu ses özellikli olduğundan öğrencilerin işlevsel konuşma becerilerini ve telaffuzunu geliştirmede yararlı olabilir.

5.3. Andy

Andy İngilizce öğrenmek için bir sohbet robotudur. İngilizce dilbilgisi dersleri almaya, yeni kelimeler öğrenmeye ve basit bir sohbet formatında İngilizce konuşmayı geliştirmeye yardımcı olabilir. Öğrenciler, kendileri ve ilgi alanları hakkında konuşmak gibi günlük konuşma konularının yanı sıra hava durumu gibi daha genel konularda da pratik yapma fırsatı bulabilirler. Bu sohbet robotuna Android ve iOS platformlarından erişilebilir.

5.4. Lanny

Korece, Japonca veya Çinceyi öğrenmek isteyen öğrenciler için geliştirilmiş bir sohbet robotudur. Diğer sohbet robotlarının aksine Lanny, hedef dilin kaynaklandığı ülkenin tarihi ve kültürel yönlerine ilişkin eğitim unsurlarını içermesiyle farklılaşmaktadır. Bu sohbet robotu uygulaması, sesli mesajların kullanımı yoluyla kullanıcıların dinleme ve telaffuz yeteneklerinin geliştirilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu sohbet robotu uygulamasına hem Android hem de iOS kullanıcıları erişebilir.

5.5. Memrise

Memrise, kullanıcılara çeşitli dilleri öğretmek için etkili bir oyunlaştırılmış sistem kullanan bir başka tanınmış dil öğrenme sohbet robotu uygulamasıdır. Aralıklı tekrarlar ve bilgi kartları ve animasyonlar aracılığıyla Memrise, dil öğrenenlerin sözcükleri hızlı ve verimli bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur. Memrise ile öğrenciler, en çok yardıma ihtiyaç duydukları alanları vurgulayan kendi bireyselleştirilmiş derslerini oluşturabilir, cevapları hakkında anında geri bildirim alır ve böylece cevaplarının doğru mu yanlış mı olduğunu öğrenirler. Memrise

sohbet robotu uygulaması Google Play Ödülleri-2017'de en iyi uygulama ödülünü kazanmıştır. Bu sohbet robotuna Android ve iOS platformlarından erişilebilir.

5.6. Rosettastone

Rosettastone dil öğrenme uygulaması, kullanıcılara platforma herhangi bir zamanda herhangi bir cihazdan erişme kolaylığı ile 25'ten fazla dilde yeterlilik kazanma fırsatı sunmaktadır. Bu uygulama, kullanıcının hem çevrimdışı hem de çevrimiçi modlar aracılığıyla sürekli öğrenme deneyimini kolaylaştırır. Söz konusu uygulamaya hem iOS hem de Android işletim sistemlerinin yanı sıra web tabanlı bir arayüz üzerinden de erişilebilmektedir. Rosetta Stone uygulaması, kullanıcıların doğru artikülasyon elde etmelerini sağlamak için TruAccent konuşma motorunu kullanmaktadır. Bu uygulama, kullanıcılarına gerçek zamanlı eğitim sağlamak için artırılmış gerçeklik teknolojisini ve entegre çeviri yeteneklerini kullanmaktadır.

5.7. Babbel

Babbel, öğrencileri otantik, gerçek dünya senaryolarına hazırlamak amacıyla alanında uzman kişiler tarafından tasarlanan ve anadili İngilizce olan kişiler tarafından verilen yabancı dil dersleri sunar. Etkileşimli diyaloglara katılmak kişinin konuşma güvenini artırırken, gelişmiş konuşma tanıma teknolojisi doğru telaffuz ve sunuma ulaşmada yardımcı olabilir. Düzenlenmiş gözden geçirme oturumlarının uygulanması, kişinin materyali yeni bağlamlarda yeniden sunarak anlayışını güçlendirmeye yardım eder, böylece bilginin pekiştirilmesini kolaylaştırır ve sesletimdeki zorlukları en aza indirir.

5.8. ChatGPT

ChatGPT, Kasım 2022'de piyasaya sürülen konuşma yoluyla etkileşim kuran gelişmiş bir sohbet robotudur. ChatGPT ile öğrenciler, takip eden soruları cevaplayabildikleri gibi sorular sorabilir ve insan benzeri konuşmalar yapabilirler. Ayrıca ChatGPT'yi e-posta yazma, makale yazma ve programlama dahil diğer görevler için de kullanabilirler. Caulfield'a (2023) göre, sohbet robotları sözcük öğrenmek, çeviri yapmak, sözdizimsel analiz yapmak, dilbilgisel açıklamalar yapmak, alıştırma hazırlama, sohbet arkadaşı, deyimleri öğrenmek, telaffuz pratiği yapmak, öğrencinin dil seviyesine ve hedeflerine dayanan bir program hazırlamak için kullanılabilir.

5.9. Bing Chat

Bing Chat ile öğrenciler yapay zeka sohbet robotuna sorular sorabilir ve orijinal kaynaklara bağlantı veren dipnotlarla insan benzeri yanıtlar alabilirler. İnternete, özellikle de Bing'e bağlı olduğundan, öğrencilere güncel bilgiler sunabilmektedir. Sohbet robotu, aynı platformda Bing'in Görüntü Oluşturucusunu kullanarak şiir, deneme veya şarkı yazma, karmaşık matematik veya kodlama problemlerini çözme ve metinden görüntüler oluşturma gibi yaratıcı çalışmalarda öğrencilere yardımcı olabilir.

6. Sonuç

Sohbet robotu teknolojisi yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için güçlü bir araçtır. Güvenli ve emniyetli bir öğrenme ortamı yaratabilir, kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sağlayabilir ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Eğitimciler sohbet robotu teknolojisinin potansiyelini araştırmaya devam ettikçe, bu teknolojinin yabancı dil öğrenimini ve öğretimini olumlu yönde etkileyebileceği açıktır (Frackiewicz, 2023).

Kaynakça

- Ahn, S. (2022). The effects of chatbot on grammar competence for Korean EFL college students. *Journal of Digital Convergence*, 20(3), 53-61.
- Al, E. (2023). A history of chatbots. Erişim Adresi: <https://www.linkedin.com/pulse/history-of-chatbots-eden-ai/>. (Erişim Tarihi: 15.09.2023)
- Alsadoon, R. (2021). Chatting with AI Bot: Vocabulary Learning Assistant for Saudi EFL Learners. *English Language Teaching*, 14(6), 135-157.
- Balaceanu, D. (2020). The origins of modern chatbots. Erişim Adresi: <https://www.druidai.com/blog/how-chatbots-were-invented-origins> (Erişim Tarihi: 15.09.2023)**
- Barot, P. (2018). Chatbot technology: Complete history of chatbots. Erişim Adresi: <https://www.botreetechnologies.com/blog/the-history-of-chatbot-technology/#:~:text=IBM%20Watson%20%E2%80%93%202006,doctors%20in%20detecting%20lung%20cancer> (Erişim Tarihi: 20.09.2023)**
- Belda-Medina, J., Calvo-Ferrer, J.R. (2022). Using Chatbots as AI Conversational Partners in Language Learning. *Applied Sciences*, 12, 8427.
- Caulfield, J. (2023). 9 ways to use ChatGPT for language learning. Erişim Adresi: <https://www.scribbr.com/ai-tools/chatgpt-language-learning/#:~:text=The%20popular%20AI%20powered%20chatbot,help%20you%20with%20language%20learning> (Erişim Tarihi: 20.09.2023)
- Chen, M.R.A. & Lin, Y.H. (2023). AI Chatbot-supported grammar tense learning on EFL students learning effectiveness. 17th International Technology, Education and Development Conference, 6-8 March, Valencia, Spain, pp. 1207-1216.
- Chandrasekar, V. (2023). What is the history of Google Assistant?. Erişim Adresi: <https://www.quora.com/What-is-the-history-of-Google-Assistant> (Erişim Tarihi: 20.09.2023)**
- Çakmak, F. (2022). Chatbot-Human Interaction and Its Effects on EFL Students' L2 Speaking Performance and Anxiety. *Novitas Royal*, 16, 2, 113-131.
- Fitria, T.N. (2021). The use of technology based on artificial intelligence in English teaching and learning. *The Journal of English Language Teaching in Foreign Language Context*, 6, 213-223.
- Frackiewicz, M. (2023). The Impact of Chatbots on Language Learning and Teaching. Erişim Adresi: <https://ts2.space/en/the-impact-of-chatbots-on-language-learning-and-teaching/> (Erişim Tarihi: 25.09.2023)
- Fryer, L.; Carpenter, R. (2006). Emerging Technologies: Bots as language learning tools. *Language Learning Technology*. 10, 8–14.

- Gayed, J.M., Carlon, M.K.J, Oriola, A.M., Cross, J. (2022). Exploring an AI-based writing Assistant's impact on English language learners. *Computers and Education Artificial Intelligence*, 3(1), 100055.
- Guo, K., Wang, J., & Chu, S. K. W. (2022). Using chatbots to scaffold EFL students' argumentative writing. *Assessing Writing*, 54, 100666. <https://doi.org/10.1016/j.asw.2022.100666>.
- Horwitz, E. K. (2001). Language Anxiety and Achievement. *Annual Review of Applied Linguistics*, 21 (1), 112-126.
- Jaeho Jeon (2021) Chatbot-assisted dynamic assessment (CA-DA) for L2 vocabulary learning and diagnosis, *Computer Assisted Language Learning*, DOI: [10.1080/09588221.2021.1987272](https://doi.org/10.1080/09588221.2021.1987272)
- Jose, B. (2023). Alice, Racter and Jabberwacky: A timeline of AI chatbots before ChatGPT and Bard. Erişim Adresi: <https://www.msn.com/en-in/news/other/alice-racter-and-jabberwacky-a-timeline-of-ai-chatbots-before-chatgpt-and-bard/ar-AA17k2Cm> (Erişim Tarihi: 25.09.2023)
- Junaidi, B.H., Julita, K., Rahman, F., ve Derin, T. (2020). Artificial intelligence on EFL context: rising students' speaking performance with Lyra virtual assistance. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29, 6735-6741.
- Kılıçkaya, F. (2020). Using a chatbot, Replika, to practice writing through conversations in L2 English: A Case Study. *New Technological Applications for Foreign and Second Language Learning and Teaching*, 222-239. IGI Global.
- Kim, N.Y. (2017). Effects of different types of chatbots on EFL learners' speaking competence and learner perception. *Cross Cultural Studies*, 48, 223-252.
- Kim, N.Y. (2018). A Study on Chatbots for Developing Korean College Students' English Listening and Reading Skills. *Journal of Digital Convergence*, 16(8), 19-26.
- Kim, N.Y. (2018). Chatbots and Korean EFL Students' English Vocabulary Learning. *Journal of Digital Convergence*, 16(2), 1-7.
- Kim, N.Y. (2019). A Study on the Use of Artificial Intelligence Chatbots for Improving English Grammar Skills, *Journal of Digital Convergence*, 17(8), 37-46.
- Kim, Hea-Suk, Yoonjung Cha and Na Young Kim. (2021). Effects of AI chatbots on EFL students' communication skills. *Korean Journal of English Language and Linguistics*, 21, 712-734.
- Kim, H. S., Cha, Y., and Kim, N. Y. (2021). Effects of Ai chatbots on EFL students' communication skills. *Korean J. English Lang. Linguist*, 21, 712-734. doi: 10.15738/kjell.21.202108.712
- Law, M. (2022). From ELIZA to ChatGPT: The evolution of chatbots technology. Erişim Adresi: <https://technologymagazine.com/articles/from-eliza-to-chatgpt-the-evolution-of-chatbots-technology> (Erişim Tarihi: 30.09.2023)

- [Liu, C.C., Liao, M.G., Chang, C.H., Lin, H.M. \(2022\).](#) An analysis of children' interaction with an AI chatbot and its impact on their interest in reading. *Computers & Education*, 189, 1-16.
- Lin, M. P-C., & Chang, D. (2020). Enhancing Post-secondary Writers' Writing Skills with a Chatbot: A Mixed-Method Classroom Study. *Educational Technology & Society*, 23 (1), 78–92.
- Loewen, S. & Sato, M. (2018). Interaction and instructed second language acquisition. *Language Teaching*, (51), 3, 285-329.
- Mei-Hua Hsu, Pei-Shih Chen & Chi-Shun Yu (2023) Proposing a task-oriented chatbot system for EFL learners speaking practice, *Interactive Learning Environments*, 31:7, 4297-4308, DOI: [10.1080/10494820.2021.1960864](https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1960864)
- Michaelis, J. E., & Mutlu, B. (2017). Someone to read with: Design of and experiences with an in-home learning companion robot for reading. *Proceedings of the 2017 CHI conference on human factors in computing systems*, 301–312. <https://doi.org/10.1145/3025453.3025499>
- Owen, C. (2020). Chatbots: The History, The Current Revolution, and The Future. Erişim Adresi: <https://www.linkedin.com/pulse/chatbots-history-current-revolution-future-chris-owen/> (Erişim Tarihi: 30.09.2023)
- Qasem, F, Ghaleb, M, Mahdi, H.S., Al Khateeb, A and Al Fadda, H. (2023). Dialog chatbot as an interactive online tool in enhancing ESP vocabulary learning. *Saudi Journal of Language Studies*, 3(2), 2023.
- Rana, J. (2023). The Evolution and History of Chatbots. Erişim Adresi: <https://www.revechat.com/blog/chatbot-history/> (Erişim Tarihi: 05.10.2023)
- Salecha, M. (2016). Story of ELIZA, the first chatbot developed in 1966. Erişim Adresi: <https://analyticsindiamag.com/story-eliza-first-chatbot-developed-1966/> (Erişim Tarihi: 05.10.2023)
- Schmidt, T ve Strasser, T. (2022). Artificial Intelligence in Foreign Language Learning and Teaching: A CALL for Intelligent Practice. *Anglistik: International Journal of English Studies*, 33.1 (Spring 2022): 165-184.
- Turing, A.M. (1950). Computing machinery and intelligence. *Mind*, LIX, 236, 433-460.
- Tyen, G, Brenchley, M., Caines, A. & Buttery, P. (2022). Towards an open-domain chatbot for language practice. *Proceedings of the 17th Workshop on Innovative Use of NLP for Building Educational Applications (BEA 2022)*, pages 234 -249 July 15, 2022 c 2022 Association for Computational Linguistics.
- Xu, Y.; Wang, D.; Collins, P.; Lee, H.; Warschauer, M. (2021). Same benefits, different communication patterns: Comparing Children's reading with a conversational agent vs. a human partner. *Computers & Education*, 161, 104059.
- Ye, Y., Deng, J. & Liu, X. (2022). The effect of oral practice via chatbot on students' oral English accuracy. *Emerging Technologies for Education*, 344-354. DOI: [10.1007/978-3-030-92836-0_30](https://doi.org/10.1007/978-3-030-92836-0_30)

Yıldız, M. (2023). Exploring the potential of chatbots and chatGPT in enhancing vocabulary knowledge (pages 160-188). In G. Kartal (Ed.). *Transforming the Language Teaching Experience in the Age of AI* (pp. 160-188). IGI Global.

Zumstein, D., & Hundertmark, S. (2017). Chatbots an interactive technology for personalized communication, transactions and services. *IADIS International Journal on WWW/Internet*, 15(1), 96-109.

Web kaynakça

<https://blog.vsoftconsulting.com/blog/7-of-the-best-language-learning-chatbot-apps>

<https://blog.vsoftconsulting.com/blog/7-of-the-best-language-learning-chatbot-apps>

Yabancı Dil Yazma Eğitiminde Yapay Zekâ

Prof. Dr. Gonca Ekşi

Gazi Üniversitesi

Öz

Yapay zekanın (YZ) yabancı dilde yazma öğretimine entegrasyonu, potansiyeli nedeniyle büyük ilgi görmüştür. Yabancı dil yazma sınıflarında yapay zeka destekli araçların kullanılması çeşitli faydalar ve zorluklar getirmektedir. Otomatik yazma değerlendiricileri, dilbilgisi denetleyicileri ve akıllı ders sistemleri, anında geri bildirim, kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri ve bağımsız uygulama fırsatları sağlayan yapay zeka araçları yazma sınıflarına kullanabileceğimiz bazı örneklerdir. Bu araçlar, öğretmenlerin iş yükünü azaltırken öğrencilerin dilbilgisi, kelime dağarcığı ve genel yazma tutarlılığını geliştirmelerine yardımcı olur. Ancak bu fırsatlar ve potansiyel zorluklardan muaf değildir. Yapay zeka tarafından oluşturulan düzeltmelere aşırı güvenmek, öğrencilerin eleştirel düşünme ve kendi kendini düzenleme becerilerini engelleyebilir. Yapay zeka sistemlerinin sınırlı bağlamsal anlayışı, karmaşık dil kullanımı ve stili konusunda hatalı geri bildirimlere neden olabilir. Öğrencilerin bu teknolojileri yalnızca kolaylık sağlamak için değil, becerilerini geliştirmek için kullanmaları konusundaki endişeleri yansıtan süregelen bir tartışma vardır. Uygulaması, veri gizliliği ve teknolojiye eşit olmayan erişim gibi etik sorunlar nedeniyle daha da zorlaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Yabancı dilde yazma öğretimi, Dil Öğrenme Teknolojisi, Otomatik Yazma Değerlendirmesi, Yapay Zeka Destekli Dil Araçları

Giriş

Yapay zekanın eğitimde, özellikle de İngilizce öğretme ve öğrenme bağlamında kullanımı son yıllarda büyük ilgi görmektedir. Yapay zekanın eğitimde kullanımı hızla genişlemektedir ve müfredat tasarımı, değerlendirme ve bireyselleştirilmiş öğretim ve öğrenme gibi alanları dönüştürmüştür (Luckin, 2017; Reiss, 2021). Yapay zeka, öğrencilerin dilbilgisi konusunda kapsamlı geri bildirim sağlayabildiğini (Clark ve Endres, 2021), anlamlı iletişimi kolaylaştırabildiğini (Lu, 2018), yazılı etkileşimler yoluyla katılımı teşvik edebildiğini (Duin ve Pedersen, 2021), öğrenme deneyimlerini geliştirebileceğini (Köse ve Arslan, 2015) göstermiştir. Ayrıca öğrencinin güvenini artırır (Haristiani, 2019), motivasyonu artırır (Haryanto ve Ali, 2019; Song & Song, 2023). Dahası, bu bulgular yapay zekanın dil öğrenimini iyileştirme konusundaki potansiyelini ortaya koymaktadır. ChatGPT ve otomatik yazma değerlendirme (OTD) teknolojileri gibi yapay zeka araçları, çeşitli yeterlilik düzeylerine hitap edebilecek gerçek zamanlı, kişiselleştirilmiş geri bildirimler sunmaktadır. Yapay zekanın yabancı dil yazma öğretiminde kullanımı, anında öneri ve düzeltmelerin yanı sıra daha dinamik ve ilgi çekici bir öğrenme ortamı sağlayarak geleneksel dil öğrenme tekniklerini değiştirmiştir (Son ve Philpott, 2023; Wei, 2023).

İkinci dil yazma öğretiminde yapay zekanın yükselişi, bireysel öğrencilerin ihtiyaçlarına uyum sağlayabilecek akıllı ders verme sistemlerinin geliştirilmesiyle başlamıştır. Yapay zeka

tarafından oluşturulan geri bildirim etkinliğini araştıran çeşitli çalışmalar, öğrencilerin yazma becerilerini ve öğrenme sürecine katılımlarını artırmadaki rolünü vurgulamaktadır (Wei, 2023). ChatGPT gibi gelişmiş yapay zeka dil modelleri, çeşitli yeterlilik düzeylerine hitap edebilen gerçek zamanlı, kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlayarak öğrencilerin yazılarını geliştirme konusunda hedefe yönelik yardım almalarına olanak tanımaktadır (Kurt ve Kurt, 2024). Ayrıca araştırmalar, öğrencilerin yazma yeteneklerindeki gözle görülür gelişmeler nedeniyle yapay zeka tarafından oluşturulan geri bildirim pedagojik bir araç olarak kullanılmasının etkililiğini de vurgulamaktadır (Hou ve ark. 2024). Araştırmalar, öğrencilerin, yüz yüze iletişimin duygusal ve etkileşimli yararları nedeniyle gerçek öğretmenlerden gelen geri bildirimleri tercih edebileceğini göstermektedir; diğer taraftan yapay zeka tarafından oluşturulan geri bildirim tercih edenlerin ise, bunun sebebi olarak netliğinden ve özgüllüğünden bahsettiğini göstermektedir (Escalante ve diğerleri, 2023). Yapay zeka tarafından oluşturulan geri bildirim, özellikle kalabalık sınıflarda öğretmenler için zaman verimliliği konusunda umut verici olsa da, öğrenciler arasındaki dil gelişimini desteklemedeki etkinliği, sürekli olarak insan tarafından sağlanan geri bildirim aşılamıştır (Escalante ve diğerleri, 2023).

Yabancı Dil Öğretiminde Yapay Zeka Uygulamaları

Yapay zekanın (YZ) yabancı dilde yazma öğretiminde kullanımını her geçen gün artmaktadır ve öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için yaratıcı yollar sağlamaktadır.

Doğal Dil İşleme (NLP), bilgisayarların insan dilini yorumlamasını sağlayarak yapay zekayı dil öğrenimi için değerli kılmaktadır. Makine çevirisi, öğrenci geri bildirim, girdi analizi ve otomatik etkinlik oluşturma gibi görevleri desteklemektedir. Araştırmalar, çeşitli cihazlar aracılığıyla metin seçimini, görev tasarımı ve öğrenme sonuçlarını geliştirme potansiyelini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin bunlara karşı olumlu tutumları olmasına rağmen öğretmen bilgisinin sınırlı olması nedeniyle kullanımları yaygın değildir (Pérez-Paredes vd., 2018). Öğretmenler bu teknolojileri etkili bir şekilde entegre etmek için eğitilebilirler.

Otomatik yazma değerlendirme (OYD): Yaygın olarak kullanılan Grammarly platformu gibi otomatik yazma değerlendirme araçları, yazıları hakkında anında geri bildirim kullanan öğrenciler için temel kaynaklar olarak işlev görebilmektedir. OYD araçları, öğrencilerin yazımı hakkında geri bildirim sağlamak, hata düzeltmeyi, öğrenci özerkliğini ve yazma becerisi gelişimini desteklemektedir. Doğal dil işleme teknolojilerini kullanan bu sistemler, hem yazma mekaniğini hem de anlamsal içeriği analiz ederek öğrencilerin yazılı çıktılarının genel kalitesini artırmalarına destek olmaktadır (Escalante ve diğerleri, 2023). Öğretmen tutumları, eğitim ve uygulama stratejileri gibi faktörler OYD araçlarının etkililiğini etkilemektedir (Link vd., 2022).

Veriye dayalı öğrenme (VDÖ), dil derleminden yararlanarak öğrencilerin özgün dil kalıplarını keşfetmesine olanak tanır ve yazma düzeltme, okuma, bilimsel rapor yazma ve mobil destekli dil öğreniminde uygulanabilmektedir. Kullanımındaki zorluklar arasında yetersiz öğretmen eğitimi, sınırlı teknik beceriler ve derlem dışı araçlara aşırı bağımlılık yer almaktadır. Pérez-Paredes (2022), VDÖ odaklı çalışmaların azlığını ve başarılı entegrasyon için öğretmen hazırlığının önemini vurgulamıştır.

Akıllı Ders Sistemleri (ADS), insan öğretmen müdahalesine ihtiyaç duymadan bireyselleştirilmiş ve dinamik öğrenme deneyimleri sağlayan yapay zeka destekli eğitim araçlarıdır. Dil eğitiminde değerlendirme, hata tespiti ve telaffuz, kelime bilgisi ve dil bilgisi

gibi alanlarda özelleştirilmiş geri bildirim yoluyla öğrencilerin ihtiyaçlarına uyum sağlamak için kullanılırlar. ADS kendi kendine çalışmayı mümkün kılabilir veya geleneksel öğretimi geliştirebilir. Gelecekteki gelişmelerin, kişiselleştirilmiş geri bildirim ve daha karmaşık doğal dil işleme sağlayarak ITS yeteneklerini geliştireceği öngörülmektedir.

Otomatik Konuşma Tanıma (OKT) araçları, metinden konuşmaya veya konuşmayı metne dönüştürme araçları, konuşulan dili metne dönüştürmek için yapay zekayı kullanır ve sesli asistanlar ve transkripsiyon araçları gibi uygulamaları destekler. Alexia veya Google Assistant gibi akıllı kişisel asistanlar (AKA), akıllı veya sanal asistanlar, OKT'ye sahip yapay zeka odaklı yazılım programlarıdır ve dil öğrenimi için bir araç olarak kullanılma konusunda büyük potansiyel sunmaktadırlar (Chen ve diğerleri, 2023; Moussalli & Cardoso), 2020; Tai ve Chen, 2023). Dil öğrenenlere konuşma, dinleme ve telaffuz konularında yardımcı olmaktadır (Chen ve diğerleri, 2023). Ayrıca kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlayarak öğrenme kaygısını azaltmaktadır. Araştırmalar motivasyonu artırmada (Moussalli ve Cardoso, 2020), kendi kendine öğrenmeyi teşvik etmede ve ikinci dil yeterliliğini geliştirmede (McCrocklin (2016)) faydalı olduğunu göstermektedir.

Chatbotlar, insan konuşmasını veya metnini taklit eden, yapay zeka destekli programlardır ve eğitim de dahil olmak üzere çeşitli alanlarda sıklıkla kullanılmaktadır (Kim vd., 2021). Anında yanıtlar sağlayarak, kaygıyı azaltarak ve iletişimi teşvik ederek dil öğrenimini desteklemektedirler (Wang ve diğerleri, 2021). Araştırmalar, sohbet robotlarının konuşma performansını artırabildiğini, eleştirel düşünceyi geliştirebildiğini ve kişiselleştirilmiş geri bildirim sunabildiğini göstermektedir (Goda vd., 2014). Ancak, yenilik etkisi, mekanik tepkiler ve sınırlı ampirik araştırma kullanımlarındaki zorluklar ve kısıtlar olarak yer almaktadır (Fryer ve diğerleri (2017). ChatGPT, mantıksal yazı üretme yeteneğiyle dikkat çekmiştir ve dikkatli kullanıldığında yaratıcılığı ve eleştirel düşünmeyi teşvik eden eğitici uygulamalara sahip olabilir.

Yabancı Dil Yazma Öğretiminde Yapay Zeka Kullanmanın Faydaları

Yapay zekanın yabancı dil yazma öğretimine dahil edilmesi, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştiren çeşitli faydalar sunmaktadır. ChatGPT gibi yapay zeka destekli uygulamalar, öğrencilerin özel ihtiyaçlarına göre anında kişiselleştirilmiş geri bildirim sunma ve böylece dil eğitimi ortamını dönüştürme kapasiteleriyle tanınmıştır.

Çeşitli çalışmalar, yapay zeka tarafından oluşturulan geri bildirim kullanan öğrencilerin yazma becerilerinde iyileşmeler olduğunu bildirmektedir (Chenchen vd., 2021; Marzuki vd., 2023; Song & Song, 2023). Yabancı dil yazmada yapay zeka kullanımı aynı zamanda yazmanın ötesinde diğer becerileri ve genel dil gelişimini de desteklemektedir (Bailey vd., 2021). Yapay zeka destekli teknolojiler, kişiye özel ve etkileşimli öğrenme deneyimleri sunarak İngilizce öğrenenler arasında iletişim becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Rusmiyanto vd., 2023). Grammarly gibi yapay zeka odaklı uygulamalar, öğrencilerin dilbilgisini, cümle yapısını ve genel yazma yeterliliğini geliştirme potansiyeli sunmaktadır (Soegiyarto vd., 2022).

Anında geri bildirim, ikinci dil yazımında yapay zekayı kullanmanın temel avantajlarından biridir. Yapay zeka (AI) sistemleri, yazılı çalışmayı değerlendirebilir ve neredeyse anında yapıcı eleştiri sunabilir; bu da öğrencilerin genellikle insan yorumlarıyla bağlantılı uzun gecikmeler olmadan yazılarını geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu hızlı tepki, öğrenmeyi

daha ilerici hale getirir ve öğrencilerin ayarlamaları hızlı bir şekilde anlamalarına ve uygulamalarına olanak tanıyabilir (Godwin-Jones, 2022). Üstelik yapay zeka tarafından oluşturulan geri bildirim, gramer, kelime kullanımı ve yazmadaki genel tutarlılık dahil olmak üzere öğrenci performansının belirli yönlerini hedefleyerek kapsamlı bir şekilde kişiselleştirilebilir (Hou ve diğerleri, 2024).

Yapay zeka destekli araçlar, öğrencilere geleneksel sınıf ortamlarının ötesinde sürekli kullanılabilirlik sağlayarak dil öğrenme kaynaklarına erişimi büyük ölçüde artırabilmektedir. Yapay zeka yazma asistanlarının kendilerine uygun zamanda sürekli olarak ulaşılabilir bulunması sayesinde öğrenciler, yazma görevlerine katılabilir ve zamanında geri bildirim alabilir, böylece kendi kendini yönlendiren ve esnek bir öğrenme deneyimi teşvik edilirler. Ek olarak, yapay zeka araçlarının uyarlanabilirliği, çeşitli öğrenme stillerine ve bireysel ihtiyaçlara uyum sağlamalarına olanak tanıyabilir, geleneksel eğitim ortamlarında sunulması genellikle zor olan kişiselleştirilmiş öğretim sağlayabilir ve böylece yazma süreci boyunca öğrenme stili farklılıklarına değinmek, DAP öğrencilerinin özerkliğini ve beceri gelişimini artırabilirler. (Carr, 2013).

Yabancı Dil Yazma Öğretiminde Yapay Zeka Kullanmanın Zorlukları

Yapay zeka tabanlı yazma araçları yazma yeterliliğini artırabilir ancak aynı zamanda yaratıcılığı öldürme gibi riskler de oluşturabilmektedir (Rahayu ve diğerleri, 2024). Yapay zekaya aşırı bağımlılık ve yazma stillerinin standartlaştırılması potansiyel riskler oluşturmaktadır (Rahayu ve diğerleri, 2024). Bu sorunları hafifletmek için eğitimciler, pratik kullanım, özgünlük, sorumluluk ve kişisel eylemlilik gibi yönleri vurgulayarak öğrenciler arasında yapay zeka okuryazarlığını geliştirmeye odaklanmalıdır (Cardon ve diğerleri, 2023). Bireysel yazma stillerini korurken yapay zekanın faydalarından yararlanan dengeli bir yaklaşım gereklidir (Rahayu ve diğerleri, 2024).

Yabancı dil yazımında yapay zeka araçlarının artan kullanımı aynı zamanda önemli etik kaygıları da beraberinde getiriyor. Eğitimciler, öğrencilere yapay zekanın sorumlu ve uygun kullanımı konusunda rehberlik etmeli, yazma görevleri için bu teknolojilere bağımlılığı teşvik etmek yerine bu teknolojilerle yaratıcı ve etik katılımı teşvik etmelidir. Yapay zekanın yazılı olarak etik kullanımı, intihal tespiti, yanlış bilgilendirme ve gizlilik sorunları gibi zorlukların ele alınmasını gerektirmektedir (Shivananda ve diğerleri, 2024).

Sonuç

Özetle, yapay zeka teknolojilerinin entegrasyonu hem dönüştürücü fırsatlar hem de etik kaygılar sunmaktadır. Çoğunlukla kişiye özel geri bildirim ve kişiselleştirilmiş destek gerektiren yabancı dil yazma becerilerinin geliştirilmesi, kritik bir odak noktası olmaktadır. Yapay zekanın yazma öğretimine entegrasyonu, kişiselleştirilmiş geri bildirim, artan katılım ve gelişmiş yazma yeterliliği yoluyla dil öğrenimini geliştirme fırsatları sunmaktadır. ChatGPT, OYD sistemleri ve ADS'ler gibi yapay zeka destekli araçlar, anında, kişiye özel geri bildirim sağlayarak ve öğrenci özerkliğini geliştirerek geleneksel yazma öğretimini dönüştürme potansiyelini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, yapay zekanın yeteneklerini insan odaklı öğretimle dengelemek, yazma uygulamalarında yaratıcılığı ve bireyselliği korumak için temel

olmaya devam etmektedir. Yapay zekanın eğitim potansiyelini en üst düzeye çıkarmak , eğitimcilerin yapay zeka okuryazarlığını teşvik etmesi, sorumlu kullanımı teşvik etmesi ve pedagojik hedeflerle uyumlu kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sağlamayı içeren dengeli bir yaklaşım benimsemesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Bailey, D., Southam, A., & Costley, J. (2021). Digital storytelling with chatbots: Mapping L2 participation and perception patterns. *Interactive Technology and Smart Education*, 18(1), 85-103. <https://doi.org/10.1108/ITSE-08-2020-0170>
- Cardon, P.W., Fleischmann, C., Aritz, J., Logemann, M., & Heidewald, J. (2023). The Challenges and Opportunities of AI-Assisted Writing: Developing AI Literacy for the AI Age. *Business and Professional Communication Quarterly*, 86, 257 - 295.
- Carr, C. (2013). Enhancing EAP Students' Autonomy by Accommodating Various Learning Styles in the Second Language Writing Classroom.
- Chen, H. H.-J., Yang, C. T. Y., & Lai, K. K. W. (2023). Investigating college EFL learners' perceptions toward the use of Google Assistant for foreign language learning. *Interactive Learning Environments*, 31(3), 1335–1350. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1833043>
- Chenchen Liu, Jierui Hou, Yun-Fang Tu, Youmei Wang & Gwo-Jen Hwang (2023) Incorporating a reflective thinking promoting mechanism into artificial intelligencesupported English writing environments, *Interactive Learning Environments*, 31:9, 5614-5632, DOI: 10.1080/10494820.2021.2012812
- Clark, T., & Endres, H. (2021). Computer-based diagnostic assessment of high school students' grammar skills with automated feedback—An international trial. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 28(5-6), 602-632. <https://doi.org/10.1080/0969594X.2021.1970513>
- Duin, A. H., & Pedersen, I. (2021). Autonomous writing futures. In: Kacprzyk, J. (Ed.), *Writing futures: Collaborative, algorithmic, autonomous. Studies in Computational Intelligence* (vol 969, pp. 85-107). Charn, Switzerland: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-70928-0_4
- Escalante, J., Pack, A. & Barrett, A. (2023). AI-generated feedback on writing: insights into efficacy and ENL student preference. *Int J Educ Technol High Educ* 20, 57. <https://doi.org/10.1186/s41239-023-00425>
- Fryer, L. K., Ainley, M., Thompson, A., Gibson, A., & Sherlock, Z. (2017). Stimulating and sustaining interest in a language course: An experimental comparison of chatbot and human task partners. *Computers in Human Behavior*, 75, 461–468. <https://doi.org/10.1016/>

- Goda, Y., Yamada, M., Matsukawa, H., Hata, K., & Yasunami, S. (2014). Conversation with a chatbot before an online EFL group discussion and the effects on critical thinking. *Journal of Information Systems Education*, 13(1), 1–7. <https://doi.org/10.12937/ejsise.13.1>
- Godwin-Jones, R. (2022). Partnering with AI: Intelligent writing assistance and instructed language learning. *Language Learning & Technology*, 26(2), 5–24. <http://doi.org/10125/7347>
- Haristiani, N. (2019). Artificial Intelligence (AI) chatbot as language learning medium: An inquiry. *Journal of Physics: Conference Series*, 1387(1), 1-6. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1387/1/012020>
- Haryanto, E., & Ali, R. M. (2019). Students' attitudes towards the use of Artificial Intelligence Siri in EFL learning at one public university. *International Seminar and Annual Meeting BKS-PTN Wilayah Barat*, 1(1), 190–195. Retrieved from <http://conference.unsri.ac.id/index.php/semirata/article/viewFile/1102/482>
- Hou, X., He, S. & Cuigong, R. (2024). Learner use of AI-generated feedback for written corrective feedback in L2 writing: usefulness, user proficiency and attitude. ICEMT '24: Proceedings of the 2024 8th International Conference on Education and Multimedia Technology, pp 70-76. <https://doi.org/10.1145/3678726.3678767>
- Kim, H.-S., Kim, N. Y., & Cha, Y. (2021). Is it beneficial to use AI chatbots to improve learners' speaking performance? *The Journal of Asia TEFL*, 18(1), 161–178. <https://doi.org/10.18823/asiatefl.2021.18.1.10.161>
- Köse, U., & Arslan, A. (2015). E-learning experience with artificial intelligence supported software: An international application on English language courses. *GLOKALde*, 1(3), 61–75.
- Kurt, G., & Kurt, Y. (2024). Enhancing L2 writing skills: ChatGPT as an automated feedback tool. *Journal of Information Technology Education: Research*, 23, Article 24. <https://doi.org/10.28945/5370>
- Link, S., Mehrzad, M., & Rahimi, M. (2022). Impact of automated writing evaluation on teacher feedback, student revision, and writing improvement. *Computer Assisted Language Learning*, 35(4), 605–634. <https://doi.org/10.1080/09588221.2020.1743323>
- Lu, X. (2018). Natural language processing and intelligent computer-assisted language learning (ICALL). In: J. I. Liontas (Ed.), *The TESOL Encyclopedia of English Language Teaching* (pp. 1-6.). Wiley Blackwell: Hoboken, New Jersey, USA. <https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0422>
- Luckin, R. (2017). Towards artificial intelligence-based assessment systems. *Nature Human Behaviour*, 1(3), 1–3. <https://doi.org/10.1038/s41562-016-0028>
- Marzuki, S., Widiati, U., Rusdin, D., Darwin, R., & Indrawati, I. (2023). The impact of AI writing tools on the content and organization of students' writing: EFL teachers'

- perspective. *Cogent Education*, 10(2), 2236469. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2236469>
- McCrocklin, S. M. (2016). Pronunciation learner autonomy: The potential of automatic speech recognition. *System*, 57, 25–42. <https://doi.org/10.1016/j.system.2015.12.013>
- Moussalli, S., & Cardoso, W. (2020). Intelligent personal assistants: Can they understand and be understood by accented L2 learners? *Computer Assisted Language Learning*, 33(8), 865–890. <https://doi.org/10.1080/09588221.2019.1595664>
- Pérez-Paredes, P. (2022). A systematic review of the uses and spread of corpora and data-driven learning in CALL research during 2011–2015. *Computer Assisted Language Learning*, 35(1–2), 36–61. <https://doi.org/10.1080/09588221.2019.1667832>
- Pérez-Paredes, P., Guillamón, C. O., & Jiménez, P. A. (2018). Language teachers' perceptions on the use of OER language processing technologies in MALL. *Computer Assisted Language Learning*, 31(5–6), 522–545. <https://doi.org/10.1080/09588221.2017.1418754>
- Rahayu, Weda, S., Muliati, & De Vega, N. (2024). Artificial intelligence in writing instruction: A self-determination theory perspective. *XLinguae*, 17(1), 234-244. DOI: 10.18355/xl.2024.17.01.16
- Reiss, M. J. (2021). The use of AI in education: Practicalities and ethical considerations. *London Review of Education*, 19(1), 1–14. <https://doi.org/10.14324/LRE.19.1.05>
- Rusmiyanto, R., Huriati, N., Fitriani, N.W., Tyas, N.K., Rofi'i, A., & Sari, M.N. (2023). The Role Of Artificial Intelligence (AI) In Developing English Language Learner's Communication Skills. *Journal on Education*.
- Shivananda, S.; Doddawad, V. G.; Vidya, C. S. & Chandrakala, J. (2024). Exploring the bioethical implications of using artificial intelligence in writing research proposals. *Perspectives in Clinical Research* 15(4):p 172-177, DOI: 10.4103/picr.picr_226_23
- Soegiyarto, M.S., Putri, R.A., & Saputra, S.D. (2022). The Importance of Getting Automated Grammar Feedback via Grammarly, for Increasing Students' English Language Proficiency.
- Son, J., Ružić, N. & Philpott, A. (2023). Artificial intelligence technologies and applications for language learning and teaching. *Journal of China Computer-Assisted Language Learning*. <https://doi.org/10.1515/jccall-2023-0015>
- Song, C. & Song, Y. (2023). Enhancing academic writing skills and motivation: assessing the efficacy of ChatGPT in AI-assisted language learning for EFL students. *Front. Psychol.* 14:1260843. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1260843
- Tai, T. Y., & Chen, H. H. J. (2023). The impact of Google Assistant on adolescent EFL learners' willingness to communicate. *Interactive Learning Environments*, 31(3), 1485–1502. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1841801>

- Wang, Y.-J., Shang, H.-F., & Briody, P. (2013). Exploring the impact of using automated writing evaluation in English as a foreign language university students' writing. *Computer Assisted Language Learning*, 26(3), 234–257. <https://doi.org/10.1080/09588221.2012.655300>
- Wei, L. (2023) Artificial intelligence in language instruction: impact on English learning achievement, L2 motivation, and self-regulated learning. *Front. Psychol.* 14:1261955. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1261955

Türkiye'de Yabancı Dil Öğretiminde Dijital Çağ: EBA ve YEĞİTEK

Prof. Dr. Ayhan Kahraman

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye

Özet

Türkiye'deki yabancı dil öğretiminde dijital teknolojilerin rolü giderek artmaktadır. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) gibi çevrimiçi platformlar, öğrencilere ve öğretmenlere yabancı dil eğitiminde dijital içerikler sunmaktadır. Özellikle “DynED”, “Dialekt” ve "My English Path" gibi mobil uygulamalar, öğrencilere interaktif ve çeşitli materyallerle dil öğrenme fırsatı sunarken, öğretmenlere de ders içeriklerini zenginleştirme imkanı sağlamaktadır. Bu dijital dönüşüm, yabancı dil öğrenme sürecini daha etkili ve keyifli hale getirerek öğrencilerin ve öğretmenlerin dil edinim süreçlerine katkı sağlamaktadır. EBA ve YEĞİTEK, Türkiye'nin eğitim sisteminde dijital dönüşümü destekleyen önemli araçlardır. Bu platformlar, öğretmenlere ders materyallerini etkili bir şekilde kullanma ve özelleştirme imkanı sunarken, öğrencilere çeşitli seviyelerde içerik erişimi sağlamaktadır. “DynED”, “Dialekt” ve "My English Path" gibi uygulamalar, öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirme amacıyla hazırlanmıştır ve öğretmenlerin ders içeriğini desteklemelerine olanak tanır. Bu teknolojik gelişmeler, yabancı dil öğrenme sürecini sınıf dışında da devam ettirme imkanı sunarak öğrencilerin pratik yapma ve dil becerilerini geliştirme şansını artırmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'deki yabancı dil eğitimi alanındaki dijital yenilikler, öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitim deneyimini zenginleştirerek daha etkili bir öğrenme ortamı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: EBA, YEĞİTEK, dijital çağ, yabancı dil öğretimi

Günümüzde bilgi çok hızlı değişmekte ve tüm dünyada sürekli değişen ve gelişen bir eğitim anlayışı bulunmaktadır. Ülkemizdeki yabancı dil öğretmenlerinin de bu değişime ayak uydurabilmesi için sürekli kendilerini yenilemeleri ve buna göre uyarlamaları gerekmektedir. Akıllı telefon uygulamaları, interaktif oyunlar, yabancı dil eğitimi daha eğlenceli ve ilgi çekici hale getiren etkinlikler öğretmenlerin yararlanabileceği kaynaklardır. Yabancı dil eğitimine yönelik ders saatlerinin yetersizliği, okul sonrası teknolojiden yararlanılarak devam edilerek bir ölçüde telafi edilebilir. Böylece yabancı dil eğitimi hayatın her anına yayılarak daha etkili hale getirilebilir. Eğitim ve özellikle yabancı dil eğitimi, ders saatleriyle sınırlı kalmamalıdır, e-portfolio, blog, dijital uygulamalar vb. araçları kullanmak suretiyle sınıf dışında da sürdürülmelidir. Öğretmenler bu konuda düzenlenen eğitimlere katılmalı ve Web 2.0 araçlarını derslerine entegre etmelidirler. Böylece yabancı dil eğitimi daha verimli hale getirebilirler. Ayrıca, yabancı dil öğretmenleri, kullandıkları dil öğretim materyallerini farklılaştırmak ve çeşitlendirmek için müfredattaki amaç ve işlevlere ilişkin kendi materyallerini üretebilirler ve dersin işlenişini daha eğlenceli hale getirebilirler.

Dil edinim süreçlerinin etkili olabilmesi dil eğitiminde kullanılan materyallerin uygunluğuyla doğrudan ilişkilidir. Çünkü dil ediniminin ve gelişiminin ön koşullarından biri

“öğrencinin hedef dili farklı bağlamlarda yoğun olarak kullanmasıdır” (Tomlinson, 2008). Dil eğitiminde kullanılan materyaller, öğrencilerin seviyelerine, çağın gereksinimlerine ve hedef dilin kazanımlarına uygun olmalıdır. İçinde bulunduğumuz teknoloji çağı sayesinde birçok teknolojik cihaz evlere girmiş ve bilgiye erişimi kolaylaştırmıştır. Özellikle bilgisayarlar, akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde hemen hemen her öğrenci birçok uygulama ve programları kullanarak yabancı dil öğrenebilmektedir.

1960'lı yıllarda bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle birlikte teknolojinin dil öğretiminde kullanımını başka bir boyut kazanmıştır (Karadağ, 2023). Özellikle 80'li ve 90'lı yıllarda kişisel bilgisayarların ve internetin kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte bireysel dil öğrenme olanağı ortaya çıkmıştır. Yabancı dil öğretiminde “Bilgisayar Destekli Öğrenme” (Computer Assisted Learning-CAL) adı altında multimedya kaynakları öne çıkmaya başlamıştır. Bu doğrultuda dil laboratuvarlarından hızlı bir şekilde bireysel dil öğrenimine yönelik bir ivmelenme başlamıştır.

2010'lardan sonra özellikle iletişim araçlarının “akıllı” hale gelmesiyle Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğreniminden (Computer Assisted Language Learning-CALL) Cep Telefonu Destekli Dil Öğrenimine (Mobile Phone Assisted Language Learning-MALL) geçilmiştir (Boz ve Çoban, 2015). Türkiye'de Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğrenimi (CALL), 1985-1986 yıllarında Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi'nin (METARGEM) oluşturulmasıyla start almış ve bu bağlamda birçok bilgisayar temin edilmiştir. İşletmenin teknik destek ve bakımı için yeterli kaynağın olmayışı bu projeyi nihayete erdirememiştir (Arslan, 2003). 1998 yılı ile start alan Temel Eğitimi Geliştirme birimi Temel Eğitim Projesi birinci aşama ve ikinci aşama bağlamında 2007 yılına kadar yaklaşık sekiz bin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) sınıfı kurulmuştur. Bu sınıflara projektörler ve multimedya cihazları da dahil edilmiştir. Bu doğrultuda zamanla dil eğitim merkezlerinden bireysel dil edinimine yönelik başlamış ve yapılandırmacı yaklaşım ile göreve dayalı öğrenme (task-based learning) ön plana çıkmıştır.

Türkiye'de bilgisayarın eğitimde kullanımıyla ilgili çalışmalar, ortaöğretim seviyesinde bilgisayar destekli öğretimin önem kazanmasıyla başlamıştır. 1984 yılında, ilgili üniversite bölümlerinden ve Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinden oluşan özel bir komisyon kurulmuş ve kurulur kurulmaz göreve başlamıştır. 1985-1986 eğitim yılında, belirli liselerde bilgisayar destekli eğitimin başlatılması, bu okullarda görev yapacak öğretmenlerin eğitilmesi ve pilot okullardaki deneyimlerin sonuçlarına göre sistemin genişletilmesi hakkında öneriler alınmıştır (MEB Ortaöğ. Bilg. Eği. İht. Kom. Raporu, 1984, Çeliköz, 1997). Ayrıca, 1985 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araçları ve Donatım Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda, bilgisayar firmaları tarafından öğretmen eğitimi kursları düzenlenmiştir (Güneş, 1991, Çeliköz, 1997). 1985-1986 eğitim yılı ile birlikte, yüzbir okula bilgisayar laboratuvarı sağlanmış ve her okuldan öğretmenler, bir ayın üzerinde hizmet içi eğitim kurslarında eğitime tabi tutulmuşlardır (IBM BDE, 1990, Çeliköz, 1997).

1986-1987 eğitim-öğretim yılında, lise son sınıf öğrencilerine "Bilgisayara Giriş" adı altında haftada 3 saatlik kurslar düzenlenmeye başlanmış ve toplamda 2805 öğrenci bu kurslara katılmıştır (Keser, 1989, Çeliköz, 1997). Bu dönemde, bilgisayar eğitimi çalışmaları sürerken, devlet tarafından "bilgisayar destekli öğretim" adı altında yeni çalışmalar başlatılmıştır. 1987-

1988 eğitim-öğretim yılında, Türkiye genelinde bütün okullarda bilgisayar destekli öğretime yönelik çalışmalar başlamış, fakat projenin uygulama aşamasına 1989-1990 öğretim yılında geçilebilmiştir (MEB Ortaöğ. Bilg. Eği. İht. Kom. Raporu, 1984; BDE Prj. Dan. Kurl. Topl. II, 1990, Çeliköz, 1997). Bu süreçte, 1989-1990 eğitim-öğretim yılında, birçok okulda deneme uygulamaları için milyarlarca destek sağlanmıştır. Bu kapsamda, birçok eğitim birimi için birçok bilgisayar satın alınmış, 37 saatlik ders için toplamda iki bin saatlik ders materyali geliştirilmiş, daha önce alınmış olan bilgisayarların ders yazılımlarıyla eğitim ve öğretimdeki etkinliği artırılmış ve yüzlerce öğretmen hizmet içi eğitime tabi tutulmuştur (BDE Prj. Dan. Kurl. Topl. II, 1990; METARGEM, 1991, Çeliköz, 1997). 1989 yılında hazırlanan VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, bilgisayar destekli öğretimin yaygınlaştırılması gerekliliği vurgulanmış (DPT, 1990, Çeliköz, 1997), ve bu bağlamda 1990-1991 eğitim-öğretim yılında, milyarlar harcanarak onlarca okula için yüzlerce bilgisayar, yüz kırk saatlik ders için beş bin saatlik yazılım ve beş bin öğretmenin bilgisayar ve ders yazılımı ile ilgili hizmet içi eğitimi tam zamanlı olarak verilmiştir (Aksoy, 1989, Çeliköz, 1997).

Türkiye'de özellikle son yıllarda eğitimde teknoloji kullanımında birçok yenilik yapılmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla 'FATİH' projesinin hayata geçirilmesi, 21. yüzyılda Türkiye'nin en önemli yeniliklerinden biridir. Fatih Projesi, “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” ile yazılan Bilgi Teknolojileri (BT) Politika Raporu, Toplum Strateji Belgesi, Kalkınma Planları ve Milli Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı ile Türkiye'nin, bilgi toplumu olma sürecindeki eylemdir. Mobil dil eğitimi zaman zaman bilgisayar destekli dil eğitiminin bir uzantısı olarak görülürken, mobil öğrenme de e-öğrenmenin bir uzantısı olarak görülmektedir. Türkiye'de mobil öğrenmeye yönelik Fatih projesi 2012 yılında başlamış ve bu proje kapsamında sınıflarda akıllı tahta uygulaması, öğrencilere ve öğretmenlere teknolojinin son imkânları verilmesi arzulanmıştır.

Bu bağlamda İngilizce öğrenimi ve öğretiminin kolaylaştırılmasını, kalitesini artırılmasını ve seviyesinin yükseltilmesini sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ülkemizde zaman zaman farklı uygulamalar geliştirmiştir. Bu yazılım “Eğitime %100 Destek” kampanyası kapsamında Sanko Holding A.Ş. vasıtasıyla satın alınmıştır. Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan bu yazılımın lisanslanmasına ilişkin protokol, Milli Eğitim Bakanlığı ile Sanko Holding A.Ş. arasında imzalanmıştır. 2007-2008 eğitim-öğretim yılında on bir binin üzerinde ilköğretim okulunda pilot uygulaması yapılan DynEd uygulaması, 2008-2009 eğitim-öğretim yılından son Türkiye'deki ilköğretimlerde uygulanmaya başlamıştır. Yabancı dil eğitiminde mobil öğrenmede kullanılan bu uygulama İngilizce Dil Eğitim Yazılımıdır. DynEd, Dynamic ve Education (Dinamik ve Eğitim) kelimelerinin bir araya getirilerek yazılmasından oluşmakta ve Dinamik Eğitim anlamına gelmektedir. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretim Sistemi” olarak bilinen “DynEd (Dynamic Education) yukarıda da belirtildiği gibi 2008-2009 eğitim öğretim yılında 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıfların kullanmasına imkan tanımış, 2014-2015 eğitim öğretim yılından sonra lise öğrencilerinin kullanımına sunmuştur (Karakaş, 2021). Çalışmalar geleneksel yöntemler ile kıyaslandığında bilgisayar destekli DynEd kullanımının dil öğrenimi ve öğretiminde daha etkili motivasyon sağladığı ve başarıyı oldukça artırdığı ve oldukça yarar sağladığı kısa sürede ortaya çıkmıştır (Baş ve Kuzucu, 2009; Baş, 2010).

Türkiye'nin Eğitim Vizyonu 2023 hedefleri doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, British Council ve Sabancı Vakfı

arasında 18 Eylül 2019 tarihinde gerçekleştirilen mutabakat zaptı imza töreni gerçekleştirilmiştir. Bu iş birliği kapsamında İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini ve dört dil becerilerini desteklemek amacıyla Türkiye ve İngiltere’de uygulamalı eğitimler düzenlenmesi planlanmıştır. Öğretmen Eğitimi ve Gelişimi Genel Müdürü Adnan Boyacı törende yaptığı konuşmada İngilizcenin yanında Arapça ve Fransızca öğretmenlerine dönük mesleki gelişim programları geliştirdiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte Mutabakat Bildirisi ile İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla eğitici eğitimleri düzenlenmesi, İngilizce öğretmenlerine yönelik uygulamalı eğitimlerin Edinburgh, İskoçya’da gerçekleştirilmesi, eğitim içeriğinin hazırlanması ve uzaktan eğitimin planlanması amaçlanmıştır. Fakat Pandemi nedeniyle sekteye uğramış ve 2020-2021 yıllarında uzaktan eğitimle gerçekleştirilen mentor eğitimleri, hizmet içi eğitim faaliyetleriyle desteklenmeye devam edilmiştir.

Yabancı dil eğitimi açısından mevcut sorunların çözümü ve yabancı dil öğretiminde hedeflenen başarının yakalanmasına yönelik hedef ve planlarıyla toplumun her kesiminden insanın onayını alan 2023 Eğitim Vizyon Belgesi, aynı zamanda umut verici bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. yeni bir dönem olarak 2018 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya Selçuk basına verdiği demeç ile 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’ni tüm eğitim camiasına duyurmuştur (MEB, 2018). Yol haritası şeklinde tasarlanan bu belge eğitim öğretim alanındaki sorunlara kalıcı çözümler getirmek ve eğitim öğretimin kalitesini artırmak amacıyla sunulmuştur. Türkiye’de yabancı dil eğitiminin kalitesinin artırılması için ihtiyaç analizi yapacak ve buna göre politika yapacak bağımsız bir kurum kurularak ciddi adımlar atılmalıdır. Bu anlamda belgede “Ulusal Yabancı Dil Eğitim Şurası” olarak tanımlanan oluşumun öğretmen eğitiminde yerel kaynak ve fırsatlara yönelmesi, öğretmen eğitimini sürekli ve yerinde bir mekanizmaya dönüştürmesi heyecan verici olacaktır. Ülkenin farklı bölgelerinde görev yapan öğretmenlerin bu kurulda yer alması, alınacak kararların daha nitelikli ve çözüm odaklı olmasını sağlayacaktır. Eğitim öğretim alanındaki sorunlara kalıcı çözümler getirmek ve eğitim öğretimin kalitesini artırmak amacıyla sunulmuş çözümlerin temel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Yabancı dil eğitimi okul türleri göz önünde tutularak ve seviyelerine uygun olarak verilecek,
- Güncel eğitim araçları ile öğrenenlerin konuşulan yabancı dili deneyimlemesine fırsat verilecek,
- Dil eğitiminde önemli olan eğitmen niteliği ve yeterliliği üst seviyelere taşınacak. Yabancı dil eğitiminde öğretmen nitelik ve yeterlikleri yükseltilecek.

Bu çalışmalar bağlamında yabancı dil eğitiminde çağı yakalama gayesinde olan Milli Eğitim Bakanlığı, 2023 yılında yabancı dil öğretiminde teknolojiden yararlanılarak daha etkili bir sonuç elde edilmesi amacıyla okullarda kullanılacak DİYALEKT ve DİYALEKT ÇOCUK uygulamasını Türk halkının kullanımına sunmuştur. Yabancı dil öğretimi uygulamasının ilk aşaması olan İngilizce öğretimi, 2023 yılında yabancı dil öğretiminde teknolojiden yararlanılarak daha etkili bir sonuç elde edilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, her yaştan ve her seviyeden kullanıcı için İngilizceyi kolay öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla Diyalekt dijital eğitim platformunu oluşturulmuştur. Fakat bu amaçla bugüne kadar yapılmış veya yapılmaya çalışılan pek çok çalışma ne yazık ki başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Birçoğu ya

sonuçlarını beklemeden uygulamadan kaldırılmış ya da iktidarların siyasi çıkarlarına boyun eğmiştir. Bugün yürürlükte olan 2023 Vizyon Belgesi ve birçok hedefi henüz hayata geçirilmemiş olsa da, hedefler umutları artırmıştır. İnteraktif içerik, kullanıcı dostu arayüz ve kullanıcıların dil becerilerini geliştirmeye yönelik hedef odaklı teknik, platformun ayırt edici özelliklerinden sadece birkaçıdır. Birçok uluslararası dil sınavı ve öğrenim programı tarafından yaygın olarak kabul edilen ve referans olarak kullanılan Avrupa Dil Portfolyosu (ELP) ve Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi (CEFR) standartları, Diyalekt'in sistematikleştirilmiş dil öğrenme yaklaşımının temelini oluşturmaktadır.

Platform, acemilerden uzmanlara kadar her beceri seviyesindeki kullanıcıların taleplerini karşılamak için çok çeşitli eğitim faaliyetleri sunmaktadır. Bu alıştırmalar dört temel dil öğrenim becerisini ele alan ve kullanıcılara kapsamlı bir eğitim deneyimi sunan alıştırmalardır. Diyalekt, öğrenme sürecine kullanıcı katılımını artırmaya ve kullanıcıların İngilizce dil bilgisi kurallarını, kelimeleri ve mükemmel telaffuzu eğlenceli ve eğlendirici bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olmaya çalışmaktadır. Web sitesi, konuşma etkinlikleri, eğitici videolar, dünyanın dört bir yanından haberler ve farklı kitap içerikleri gibi çeşitli araçlar sağlar ve bunların tümü öğrencilerin İngilizce konusunda daha akıcı hale gelmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Kullanıcılar uygulama içindeki ilerlemelerini izleyebilir, belirli konulara odaklanabilir ve geliştirilmesi gereken alanlara daha çok yoğunlaşabilirler.

Diyalekt Kids, İngilizce öğrenmeyi daha keyifli ve basit hale getirmeyi amaçlayan, çocuklara yönelik çevrimiçi bir öğrenme ortamıdır. Çocuklar, Diyalekt Kids'in interaktif öğrenme etkinlikleriyle ders materyallerine takılıp kalmadan, eğlenceli ve ilgi çekici bir şekilde İngilizce öğrenebilirler. Platform, çocukların İngilizce dil becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olmak için çeşitli oyunlar, müzik, hikayeler ve eğitim materyalleri kullanıyor. Diyalekt Kids, çocukların İngilizce dil becerilerini geliştirmeleri ve konuşurken özgüven kazanmaları için harika bir kaynaktır.

Sosyal medya, dünyanın her yerindeki insanların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlamakta ve böylelikle dil öğrenimine katkıda bulunmakta olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Küreselleşmeyle birlikte insanlar birbirleriyle kolaylıkla etkileşime girebilmekte ve iletişim kurabilmektedir. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), okulda yapılan bir eylemden ziyade, bilginin öğrencilere daha hızlı ve etkin şekilde aktarılması ve eğitimin okul dışında da devam ettirilmesi amacıyla EBA'yı (Eğitim Bilişim Ağı - sosyal parçalara ayrılmışsal elektronik içerik ağı) hayata geçirmiştir. Açılımı ile beraber EBA, 'Eğitim Bilişim Ağı,' şeklinde ifade edilmektedir. Çevrimiçi sosyal eğitim platformu olarak da bilinen EBA özellikle son dönemlerde Uzaktan Eğitimin ön plana çıkması ile beraber, öğrenci ve öğretmenlerin buluşması ve buluşturulması noktasında önemli bir potansiyel teşkil etmektedir.

EBA, MEB tarafından geliştirilen, etkili materyal kullanımını destekleyen, ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri kaynaklarını kullanarak teknolojinin entegrasyonu konusunda eğitimler veren, eğitimcilere ve öğrencilere de bu konuda büyük katkı sağlayan çevrimiçi bir platformdur (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019). Eğitim Bilişim Ağı yada kısaca EBA, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından planlanmış ve yönetilmektedir. Bu platform, FATİH Projesi kapsamında öğretmenler ve öğrenciler için

çevrimiçi ders materyalleri sunar. Eğitimde yardımcı olacak içerikler, eba.gov.tr sitesinde kategorilere ayrılarak yayınlanır. Bu platform, Türkiye genelindeki tüm öğrenci ve öğretmenlere çevrimiçi olarak ders materyallerine erişim imkanı sağlar. Bu platformda yabancı dillerle ilgili çeşitli içeriklerin yanı sıra MEB uzmanları ve eğitimcilerin hazırladığı kitaplar ve dijital içeriklere sahip yayıncılara da ulaşmak mümkün kılınmıştır. Bu portal sayesinde öğretmenler dijital içerikleri, ödevleri ve ders içeriklerini öğrencileriyle paylaşabilmektedir. Bazı bölümleri tüm kullanıcılara açık olsa da EBA'nın ders gibi modüllerine erişimi kısıtlıdır.

EBA sistemi, eğitim araçlarını ve eğitim içeriğini kapsayan, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin erişebildiği bir platformdur. EBA içinde, yazılı, sesli ve görsel materyallerin yanı sıra video eğitimleri de dahil olmak üzere çeşitli kaynaklar bulunmaktadır. Dosya yükleme, dijital alanlar oluşturma, yarışmalar düzenleme, farklı seviyelere uygun dersler sunma, duyurular yapma ve kullanıcıların içerik paylaşmasına izin verme gibi özellikler, EBA sisteminin zenginleşmesine katkı sağlar (Aktay ve Keskin, 2016).

EBA'nın içeriği Türk Milli Eğitim Sistemi müfredatı ile uyumludur. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından kurulan bu platform, eğitimin her seviyesine yönelik içerik sunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından “2023 Eğitim Vizyonu” belgesinde de vurgulanan yabancı dil eğitimi konusunda bir dizi çalışma başlatılmıştır. Bu bağlamda EBA'nın yabancı dil içerik portalında “My English Path” isimli yeni bir mobil uygulama yayına başlatılmıştır. Amaç Yabancı dil eğitiminde mevcut dijital içerik ihtiyacını karşılamak ve alanın dinamiklerini ortaya çıkarmak amacıyla tasarlanan “My English Path” ve yeni uygulamalar ile öğretmenlere destek olacak dijital eğitim içerik geliştirme ekosisteminin kurulması hedeflenmiştir (MEB, 2018).

Yazılımı ve içeriği tamamen dil uzmanları tarafından geliştirilen “My English Path” uygulaması, yaklaşık 50 kişilik gönüllü bir öğretmen grubu tarafından Web ve mobil cihazlar üzerinde çalışacak şekilde üretilmiştir. “My English Path” uygulamasında; 5.sınıf düzeyinde uygulanan 10 tema esas alınarak hazırlanan resim, video, ses ve metin formatlarında farklı soru tipleri bulunmaktadır. Bu uygulama ile kullanıcıların belirlenen temalar etrafında oluşturulan soruları yanıtlayarak uygulamada ilerlemeleri ve her seviye sonunda ilgili temaya ait kazanımları elde etmeleri beklenmektedir (MEB, 2018).

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarihine bakıldığında, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 1953 yılında testlerin bilimsel bir yaklaşımla tartışılması çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla test araştırma bürosu kuruldu. Bu büro, testlerin kullanılmasıyla giriş sınavlarının yapılmasına ve öğrenci alımına öncülük etti. 1961 yılında, örgün öğretim okullarının ihtiyaç duyduğu ders araçlarının üretimi ve Türkçe seslendirilmiş öğretici filmlerin yapılması için ders araçları yapım merkezi kuruldu. 1962'de, radyo ile eğitim ünitesinin kurulmasıyla, öğretici filmler merkezi film radyo grafik merkezi olarak adlandırıldı. 1968 yılında, film radyo grafik merkezi televizyon yayınlarına TRT ile aynı dönemde başladı. Aynı yıl içinde, film radyo grafik merkezi film radyo televizyonla eğitim merkezi adını aldı. 1970 yılında, müfredat temelli olarak hazırlanan okul radyosu programları TRT radyolarından yayınlanmaya başlandı. 1975 yılında, uzaktan eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla, Film Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM) tarafından hazırlanan okul televizyon yayınları TRT kanalından başladı. 1982'de, sınav hizmetlerini yöneten test araştırma bürosu bilgisayar

ve bilişim teknolojilerini etkin kullanmaya başladı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı adını aldı. 1992 yılında, tüm bilgisayar faaliyetlerinin tek bir çatı altında toplanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi, Bilgisayar Eğitim ve Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne dönüştürüldü. 1998'de, Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı ile Bilgisayar Hizmetleri ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü altında birleştirildi. Aynı yıl içinde, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde açık ilköğretim okulu kuruldu. 2010 yılında, Fatih projesi YEĞİTEK Genel Müdürlüğü bünyesinde başlatıldı. 2011 yılında ise, kurumun iyileştirilmiş fikirleri ve üretim faaliyetlerini daha iyi yansıtabilmesi amacıyla adı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) olarak değiştirildi (MEB, YEĞİTEK internet sayfası).

Sonuç

Sonuç olarak yabancı dil öğretiminde dijital çağın getirdiği olanaklar, öğrencilerin ve öğretmenlerin dil edinim süreçlerini etkileyici bir şekilde dönüştürmüştür. Türkiye'de, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından sunulan çevrimiçi platformlar, yabancı dil eğitiminde dijital içeriklerin kullanımını teşvik etmektedir. Bu platformlar, öğrencilere her seviyede içerik sunarken, öğretmenlere de ders materyallerini etkili bir şekilde kullanma ve özelleştirme imkanı sağlamaktadır. Özellikle "DynED", "Dialekt" ve "My English Path" gibi mobil uygulamalar, öğrencilere interaktif ve çeşitli materyallerle dil öğrenme fırsatı sunarken, öğretmenlere de ders içeriklerini zenginleştirme ve öğrenci ilgisini artırma imkanı vermektedir. Bu gelişmeler, yabancı dil eğitiminin sınırlarını genişleterek, öğrenme sürecini daha etkili ve keyifli hale getirmektedir. Dolayısıyla, Türkiye'de yabancı dil öğretiminde dijital dönüşüm, öğrencilerin ve öğretmenlerin dil edinim süreçlerine katkı sağlayarak, daha verimli ve motive edici bir öğrenme ortamı oluşturmak için büyük çaba sarf etmektedir.

Kaynakça

- Aksoy, M. Emin. (1989). *Bilgisayar kursundan geçen öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak bilgisayara ilişkin tutumları* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (eba) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3, 27-44.
- Baş, G., ve Kuzucu, O. (2009). Effects of CALL method and DynED language programme on students' achievement levels and attitudes towards the lesson in English classes. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 6(7), 31-44.
- Baş, G. (2010). Evaluation of DynED courses used in elementary schools from the views of teachers in Turkey. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 6(1), 14-39.
- Boz, M. S. ve Çoban, Ö. (2015). Yabancı dil eğitiminde teknoloji kullanımı. Ankara: *MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü*.
- BDE Prj. Dan. Kurl. Topl. II, 1990.
- Coşkunserçe, O. ve İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research Education*, 7(1), 260-276. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.12m

- Çeliköz, A. G. N. (1997). Türkiye` de bilgisayar destekli öğretimle ilgili yapılan çalışmalar. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 12(12), 479-498.
- Eğitim Bilişim Ağı (2016). EBA Hakkında. <http://www.eba.gov.tr/>
- Karadağ, Y. (2023). *Foreign language education in Turkish history: Problems and suggestions for improvement*. (Ed. Kahraman, A). Ankara: Akademisyen Yayınevi.
- Karakaş, A. (2021). İngilizce öğretmenlerinin 2023 eğitim vizyonu’nda yer alan yabancı dil eğitimi ile ilgili hedeflere yönelik görüşleri. *MAKÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 9 (47-86).
- Keser, Hafize. (1989).Bilgisayar destekli öğretim için bir model önerisi (Yaymlanmamış Doktora Tezi), A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB. (2018). Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK).
<https://yegitek.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-yegitek/icerik/3383>
<https://yegitek.meb.gov.tr/www/my-english-path-ebada-yayinda/icerik/1799>
- MEB Ortaöğ. Bilg. Eği. İht. Kom. Raporu, 1984.
- Tomlinson, B. (2008) (Ed.). *English language learning materials.: a critical review*. London:Continium.
- “My English Path” uygulamasına aşağıdaki bağlantılardan ulaşılabilir: <https://play.google.com/store/apps/details?id=tr.gov.eba.ebamyenglishpath>
Mobil(Android):
Mobil(IOS): <https://itunes.apple.com/us/app/my-english-path/id1440272610?ls=1&mt=8>
Web: <http://myenglishpath.eba.gov.tr>

YAZAR BİYOGRAFİSİ

Prof. Dr. Ayhan Kahraman, 1992 yılında İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi bölümünden lisans derecesini 2009 yılında ise Hacettepe Üniversitesinde doktora eğitimini tamamladı ve aynı yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölgesi Edebiyat Bölümüne yardımcı doçent olarak atandı. 2016 yılında doçent, 2021 yılında profesör olan Prof. Dr. Ayhan Kahraman’ın yurt içi ve yurt dışında birçok akademik yayını bulunmaktadır. En son 2023 yılı eğitim vizyonu çerçevesine paralel olarak “Foreign Language Education in Turkish History: Problems and Suggestions for Improvement” başlıklı kitabın editörlüğünü yapmıştır. Prof. Dr. Ayhan Kahraman, kariyeri boyunca başta Yabancı Dil Eğitimi Kurultayları olmak üzere pek çok akademik etkinliklerin yanı sıra University of Canterbury /İngiltere, Barcelona/İspanya, Almaata/ Kazakistan gibi çeşitli ülkelerde konuşmacı olarak kongrelere katılmış ve seminerler vermiştir.

Prof. Dr. Ayhan Kahraman İngilizcenin yanı sıra, Almancayı akıcı bir şekilde konuşabilmekte ve temel düzeyde Fransızca bilmektedir. Araştırma alanları arasında eğitim psikolojisi, ikinci/yabancı dil eğitimi, Belirli Amaçlı Dil Öğretimi, ana dilin rolü, bireysel farklılıklar ve Dil eğitiminde karşılaşılan genel sorunlar yer almaktadır.

İngilizce, Almanca ve temel düzeyde Fransızca bilen Prof. Dr. Ayhan Kahraman evli ve 2 çocuk babasıdır.